DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

DR. **OKAN HALUK AKBAY**

Lafcadio Hearn'den

Japon Halk Hikâyeleri

ÇİZGİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Lafcadio Hearn'den

Japon Halk Hikâyeleri

Dr. Okan Haluk AKBAY

ÇİZGİ

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Çizgi Kitabevi Yayınları: 503
Araştırma-İnceleme / Edebiyat
•
Genel Yayın Yönetmeni
Mahmut Arlı
*
© Çizgi Kitabevi
Mayıs 2014
*
ISBN: 978-605-5022-63-1
Yayıncı Sertifika No: 17536
*
KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
- Cataloging in Publication Data (CIP) -
AKBAY, Okan Haluk
Lafcadio Hearn'den Japon Halk Hikâyeleri
*
ANAHTAR KAVRAMLAR
- Key Concepts -
Lafcadio Hearn, Japon Halk Hikâyeleri, Japon Kültürü, Halkbilim
Lafcadio Hearn, Japanese Folktales, Japanese Culture, Folklore
*
Baskıya Hazırlık: Çizgi Kitabevi Yayınları
Tel: 0332 353 62 65- 66
Baskı: Sebat Ofset
Fevzi Çakmak Mh. Hacıbayram Cd. No:57
Karatay/Konya - KTB. S. No: 16198
Tel: 0332 342 01 53
Cilt: Göksu Cilt Evi - Tel: 0332 342 02 07
*
ÇİZGİ KİTABEVİ
Mimar Muzaffer Caddesi
Helvacıoğlu Apt. No:41/1 – KONYA
Tel: 0332 353 62 65 – 353 62 66
Faks: 0332 353 10 22
www.cizgikitabevi.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ....1
GİRİŞ....3
Yerine Getirilen Söz....13
Yerine Getirilmeyen Söz....19
Cesede Binen Adam....29
Barışma....33
Kaşin Koci'nin Hikâyesi....39
Gömülen Sır....49
Mujina....53
Rokuro-Kubi....57
Kar Kadın....69
Umetsu Çūbei'in Hikâyesi....75
İkiryō....81
Şiryō....87
Hayalet Şelalesi Efsanesi....91
Kulaksız Hōiçi....95
Oşidori....109
Sağduyu....113
Çūgorō'nun Hikâyesi....117
Azize Benten'in Merhameti....123
Ayna ve Çan....131
Aynadaki Kız....137
NOTLAR....143
KAYNAKÇA....175

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ön Söz

Neredeyse tarihin derinliklerinde kaybolmaya yüz tutmuş pek çok Japon halk hikâyesini yeniden gün yüzüne çıkaran Lafcadio Hearn (*Koizumi Yakumo*), "geleneksel Japonya'yı" kendine özgü yaklaşımlarla dünyaya tanıtmış önemli bir Japonologdur.

Japonya üzerine çeşitli konularda değerli eserler veren Lafcadio Hearn'ü farklı kılan özelliklerin başında; Hearn'ün başarılı bir araştırmacı oluşu kadar, yetenekli bir edebiyatçı olması da gelmektedir. Hearn, özellikle "*kaidan*" olarak bilinen ve konularını doğaüstü olaylardan alan Japon halk hikâyelerini; çağdaş edebiyat normlarında yeniden yorumlayarak onlara adeta tekrar hayat vermiştir.

Bu çalışmada, Lafcadio Hearn'ün çeşitli eserleri içerisinden seçilmiş ve "*kaidan*" türüne giren yirmi Japon halk hikâyesi yer almaktadır. Bu çalışmayı, ülkemizde Lafcadio Hearn ve "*kaidan*" hikâyelerinin daha iyi tanınmasına küçük de olsa bir katkıda bulunması dileğiyle; Japon kültürüne ilgi duyanların beğenisine sunuyoruz.

Dr. Okan Haluk AKBAY

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

GİRİŞ

Lafcadio Hearn (1850-1904); günümüzde, Batı dünyasında olduğu kadar Japonya'da da en çok okunan, yorumlanan ve tartışılan Japonologların başında gelmektedir. Hearn, "Japonya'yı, çağdaşı diğer Batılı Japonologlardan daha farklı ve derinlikli bir biçimde anlaması" nedeniyle özel bir ilgi görmekte ve diğerlerinden farklı bir çerçevede değerlendirilmektedir (Guo, 2001:107).

Hearn'ü diğer Batılı Japonologlardan ayıran belki de en önemli özellik, onun Batının değer yargıları ve düşünce kalıpları içerisine sıkışmadan, bağımsız ve özgün bir yaklaşımla Japonya'yı algılaması, değerlendirmesi ve Batı dünyasına tanıtması olmuştur (Saeki&Haga, 1991:73-74). Hearn, "yaşamı boyunca gerçek Japonya'yı arayan ve sorgulayan", "gözle görülemeyen şeylere önem veren Japonların, gözle görülemeyen duygu ve hassasiyetlerini kavramaya çalışan", "Japonya'nın ve Japon ruhunun derinliklerine inmeyi başarabilmiş" birisi olarak diğer Japonologlar arasında farklı bir konuma sahiptir (Saitō, 2005:86).

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Lafcadio Hearn, 27 Haziran 1850 tarihinde İngiliz ordusunda görevli askeri tabip Charles Bush Hearn ve Yunanlı Rosa Antonia Cassimati'nin oğlu olarak; İyonya denizinde küçük bir ada olan ve o dönemde İngiliz işgali altında bulunan Lefkada adasında dünyaya gelir.

Hearn ailesi, küçük Lafcadio henüz iki yaşındayken Dublin'e taşınır. Ancak, babasının görevi nedeniyle uzun sürelerle yurtdışında bulunması, annesinin farklı bir kültüre uyum sağlamakta zorluk çekmesi ve çevresindekilerin bu yüzden annesine karşı katı bir tutum sergilemesi gibi nedenlerden dolayı; Hearn henüz dört yaşındayken, annesi evi terkederek tek başına Yunanistan'a geri döner. Annesinin farklı bir kültüre mensup olmasından dolayı çevresi tarafından dışlanması ve bu yüzden çektiği acılar, Hearn'de ciddi bir sarsıntıya yol açar. Hearn, daha çok küçük yaşlarda "kültür farklılığı" ve "Doğu-Batı karşıtlığı" gibi kavramların bilincine varır (Ueda, 1975:391).

Babasının yeniden evlenmesi üzerine iyice yalnız kalan Hearn, büyük halası tarafından büyütülür ve on iki yaşındayken disipliniyle ünlü bir Katolik okuluna yatılı öğrenci olarak verilir. Katolik okulundaki yıllar, Hearn için ızdırap dolu bir dönem olur. Yalnız ve mutsuz bir özel yaşamın yanı sıra, okulun nefes aldırmayan disiplini ve katolik inancının katı dogmaları; Hearn'ün yaşamını daha da çekilmez bir hâle getirir. Hearn'ün Hristiyan inanç ve kültürüne duyduğu tepki ve öfke, bu dönemlerde şekillenmeye başlar.

Bununla birlikte, üç yıl boyunca eğitim gördüğü Katolik okulu; ona farklı dünyaların kapılarını da açan bir yer de olmuştur. Hearn, bu okulda Yunanca ve Latince öğrenmiş, klasik Batı edebiyatını yakından tanıma imkânı bulmuş, ayrıca edebiyata karşı olan yeteneği öğretmenleri tarafından keşfedilmiştir.

Hearn, on altı yaşındayken okuldan ayrılır ve bir süre Londra'da yoksul bir yaşam sürer. On sekiz yaşındayken A.B.D'ye göç eder. Bir süre, çeşitli işlerde çalıştıktan sonra yerel bir gazetede muhabirlik

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rahtey.org

yapmaya başlar. Gazetecilik yılları, Hearn'ün büyük ilgi duyduğu edebiyata ve farklı kültürlere eğildiği bir dönem olmuştur. Bu dönemde, çok iyi düzeyde bildiği Fransızca'dan çeşitli edebi eserler ve eski Mısır, Hint, Çin, Arap, Eskimo, Yahudi halk hikâyelerini İngilizce'ye çevirerek yayınlar.

Hearn'ün aile yapısından kaynaklanan özellikler, küçük yaşlardan itibaren Hearn'ün dünya görüşünü "Doğu" ve "Batı" olarak ikiye ayırmasına zemin hazırlamış; annesini kendisinden ayırmakla suçladığı Batıya ve Batı unsurlarına karşı duyduğu öfke, Hearn'ün iç dünyasında ezilmişlere ve "Doğu"ya karşı özel bir yakınlık hissetmesini sağlamıştır. Örneğin, Cincinnati ve New Orleans'daki gazetecilik yıllarında dışlanmış bir kesim olan zencilerle iç içe yaşamış; beyaz toplumun tepkisini çekme pahasına zencilerin yoksul yaşamlarını ve sorunlarını sık sık kaleme almıştır (Ueda, 1975:393).

1890 yılında Japonya'ya ayak basan Hearn'ün yerleştiği ilk yer, Şimane eyaletinde küçük bir şehir olan Matsue olmuştur. Masmavi okyanusun kenarında uzanan ve İzumo Tanrılarının[1] vatanı olan Matsue; Hearn'ün hep hayalini kurduğu, annesinin ana vatanı olan çok Tanrılı antik Yunan dünyasıyla neredeyse birebir örtüşmüştür. Hearn'ün gözünde Matsue, bir anlamda Batının çirkin elinin değmediği, ütopik ve kutsal bir başkent olmuştur. Hearn, Japonya'ya ilişkin ilk eseri olan "Glimpses of Unfamiliar Japan" isimli kitabın "My First Day in the Orient" isimli birinci bölümünde, Matsue'yi "her şeyin küçük, hoş ve zarif olduğu; kendisine gülümseyene gülümseyeyle karşılık veren; hayatın yavaş, sessiz ve pürüzsüzce aktığı bir dünya" olarak tarif etmiş ve kendisini "bir tuhaflıklar ülkesi olan Japonya'yı ziyaret eden gözüpek bir masal kahramanı"na benzetmiştir (Hearn, 2009:1-23).

[1] Japonya'nın en eski yazılı kaynağı olan Kojiki'de, Tanrıların Üst Dünya'dan (*Takamagahara*) yeryüzüne indikleri ve yaşadıkları yerin İzumo (Şimane bölgesinin eski adı) olduğundan bahsedilir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hearn, 1891 yılında Kumamoto'ya taşınır. Ne var ki Hearn, Matsue'deki zerafeti, şiirselliği ve naifliği; bir başka deyişle büyük bir tutkuyla bağlandığı geleneksel Japonya'yı Kumamoto'da bulamaz ve büyük bir hayal kırıklığına uğrar. Çünkü "ordu başkenti" olarak anılan ve askeri tesislerle dolu bir şehir olan Kumamoto, o dönemde Batılılaşma rüzgârlarının kendini en çok hissettirdiği yerlerin başında gelmektedir. Kumamoto'nun bu estetikten uzak, erkeksi ve kaba saba görünümü Hearn'ü oldukça rahatsız eder.

Kumamoto'da geçirdiği üç yıl, Hearn'ün Japonya algısını önemli ölçüde değiştirir. Ancak bu büyük algısal dönüşüm, Hearn'ü Japonya'dan koparmaz. Tam tersine, Hearn'ü yeni bir başlangıç yapmaya ve farklı bir bakış açısıyla Japonya'yı irdelemeye iter. Bu dönemde, yakın dostu olan Chamberlain ile olan yazışmaları, Hearn'ün iç dünyasındaki "eski Japonya" ve "yeni Japonya" arasındaki çatışmayı ve Hearn'ün "eski ve yeni Japonya"yı ne şekilde anlaması ve yorumlaması gerektiği konusundaki endişelerini yansıtması bakımından oldukça ilgi çekicidir.

Hearn, Chamberlain'e yazdığı bir mektubunda şöyle demektedir:

> *"Mektuplarım, kendi ruhumdaki huzursuzluk ve çatışmaları da yansıtıyor. Mektuplarım, aynı zamanda hayal dünyam ve hayal dünyasından uyanışımın da birer kayda dökülmüş hâli... En sonunda Japonya'yı daha aklı başında bir şekilde değerlendirmeye başladığımı itiraf etmeliyim."*
>
> (Ikeda, 1990:58)

Hearn, 1894 yılında bu kez Kobe'ye taşınır. Ancak bir liman şehri olan Kobe, Batılıların yoğun olarak yaşadığı ve Batılılaşmanın etkilerinin Kumamoto'dan daha fazla hissedildiği bir şehirdir. Hearn, dostu Hendrick'e yazdığı bir mektupta "Kobe'lilerin, Batı tarzı yaşama hevesli hâllerini görmekten duyduğu üzüntüyü" dile getirir (Hamakawa, 1979:57).

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hearn, Kobe'de iki yıl yaşadıktan sonra, Tokyo İmparatorluk Üniversitesi'nin öğretmenlik teklifini kabul ederek, 1896 yılında yaşamının sonuna kadar ikâmet edeceği Tokyo'ya taşınır. Ancak Kumamoto ve Kobe'deki Batılılaşmadan bunalan Hearn'ün Tokyo'yu sevmesi olanaksızdır. Hearn, dostu Hendrick'e yazdığı başka bir mektubunda ise duygularını şöyle anlatır:

> *"Şu sevimsiz Tokyo'da gerçek Japonya'ya ait bir şey bulabilmek neredeyse imkânsız. Tokyo'daki anlamsız gürültü ve koşturmaca içerisinde ne şiir, ne gelecek, ne de sonsuzluk hakkında bir şey düşünmenin olanağı var. Şiir Tanrısı Tokyo'da olmadığı için onu aramaya deniz kenarına gideceğim!"*
>
> (Hamakawa, 1979:58)

Eşi Setsuko da; anılarında, Hearn için "Tokyo'nun cehennemden farksız bir yer olduğunu" ve Hearn'ün Tokyo yıllarının ruhsal açıdan çok sıkıntılı geçtiğini anlatır (Koizumi, 1927). Tokyo'da tamamen kendi iç dünyasına çekilen Hearn, tüm gücünü ve zamanını; son dönem eserlerini yazmak için harcar. Hearn, Tokyo'ya gelişinden sekiz yıl sonra, 1904 yılında bir kalp krizi sonucunda hayatını kaybeder.

Hearn'ün vermiş olduğu eserler, genellikle üç döneme ayrılır (Mori, 1980:66):

1. İlk dönem eserleri (1890-1896): Eski ve yeni Japonya, şehir ve kırsal yaşam, kendi deneyimlerinden yola çıkarak Japon kültürü üzerine değerlendirmeleri içeren eserlerdir. "Glimpses of Unfamiliar Japan" (1894), "Out of the East" (1895).

2. Orta dönem eserleri (1896-1898): Daha çok Japon ruhunu ve Japonya'nın manevi özelliklerini konu alan eserlerdir. "Kokoro: Hints and Echoes of Japanese Inner Life" (1896), "Gleanings in Buddha Fields" (1897), "Exotics and Retrospectives" (1898).

3. Son dönem eserleri (1898-1904): Deneme ağırlıklı ve Japon

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

halk hikâyeleri derlemelerine yönelik eserlerdir. "Japanese Fairy Tales" (1899), "In Ghostly Japan" (1899), "Shadowings" (1900), "A Japanese Miscellany" (1901), "Kotto" (1902), "Kwaidan" (1903), "Japan-An Attempt at Interpretation" (1903) ve ölümünden sonra yayınlanan "The Romance of the Milky Way" (1905).

Hearn'ün, bu denli büyük bir başarı ve ün kazanmasında; hiç şüphesiz, Japon halk hikâyelerine yeni bir bakış açısı getirmiş olmasının büyük bir payı vardır. Ikeda (1975), "Japon halk hikâyeleri denilince Hearn, Hearn denilince Japon halk hikâyeleri akla gelecek kadar" bu iki isim ve kavramın birbiriyle özdeşleştiğini söylemektedir (Ikeda, 1975:518). "Kwaidan" başta olmak üzere; "Kotto", "A Japanese Miscellany" ve "Shadowings" gibi son dönem eserleri, Hearn'ün Japon halk hikâyelerini konu alan eserlerdir. İlginçtir ki; hızlı ve yoğun bir Batılılaşma sürecinin yaşandığı Meiji dönemi Japonya'sında, neredeyse unutulmaya yüz tutan pek çok Japon halk hikâyesi, bir Batılı olan Hearn'ün ellerinde yeniden hayat bulmuştur.

Romantik kişiliği ve gizemli dünyaya olan tutkusunun da etkisiyle; Hearn, yaşamının son yıllarında daha çok konusunu gerçeküstü olaylardan alan halk hikâyeleri (*kaidan*) üzerine yoğunlaşmıştır. Hearn, 1897 yılında Tokyo İmparatorluk Üniversitesi'nde yaptığı bir konuşmada "Gerçeküstü olayları konu alan halk hikâyelerini edebiyatın dışında tutmanın ve çağın gerisinde kalmış saçmalıklar olarak değerlendirmenin büyük bir yanlışlık olacağını" söylemekte ve "Halk hikâyelerini, insan zekâsının ve yaratıcılığının en önemli yapıtları arasında saymak gerektiğini" vurgulamaktadır (Ikeda, 1975:517).

Hearn; Japon halk hikâyelerini derlerken, ağırlıklı olarak eski yazılı kaynaklardan yararlanmıştır. Hearn, tıpkı Grimm ve Andersen'de de görüldüğü gibi, her çağın insanına hitap eden temel olguları yani hikâyenin özünü koruyarak, çağdaş edebiyat penceresinden bakıldığında eksik görünen öğeleri tamamlayarak halk hikâyelerini yeni bir çerçeveye oturtmuştur. Hearn, bir bakıma "Doğunun maneviyatçılığı" ile "Batının sekilciliği" arasında bir orta yol bulmuş;

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi https://manitey.org

Japon halk hikâyelerini bu şekilde yeniden kurgulayarak şiirsel bir dille yorumlamıştır.

Hearn'ün yeniden kurguladığı halk hikâyelerinde, korku dürtüsünün altında sık sık "hüzün, yalnızlık, dürüstük, bağlılık, sorumluluk" gibi Japon karakterini temsil eden kavramları öne çıkardığı görülür. Bu motifler; bir anlamda, Hearn edebiyatının hayat damarını oluşturur. Çünkü Hearn, aslında hikâyelerinde "insan"ı, daha doğrusu "Japon insan"ını betimlemektedir.

Ikeda (1975), Hearn'ün hikâyelerinde kendine has bir "insan-oloji" ortaya koyduğunu söylemektedir. Yine Ikeda'ya göre; Hearn'ün "insan-oloji"si, Japon insanını tanımak ve doğru değerlendirmek için önemli ipuçları sunmaktadır (Ikeda, 1975:523).

KAYNAKÇA

GUO, Nanyan. (2001). "Interpreting Japan's Interpreters The Problem of Lafcadio Hearn". New Zealand Journal of Asian Studies 3, 2: 106-118.

HAMAKAWA, Hiroshi. (1979). *Fūkyō No Shijin - Koizumi Yakumo*. Tokyo: Kōbunsha.

HEARN, Lafcadio. (2009). *Glimpses of Unfamiliar Japan*. General Books LLC.

IKEDA, Masayuki. (1990). *Koizumi Yakumo No Nihon*. Daisan bunmeisha, Tokyo: Regurusu Bunko.

IKEDA, Tsuneo. (1975). *Kaidan Kotto Hoka*. Tokyo: Kōbunsha.

MORI, Ryō. (1980). *Koizumi Yakumo no bungaku*. Tokyo: Kōbunsha.

SAEKI, S. & HAGA, T. (1991). *Nihonron No Meicho*. Tokyo: Chūko Shinsho.

SAITŌ, Takashi. (2005). *Hairaito-de Yomu Utsukushii Nihonjin*. Tokyo: Bungei Shunka.

UEDA, Kazuo. (1975). *Koizumi Yakumo-shū*. Tokyo: Shinchōsha.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Lafcadio Hearn (1850-1904)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yerine Getirilen Söz

—"Bu sonbahar başında kesinlikle geri döneceğim!"

Birkaç yüzyıl önce Akaana Sō Emon, kayınbiraderi Hasebe Samon'dan ayrılırken; işte böyle söz vermişti. Mevsim ilkbahardı. Yer ise, Harima eyaletinin Kako köyü. Akaana, aslında İzumo'lu bir samuray idi. O gün, memleketini ziyaret için yola çıkacaktı.

Hasebe:

—"Memleketin İzumo buradan çok ama çok uzakta. Bu yüzden, ne zaman geri döneceğine dair kesin bir söz vermen zor olsa gerek. Ancak, geri döneceğin günü bilirsem çok sevinirim. Çünkü, dönüşün için bir ziyafet hazırlar, kapıda dönüşünü beklerim." dedi.

Akaana, şöyle cevapladı:

—"Yolculuğun ne olduğunu benden daha iyi bilen kimse yoktur. Bir yere ulaşmak için ne kadar süre gerektiğini kolaylıkla söyleyebilirim. Onun için buraya ne zaman döneceğim konusunda da gönül rahatlığıyla sana söz verebilirim. Mesela, *çōyō sekku*[1] günü

[1] 9 Eylül günü yapılan geleneksel bir kutlama. (Ç.N.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

desem?"

—"Yani dokuzuncu ayın, dokuzuncu günü!" dedi, Hasebe. "O mevsimde kasımpatılar ne kadar da güzel açar! Birlikte kasımpatıları seyretmeye de gideriz. Kim bilir, ne kadar eğlenceli olacak! Dokuzuncu ayın dokuzuncu günü, seni bekliyor olacağım!"

Akaana da:

—"Dokuzuncu ayın dokuzuncu günü!" diye tekrarladı ve yüzünden gülümsemeyi eksik etmeden kayınbiraderiyle vedalaştı.

Akaana, Kako köyünden ayrıldı ve yola koyuldu. Hasebe ve annesi, gözyaşları içinde Akaana'yı uğurladılar.

Bir Japon atasözü şöyle der: "Zamana kimse gem vuramaz." Tıpkı bu atasözünde olduğu gibi "Zaman, ebedi bir yolcudur. Günler, aylar ve yıllar; başlar ve biter. Zaman, sürekli akar gider."[1]

Günler, haftalar, aylar çabucak geçip gitti. Sonunda, sonbahar — *kasımpatı mevsimi* — geldi.

Hasebe; dokuzuncu ayın dokuzuncu günü, sabah erkenden, eniştesini güzel bir şekilde karşılamak için hazırlıklara girişti. Çeşit çeşit balıklar, nadide içkiler satın aldı. Evin misafir odasındaki vazoyu kasımpatılar ile süsledi.

Büyük bir heyecan içinde eniştesini karşılama hazırlıklarıyla uğraşan Hasebe'yi seyreden annesi daha fazla dayanamadı:

—"İzumo, buradan yüz *ri*den[2] bile daha uzakta bir yer. Ayrıca birkaç dağı aşmayı gerektiren bu uzun yolculuk, son derece zorlu ve yorucu olsa gerek. Onun için, Akaana belki de bugün gelemeyecek. Şimdiden o kadar hazırlık yapacağına, Akaana'nın dönüşünü beklesen daha iyi olmaz mı? Hazırlıkları o döndükten sonra da nasıl olsa yaparsın."

Hasebe, hemen karşı çıktı:

---

[1] Yazar burada, ünlü şair Matsuo Başo'nun ölümsüz eseri *Oku No Hosomiçi*'nin giriş kısmında yer alan bir ibareyi kullanmıştır. (Ç.N.)

[2] 1 *ri* yaklaşık 4 kilometre. (Ç.N.)

PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

—"Hayır, anne! Akaana, bugün döneceğine söz verdi. Akaana asla sözünden dönmez. Döndükten sonra hazırlıklara başladığını görürse, kendisine inanmadığını düşünür. Ona karşı çok mahcup olurum!"

O gün, hava çok güzeldi. Gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu. Gökyüzü o kadar berraktı ki; dünya, sanki her zamankinden daha genişmiş gibi görünüyordu.

Sabah, çok sayıda yolcu köyün içinden geçip gitti. İçlerinden bazıları samuraydı. Hasebe, gelip geçen yolcuları dikkatle izledi. Ancak Akaana, görünürde yoktu.

Tapınak çanı, öğle vaktinin geldiğini haber verdi. Ancak, Akaana yine ortalarda görünmüyordu.

Hasebe, öğleden sonrasını da Akaana'yı bekleyerek geçirdi. Fakat, Akaana yine dönmemişti. Sonunda güneş battı. Akaana, hiç de dönecek gibi görünmüyordu. Buna rağmen, Hasebe ümidini yitirmemişti. Kapı önünde dikilmiş, gözlerini yoldan ayırmıyordu.

Sonunda, annesi çıkageldi:

—"Bir atasözü ne der: *Erkeğin kalbi, sonbahar havası gibidir*. Kim bilir, Akaana belki de fikrini değiştirmiştir. Kasımpatılar nasıl olsa yarın da, öbür gün de solmayacak. Artık yat ve dinlen. Yarın sabah, Akaana'yı beklemeye devam edersin."

—"Hayır!" dedi Hasebe, "Ben, Akaana'nın döneceğine inanıyorum. Hâlen vakit var, muhakkak dönecektir!"

Hasebe'nin bu sözleri üzerine, annesi odasına döndü ve yattı. Hasebe ise, kapının önünden ayrılmamıştı. Akaana'yı beklemeye devam etti.

Gündüz gibi, gece de hava çok güzeldi. Geniş gökyüzünde yıldızlar parıldıyordu. Köy, çoktan uykuya dalmıştı. Sessizliği bozan tek ses, köyün hemen yakınındaki küçük nehrin sesi ve ara sıra duyulan köpeklerin havlamalarıydı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hasebe, beklemeye devam etti.

Sonunda, ayın solgun görüntüsü de, yakınlardaki bir dağın gölgesinde yitip gitti.

İşte o an, Hasebe'nin zihnini şüphe ve endişe kemirmeye başladı. Belki de; annesinin dediği gibi, Akaana o gün gelmeyecekti. Eve girmeyi düşündü. Tam eve girecekti ki, uzaktan uzun boylu bir erkeğin hızlı adımlarla eve doğru yaklaşmakta olduğunu gördü. Hasebe, gelen kişinin Akaana olduğunu hemen anlamıştı.

Hasebe, sevinç çığlıkları atarak Akaana'yı karşıladı. Sevinçten yerinde duramıyordu.

—"Sabahın erken saatlerinden beri yolunu gözlüyorum. Tam düşündüğüm gibi! Gerçekten de, söz verdiğin gibi bugün geldin. Sevgili enişte, oldukça yorulmuşsundur. Haydi, içeri gel. Dönüşün için küçük bir hazırlık yaptım." dedi Hasebe.

Hasebe, Akaana'yı sofranın baş köşesine oturttu. Sönmek üzere olan ateşi canlandırdı. Akaana'ya dönerek:

—"Annem biraz yorgun olduğu için bu gece erkenden yattı. Ama hemen uyandırırım." dedi.

Akaana "Hayır" anlamında usulca başını iki yana salladı. Hasebe de "Peki" diyerek, Akaana'nın önüne sıcak balık ve içki koydu.

Akaana, bir müddet, önündekilere elini bile sürmeden öylece oturdu. Sonra da, annesini uyandırmaktan çekiniyormuşçasına kısık bir sesle konuşmaya başladı:

—"Neden bu kadar geciktiğimin sebebini anlatmalıyım. İzumo'ya döndüğümde, şehir halkının önceki vali Enya'nın yaptığı iyilikleri unutmuş ve Tonda kalesini zapteden hilebaz Tsunehisa'nın boyunduruğu altına girmiş olduğunu gördüm. Kuzenim Tanci'yi ziyaret etmem gerekiyordu. Tanci ise, Tsunehisa'nın hizmetine girmişti ve kalede yaşıyordu. Tanci, Tsunehisa ile görüşmem için çok ısrar etti. Ben de, Tsunehisa ile görüşmeyi kabul ettim. Görüşmeyi kabul etmekteki amacım, bu adamın nasıl biri olduğunu kendi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rahtey.org

gözlerimle görebilmekti. Tsunehisa; iyi bir eğitim almış, tecrübeli, ayrıca gözü pek bir savaşçıydı. Ancak zalim ve hilekâr bir tarafı vardı. Benimse, böyle bir kimsenin kimsenin emrinde çalışmam mümkün değildi.

Durumu kendisine açıkladıktan sonra tam huzurundan ayrılacaktım ki; Tsunehisa, Tanci'ye beni durdurmasını emretti. Sonra da, beni kalenin zindanına attırdı. Etrafımdakilere dokuzuncu ayın dokuzuncu günü, muhakkak Harima'ya dönmek zorunda olduğumu anlatmaya çalıştım. Ancak, tüm yalvarmalarıma rağmen beni serbest bırakmadılar. Bunun üzerine, kaleden kaçmayı düşündüm. Ne var ki, nöbetçiler bir an bile gözlerini benden ayırmıyorlardı. Bu yüzden, bugüne kadar sözümü yerine getirme imkânı bulamadım."

Hasebe, şaşkınlık içinde haykırdı:

—"Bugüne kadar mı? Ama kale, buradan yüz *ri*den bile daha uzakta değil mi?"

Akaana:

—"Evet..." dedi ve devam etti "Hiçbir insan, bir günde yüz *ri* yol alamaz. Verdiği sözü tutmayan bir insan olarak anılmak istemiyordum. Eski bir atasözünü hatırladım: *Ruh, bir günde bin ri yol alır*. Şükür ki, kılıç taşımama izin vermişlerdi. İşte o sayede, buraya gelebildim. Anneme çok selam söyle!"

Akaana, sözünü bitirdikten sonra ayağa kalktı ve ayağa kalkmasıyla birlikte gözden kayboldu.

Hasebe; işte o zaman, Akaana'nın sözünü yerine getirebilmek için kılıcı ile hayatına son verdiğini anladı.

Hasebe, daha hava aydınlanmadan İzumo'daki Tonda kalesine doğru yola çıktı. Matsue'ye vardığında; dokuzuncu ayın dokuzuncu günü Akaana'nın kendi kılıcıyla, kuzeni Tanci'nin konağında hayatına son verdiğini öğrendi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hasebe, bunun üzerine Tanci'nin konağına gitti. Tanci'yi yapmış olduğu hainlikten dolayı suçladı ve ailesinin gözü önünde öldürdü. Konaktan yara bile almadan çıkıp gitti.

Olayı duyan Tsunehisa, adamlarına Hasebe'nin peşine düşmemelerini ve onu rahat bırakmalarını emretti. Çünkü Tsunehisa, her ne kadar hilebaz ve zalim biri de olsa; sadakate değer veren Hasebe'nin yüreğine saygı duymuştu. Ayrıca, Hasebe'nin dostluk ve cesaret duygularına hayran kalmıştı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yerine Getirilmeyen Söz

—"Ölümden hiç korkmuyorum!"

Ölüme iyice yaklaşmış olan kadın, böyle mırıldandı. "Ancak, merak ettiğim bir şey var. Ben öldükten sonra bu eve kim girecek? İşte, onu bilmek istiyorum!"

Gözü yaşlı kocası, yanıt verdi:

—"Neler saçmalıyorsun öyle! Senin yerini kimse dolduramaz! Asla, yeniden evlenmeyeceğim!"

Adam, bunları büyük bir içtenlikle söylemişti. Ebediyen ayrılmak üzere olduğu eşini gerçekten çok seviyordu.

Kadın, yüzünde hafif bir gülümsemeyle sordu:

—"Samuray sözü mü?"

Adam, kadının solgun yüzünü okşarken yanıt verdi:

—"Samuray sözü!"

—"O zaman senden bir isteğim olacak. Beni, bu evin bahçesine gömer misin lütfen? Bahçenin köşesine birlikte diktiğimiz erik ağaçlarının yakınında bir yere. Aslında, önceden beri bunu senden istemeyi düşünüyordum. Ancak, eğer yeniden evleneceksen; öyle

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yakın bir yerde mezarımın bulunmasının seni rahatsız edeceğini düşündüm. Fakat tekrar evlenmeyeceğine dair bana söz verdin. O yüzden, artık hiç çekinmeden, isteğimi sana söyleyebilirim. Bu bahçeye gömülmeyi öyle çok istiyorum ki! Eğer bahçede olursam, bazı zamanlar sesini duyabilir ve ilkbaharda açan çiçekleri seyredebilirim!"

—"İsteğini yerine getireceğim. Ancak, ne olursun, şimdi böyle şeyler konuşmayalım! Durumun, ümitlerimizi yitirecek kadar kötü değil."

—"Ben artık yolun sonuna geldim... Yarına kalmadan... Bugün... Bu sabah öleceğim. Beni bahçeye gömeceksin, değil mi?"

—"Birlikte diktiğimiz erik ağaçlarının gölgesine... Güzel bir mezar hazırlayacağım..."

—"Bir de... Küçük bir zil istiyorum!"

—"Zil mi?"

—"Evet, tabutun bir köşesine küçük bir zil koymanı istiyorum. Tıpkı hac ziyaretine çıkan rahiplerinki gibi... Küçük bir zil... Benim için tabutuma küçük bir zil koyar mısın?"

—"Tamam, küçük bir de zil koyacağım. Başka istediğin bir şey var mı?"

—"Başka bir şey istemiyorum. Bana karşı hep iyi davrandın. Artık büyük bir huzur içerisinde ölebilirim..."

Kadın, bunları söyledi ve tıpkı yorgun bir çocuğun uykuya dalması gibi son nefesini verdi. Güzel yüzünde tatlı bir huzur ifadesi, dudaklarındaysa hafif bir tebessüm vardı.

Kadın; yaşarken çok sevdiği, bahçedeki erik ağaçlarının altına defnedildi. Küçük bir zil de, isteği üzerine kadınla birlikte mezara gömülmüştü. Mezarın üzerine, aile armasıyla süslenmiş, güzel bir mezar taşı konuldu. Mezartaşına, kadının *hōmyōsu*[1] olan *Erik Çiçeğinin Gölge ve Parıltısı* yazısı işlenmişti.

---

[1] Budizmde kişiye ölümünden sonra din adamları tarafından verilen özel isim. (Ç.N.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ne var ki, kadının ölümünün üzerinden daha bir sene bile geçmemişti ki; akrabaları ve arkadaşları, samuraya yeniden evlenmesini tavsiye etmeye başladılar.

Dedikleri şey, hep "Daha çok gençsin!" ile başlar ve şöyle devam ederdi: "Ailenin tek oğlusun. Senden sonra yerine kimi geçireceksin? Samurayın görevlerinden biri evlenmektir. Eğer bir evlat yetiştirmeden ölüp gidersen, arkandan sana kim dua edecek?"

Çevresindekilerin ısrarları karşısında, samuray sonunda ikna olmuş ve yeniden evlenmeyi kabullenmişti. Gelin kız, henüz on yedisindeydi. Samuray, yeni eşine derin bir aşk ile bağlanmıştı.

Bahçedeki mezar ise, bu durumu suskunluk içerisinde kınamaktaydı.

Düğünden sonraki altı gün boyunca, yeni evli çiftin huzurunu kaçıracak ve mutluluklarını bozacak herhangi bir şey olmamıştı.

Evliliklerinin yedinci günü; samuraya, kale içerisinde bir gece görevi emredildi. Bu, samurayın karısını evde tek başına bırakmak zorunda kaldığı ilk geceydi. Tek başına evde beklemek zorunda kalan genç kızın kalbini, kelimelerle anlatılması mümkün olmayan tuhaf bir korku kaplamıştı. Sebebini bilmediği bu korku, tüm yüreğini ve bedenini sarmıştı. Çok korkuyordu.

Genç kız, yatağına girmesine rağmen bir türlü uyuyamamıştı. Evin içinde, tuhaf ve insanı bunaltan ağır bir hava vardı. Tıpkı büyük fırtınaların öncesinde olduğu gibi; ne olduğu belirsiz, sıkıntılı bir havaydı bu.

Saat, gece yarısını geçmişti. Genç kız, gecenin sessizliğini bozan bir zil sesi duydu. Bu zil sesi de, neyin nesiydi? Böylesine geç bir saatte, samuray konaklarının olduğu bu bölgeden, hangi rahipler geçiyordu acaba?

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kısa bir sessizlikten sonra, zilin sesi bu defa daha şiddetli bir biçimde duyuldu. Belli ki, hac ziyaretine çıkan rahipler eve doğru yaklaşmaktaydılar. Ancak, ortada tuhaf bir durum vardı. Arka tarafta yol olmadığı hâlde, rahipler eve neden arka taraftan yaklaşıyorlardı acaba?

Bahçedeki köpekler, birden havlamaya başladılar. Köpeklerin havlaması, her zamankinden farklıydı. Sanki gördükleri korkunç bir şey karşısında dehşete kapılmış gibiydiler.

Korku!

Korku; bütün acımasızlığıyla, genç kızın tüm hücrelerine kadar adeta hücum etmekteydi.

Şurası bir gerçekti: Bahçede bir zil çalıyordu.

Genç kız, uşağı çağırmayı düşündü. Ancak, yerinden kalkması bir türlü mümkün olmadı.

Zilin sesi, giderek yaklaşmaya başlamıştı. Köpeklerin havlaması da biraz değişmişti. Derken, tıpkı bir gölgenin sessizce ve süzülerek yol alması gibi; odadan içeri bir kadın giriverdi. Tüm kapılar ve pencereler sıkı sıkıya kapatılmış olmasına rağmen, bembeyaz kıyafetler içinde ve elinde bir zil olan bir kadın odanın içerisine girmişti.

Kadının ölümünden bu yana, aradan oldukça uzun bir süre geçtiği için göz yuvaları bomboştu. Biribirine dolanmış dağınık saçları, kadının yüzünü kapatmıştı. Kadın; birbirine karışmış dağınık saçları arasından, olmayan gözleriyle kıza doğru bakıyordu. Sonra da, dili olmayan ağzıyla şöyle dedi:

—"Bu evde ne işin var? Senin bu evde barınmana izin vereceğimi mi zannettin? Bu evin harımı hâlen benim! Hemen bu evden defol! Kocama bir şey söylemeden bu evden çıkıp git! Eğer tek kelime dahi edecek olursan, seni paramparça ederim!"

Hayalet, bunları söyledikten sonra bir anda gözden kayboldu. Kızcağız, o kadar korkmuştu ki; korkudan bayılıverdi. Sabah olana kadar da, kendine gelemedi.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Genç kız; tekrar gözünü açtığında, güneşin parlak ışıkları her yeri aydınlatıyordu. Gece yaşadıklarına bir türlü inanamıyordu. Hayaletin ihtarı, tüm ağırlığıyla yüreğini adeta eziyordu. Genç kız, o gün; önceki gece gördüğü hayaleti; ne kocasına, ne de başka birine bir türlü anlatamadı. Kendi kendine kötü bir rüya gördüğünü ve bu yüzden hastalandığını telkin etmeye başladı.

Ancak ertesi gece, yaşadıklarının gerçek olduğuna dair hiç şüphesi kalmamıştı. Gece yarısı olduğunda, bahçedeki köpekler yine havlamaya başladılar. Önceki gece olduğu gibi; bahçe tarafından, eve doğru yaklaşmakta olan bir zil sesi duyulmaya başladı. Genç kız, yatağından fırlayıp çığlık atmaya çalıştı. Ancak, sanki olduğu yere çivilenmiş gibiydi; parmağını bile kımıldatamadı. Ardından ölü kadının hayaleti, yine odanın içinde bir anda beliriverdi.

Hayalet, bu defa genç kızın yerdeki yatağına oldukça yaklaşmıştı. Hayalet, yavaşça yatağın üzerine eğildi ve kaşlarını çatarak, genç kızın kulağına şöyle fısıldadı:

—"Sana bu evden gitmeni söylememiş miydim? Çabuk bu evden defol! Evden gidiş nedenini de kimseye söyleme! Bir kişiye dahi söylersen, seni paramparça ederim!"

Sabah olmuş; samuray da, gece görev yaptığı kaleden dönmüştü. Genç kız, eve henüz giren samurayın önünde neredeyse yere yapışacak kadar eğilerek:

—"Lütfen! Yalvarıyorum! Böyle bir şey istemenin ne kadar büyük bir nankörlük olduğunu gayet iyi biliyorum. Ancak, evime geri dönmek için bana izin vermeni istiyorum. Hemen şimdi, evime dönmek istiyorum! Lütfen, bana izin ver!" dedi.

Samuray, bu beklenmedik istek karşısında gerçekten de çok şaşırmıştı:

—"Burada hoşuna gitmeyen bir şey mi oldu yoksa? Ben konakta yokken birileri seni üzecek bir şey mi yaptı?"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Genç kız, gözyaşları içinde cevap verdi:

—"Hayır, hayır! Kesinlikle öyle bir şey olmadı. Bu konaktaki herkes bana karşı çok iyi davranıyor. Ancak, ben daha fazla burada senin karın olarak kalamayacağım. Buradan gitmek zorundayım!"

Samuray, şaşkınlık ve öfke içinde haykırdı:

—"Neden?... Ne oldu?... Anlaşılan, bu konakta üzücü bir şey olmuş... Ne olduğunu bilmiyorum ama böyle bir şey olduğu için gerçekten çok üzgünüm. Neden gitmek istiyorsun? Sana hiç kimse kötü bir şey yapmadığı hâlde neden buradan ayrılmak istiyorsun? Umarım, benden boşanmayı düşünmüyorsundur!"

Tir tir titreyen genç kız, ağlayarak cevap verdi:

—"Eğer boşanmazsak, bu benim ölümüme sebep olacak!"

Samuray, bir süre sustu ve düşüncelere daldı. Karısının, kendisinden neden böyle bir şey istediğini anlamaya çalıştı. Ancak ne kadar düşünse de, bu soruya kendince geçerli bir cevap bulamadı. Sonunda, hislerini yüzüne vurmamaya çalışarak şöyle dedi:

—"Aile şerefini düşünmem gerekiyor. Hiçbir suçun olmadığı hâlde, seni baba evine geri yollamak çok yanlış ve çirkin bir hareket olur. Eğer, bana ikna olacağım bir sebep ileri sürersen boşanma belgesi hazırlarım. Yok, eğer, söylediğin şeylerden tatmin olmazsam senden boşanmam!"

Bu sözler üzerine kızcağız; çaresiz, tüm olup biteni kocasına anlatmak zorunda kaldı. Genç kız, başından geçenleri tüm ayrıntılarıyla anlattıktan sonra korku içinde kıvranarak şöyle dedi:

—"Başımdan geçenleri sana anlattım. O yüzden, hayalet kadın beni öldürecek! Beni muhakkak parampara edecek!"

Hayaletlere inanmayan birisi olan samuray, duydukları karşısında şaşkına dönmüştü. Karısının anlattıklarının, mutlaka mantıklı bir açıklaması olmalıydı. Sonunda bu açıklama, samurayın zihninde belirdi:

—"Galiba biraz sinirlerin bozulmuş! Kötü bir rüya gördün

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://kantey.org

diye, senden boşanmanı beklemiyorsun. Ben evde yokken, kötü rüyalar görerek acı çekmene gerçekten çok üzüldüm. Ne yazık ki, benim bu gece de kaleye gitmem gerekiyor. Ancak, seni tek başına bu hâlde yalnız bırakamam. İki hizmetçiye, odanda nöbet tutmalarını emredeceğim. Böylece, sen de huzur içinde uyuyabilirsin. Her iki hizmetçi de, çok güvendiğim savaşçılardır. Seni her türlü tehlikeden canla başla koruyacaklarına eminim."

Samurayın sözlerinde, eşine duyduğu derin sevgi kolayca hissediliyordu. Genç kız, bir an hayaletten korktuğu için utanç bile duymuştu. Genç kız, o gece gitmekten vazgeçti ve evde kalmaya karar verdi.

* * * * * * *

Genç kızın güvenliğini üstlenen iki hizmetçi; oldukça güçlü, iri yarı, dürüst ve güvenilir kimselerdi. Genç bir bayanın güvenliğini rahatlatlıkla üstlenebilecek savaşçılardı.

İki hizmetçi, genç kızı eğlendirmek ve ona moral vermek için, gece boyunca genç kıza birbirinden ilginç hikâyeler anlattılar. Genç kız da, bu konuşmalara büyük bir samimiyetle eşlik etti. Genç kız, uzun bir süre hizmetçilerle sohbet etti, onların şakalarına güldü. Korkuyu tümden unutmuştu.

Bir süre sonra genç kız, uyumak için kendi köşesine çekildi. Hizmetçiler de, odanın köşesindeki paravanın arkasında bağdaş kurarak oturdular ve aralarında *go*[1] oynamaya başladılar. İki hizmetçi, genç kızı uyandırmamak için aralarında kısık bir sesle konuşuyorlardı. Genç kız ise, o sırada tıpkı bir bebek gibi derin bir uykuya dalmıştı ve mışıl mışıl uyuyordu.

Ancak genç kız, yine gece yarısı olduğunda büyük bir ürper-

[1] Japon satrancı. (Ç.N.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

tiyle gözlerini açtı. Yine, o zilin sesi duyuluyordu. Üstelik oldukça yakınlara kadar gelmişti. Genç kız, ayağa fırladı ve keskin bir çığlık attı. Ancak, odada hiçbir hareket yoktu; hiçbir şey yerinden bile kıpırdamamıştı. Odada tam bir ölüm sessizliği vardı. Ve bu sessizlik, şiddetini her geçen saniye daha da artırıyordu.

Genç kız, iki hizmetçinin bulunduğu yere doğru koştu. Her ikisi de, *go* tahtasının başında, birbiriyle bakışır vaziyette öylece oturmaktaydılar. Genç kız, hizmetçilere dönerek neredeyse kulakları sağır edecek kadar tiz bir çığlık attı. Daha sonra, ikisini de omuzlarından tutarak kuvvetli bir biçimde sarstı. Ancak hizmetçiler, sanki donmuş gibiydiler. Kaskatı kesilmişlerdi.

Sonradan anlattıklarına göre, bu iki hizmetçi; zil sesini de, çığlık sesini de duymuşlardı. Genç kızın kendilerini omuzlarından var gücüyle silkelediğini de hissetmişlerdi.

Ancak, ne parmaklarını kımıldatabilmişler; ne de ağızlarını açıp tek kelime konuşabilmişlerdi. Daha sonrasındaysa, gözleri görmez, kulakları duymaz olmuştu. Kapkaranlık bir uyku, ikisini de esir almıştı.

Sabah konağa geri dönen samuray, hemen karısının uyuduğu odaya girdi. Odaya girdiğinde; neredeyse artık sönmek üzere olan fenerlerin güçsüz ışığı altında, karısının başsız bedeniyle karşılaştı. Eşinin cesedi, bir kan gölünün ortasında boylu boyunca yatıyordu. *Go* oynarken donup kalan iki hizmetçi, kaskatı kesilmiş bir biçimde derin bir uyku içindeydiler.

Efendilerinin bağırması üzerine, iki hizmetçi kendine geldi ve yerdeki hazin manzaraya boş gözlerle baktılar.

Cesetten kopan baş, ortalıkta görünmüyordu. Gövdeyle başın ayrıldığı yere bakıldığında; başın kesilmediği, bedenden koparıldığı anlaşılıyordu. Kan izleri, odadan balkona kadar devam ediyordu. Balkon kapısı paramparçaydı.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Üç kişi, kan izlerini takip ederek bahçeye çıktı. Kan izleri, nemli otların ve kumların üzerinden geçip; süsen çiçekleriyle çevrili göletin yanından çam ağaçları ve bambuların karanlık gölgesi içinde kayboluyordu.

Üç kişi, köşeyi döndüklerinde; karşılarında yarasa ötüşünü andıran bir ses çıkaran tuhaf bir varlıkla burun buruna geldiler.

Uzun bir süredir toprak altında yatan kadın, mezarının tam önünde ayakta dikilmiş duruyordu. Bir elinde zil, diğer elinde yeri kan damlalarıyla ıslatan genç kızın başı vardı.

Kısa bir müddet; her üçü de, tek bir kelime dahi etmeden, hareketsiz öylece durdular. Hizmetçilerden biri, bir dua mırıldanarak kılıcını çekti ve bir vuruşla kadını ikiye ayırdı.

Bu darbeyle birlikte beyaz kıyafet, kemikler ve saçlar; toprağın üzerine dağıldı. Kemiklerin arasından yuvarlanan küçük zil, ses çıkara çıkara biraz ötede bir yere düştü.

Üzerinde hiç et bulunmayan ve bilekten ayrılmış olan sağ el, olduğu yerde acı içerisinde kıvranıyordu. Elin parmakları, kan damlayan başı sıkıca kavramıştı. Sanki bir sarı yengecin, yere düşmüş bir meyveyi sıkıca kavrayarak kurcalamasına benziyordu.

* * * * * * *

Hikâyeyi anlatan arkadaşıma dönerek:

—"Bu hikâye çok zalimce!" dedim, "Kadın intikamını, erkekten almalıydı!"

Arkadaşım:

—"Erkekler hep öyle düşünür!" diye yanıtladı. Ve ekledi: "Ne var ki, kadınlar erkeklerden farklı düşünür!"

Gerçek, onun söylediği gibiydi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cesede Binen Adam

Vücudu buz gibi soğuktu. Kalbi, uzun bir süredir atmıyordu. Ancak bunların dışında, herhangi bir ölüm belirtisi göstermemişti. Hiç kimse de, "Kadını gömelim!" gibisinden bir şey demiyordu.

Kadın, terkedilmişliğin verdiği üzüntü ve öfke yüzünden ölmüştü. Kadını toprağın altına gömmenin bir anlamı yoktu. İnsanın, ölümünden hemen önce dilediği ve asla kaybolmayacak olan *son intikam arzusu*, zaten her türlü mezarı rahatlıkla parçalayacak; her türlü mezartaşını kolaylıkla darmadağın edecekti.

Cesedin bulunduğu evin çevresinde oturanlar, çoktan evlerini terk edip bir yerlere kaçıp gitmişlerdi. Kadının, kendisini yüzüstü bırakıp giden adamın geri dönmesini; büyük bir ızdırap ve huzursuzluk içerisinde ancak sabırla beklediğini iyi biliyorlardı.

Kadın son nefesini verdiğinde, adam bir yolculuktaydı. Eve geri dönüp de, olup biteni başkalarından dinleyince; büyük bir korkuya kapıldı. Adam, kendi kendine:

—"Hava kararmadan önce birilerinden yardım almalıyım! Yoksa kadın beni paramparça edecek!" diye düşündü.

Saat, henüz o kadar geç değildi. Ancak, kaybedecek bir sani-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yesi bile olmadığını gayet iyi biliyordu.

Adam, soluğu hemen bir *onmyōci*nin[1] yanında aldı ve ondan kendisine yardım etmesini istedi. Bu *onmyōci*, ölen kadının hikâyesini biliyordu. Dahası, kadının cesedini de görmüştü.

Onmyōci, yerlere kapanarak kendisinden yardım dileyen adama şöyle dedi:

—"Doğrusunu istersen, başın gerçekten büyük bir belada! Ancak merak etme, elimden geldiğince sana yardımcı olmaya çalışacağım. Fakat bir şartım var. Benim tüm dediklerimi, hiç itiraz etmeden aynen yapacaksın. Sadece, tek bir yolla bu beladan kurtulabilirsin. Sana bu yolun ne olduğunu göstereceğim. Ancak şunu da bilmelisin ki; bu yol, oldukça korkunç bir yoldur. Fakat, eğer bunu yapacak cesaretin yoksa; kadının seni paramparça edeceğinden emin olabilirsin. Eğer bunu yapmaya cesaretin varsa; akşamüstü, güneş batmadan tekrar yanıma gel!"

Adam, korkudan zangır zangır titriyordu. Kendisine söylenecekleri, harfiyen yerine getireceğine dair söz verdi.

Hava kararınca; *onmyōci* ve adam, birlikte cesedin bulunduğu eve gittiler. *Onmyōci*, kapıyı açtı ve adama içeri girmesini söyledi. Evin içerisi zifiri karanlıktı.

Adam, güçlükle soluyarak:

—"Bunu yapamayacağım! O şeye, o cesede bakamayacağım!" diye geveledi.

Onmyōci, adamı azarlarcasına karşılık verdi:

—"İş çığırından çıktı mı, cesede bakmaya dünden razı olursun! Her dediğimi yapacağına dair söz vermemiş miydin bana? Şimdi hemen eve gireceksin!"

Onmyōci, titremekte olan adamı iteklercesine zorla eve soktu ve cesedin bulunduğu yere kadar götürdü. Ceset, yerde yüzükoyun

[1] Bir tür büyücü ve falcı. (Ç.N.)

Ücretsiz (C.D.) Kitap Arsivi - https://rantey.org

yatıyordu.

—"Şimdi bunun üzerine bineceksin! Düzgün bir şekilde cesedin sırtına otur... Tıpkı ata binermiş gibi... Haydi! Bunu yapmak zorundasın!"

Adam, korkudan öylesine titriyordu ki; *onmyōci*nin yardımı olmaksızın neredeyse ayakta bile duramayacaktı. Ancak, güçlükle de olsa cesaretini topladı ve *onmyōci*nin dediği şekilde cesedin üzerine bindi.

—"Şimdi iki elinle kadının saçlarından sıkıca tut! Sağ elinle bir yanısını, sol elinle de diğer yanısını... Evet, tam öyle... Atın yularından tutarmış gibi... Saçları ellerine dola... Her iki eline de... Sıkıca... Hah, işte öyle... Hazır mısın? Sabaha kadar bu şekilde durmak zorundasın. Gece yarısı, muhakkak bazı korkunç şeyler olacak. Ancak, ne olursa olsun; kesinlikle saçları bırakmamalısın. Eğer saçları bir an bile olsun bırakırsan; kadın, seni lime lime edecektir!"

Onmyōci, daha sonra cesedin kulağına eğildi ve tuhaf bazı sözcükler mırıldandı. Sonra da, cesedin sırtına binmiş olan adama dönerek şöyle dedi:

—"Artık seni yalnız bırakmam gerekiyor... Hep o şekilde durmalısın... Kadının saçlarını, asla bırakma! En çok buna dikkat etmelisin!"

Adam; saatlerce, zifiri karanlıkta, korkudan titreyerek cesedin sırtında oturmaya devam etti. Gecenin sessizliği her yere hâkim olmuştu. Bir süre sonra, sinirleri bozulan adam; daha fazla dayanamayarak bir çığlık attı. Bu çığlıkla birlikte; ceset, sanki adamı yere düşürmek istercesine sert bir şekilde kımıldadı.

Ceset, öfkeyle bağırdı:

—"Ne kadar da ağır!"

Bir anda ayağa kalkan ceset, kapıya doğru koşmaya başladı. Kapıyı adeta parçalayarak dışarı çıktı ve gecenin karanlığında

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

uçarcasına yol almaya başladı. Bu sırada adam; tabii ki, cesedin sırtındaydı. Kadının, ellerine doladığı saçlarından sımsıkı tutmuş ve gözlerini kapatmıştı. Korkudan sesi bile çıkmıyordu. Kadının nereye gittiği hakkında en ufak bir fikri bile yoktu. Adam, etrafını görmüyordu. Sadece, karanlıkta yalın ayak koşmakta olan kadının ayak sesleri ve nefes hırıltılarını duyuyordu.

En sonunda kadın, geldiği yoldan geri doğru koşmaya başladı. Koşarak eve girdi ve daha önce yatmakta olduğu yere boylu boyunca serildi. Adamın altındaki ceset, uzun bir süre derin derin nefes alıp verdi. En sonunda, odanın içerisi derin bir sessizliğe gömüldü.

Ancak, adam; cesedin üzerinden inmemişti. Korkudan dişleri birbirine vura vura, hava aydınlandığında gelecek olan *onmyōci*yi beklemeye koyuldu.

Eve gelen *onmyōci*, memnun bir yüz ifadesiyle:

—"Demek, saçlarını hiç bırakmadın! Şimdi cesedin üzerinden kalkabilirsin!" dedi.

Onmyōci, cesedin kulağına tekrar bir şeyler mırıldandıktan sonra, adama döndü:

—"Korkunç bir gece geçirmiş olmalısın! Ancak, tek kurtuluş yolun buydu. Bundan sonra için rahat olsun. Artık kadının intikamından korkmana gerek kalmadı!"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Barışma

Eskiden, Kyoto'da yaşayan bir samuray vardı. Efendisinin iflas etmesi üzerine maddi sıkıntı çekmeye başlayan bu samuray; sonunda çareyi evini terkederek uzak bir eyalette, başka bir efendinin hizmetine girmekte bulmuştu.

Samuray, başkentten ayrılmadan önce; son derece iyi kalpli ve güzel bir bayan olan eşini boşamıştı. Çünkü samuray, yeniden evlenerek terfi etmeyi ve daha iyi bir yaşam sürmeyi düşünmüştü. Çok geçmeden de, köklü bir ailenin kızıyla evlendi ve eşiyle birlikte yeni görev yerine giderek orada yaşamaya başladı.

Aslında, samurayın gerçek aşkın kıymetini bilmeden eşini terketmesi; artık sefalete dayanacak gücünün kalmadığı bir dönemde, gençlik cehaletinden kaynaklanan bir hataydı.

Samurayın ikinci evliliğiyse, hiç de yolunda gitmiyordu. Samurayın yeni hanımı; oldukça şımarık ve hırçın mizaçlı bir kadındı. Samuray, Kyoto'daki yaşamını giderek daha çok özlem ve hüzünle hatırlamaya başlamıştı. Dahası, ilk eşini hâlâ çok — *ikinci eşinden çok, çok daha fazla* — sevdiğini anlamıştı. Kendisinin ne denli ahmak ve nankör birisi olduğunun farkına varmıştı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Samuray, çok geçmeden büyük bir pişmanlık içinde kıvranmaya başladı. Tüm huzurunu yitirmişti. Öylesine acı çekiyordu ki, artık kendinde bile değildi.

Büyük acılar yaşattığı kadının hatırası, samurayın aklından bir an olsun çıkmıyordu: kibar konuşması, gülümseyişi, nezaketi, sevimli hareketleri, sabrı... Bazen rüyalarında, eski eşinin — *tıpkı, yoksullukla boğuştuğu günlerde, gece gündüz demeden, büyük bir gayretle kendisine destek olmaya çalıştığı zamanlarda olduğu gibi* — kumaş dokuduğunu görüyordu. Ancak en çok gördüğü rüya ise; viraneye dönmüş kulübede eşinin tek başına oturmuş, elbisesinin yırtık koluyla gözyaşlarını gizlemeye çalışırkenki hâliydi.

Samurayın düşündüğü tek şey; hep eski eşiydi. Çalışırken bile onu düşünmekten kendini alamıyordu.

—"Acaba şimdi ne yapıyor? Nasıl bir yaşam sürüyor?"

Kendi kendine böyle sorardı. Eski eşinin bir daha evlenmeyeceğini, kendisini de asla affetmeyeceğini düşünüyordu.

Samuray; bir gün Kyoto'ya gitmeye ve eski eşini bularak ondan özür dilemeye karar verdi. Birlikte yeni evlerine dönmeyi ve onu mutlu etmek için elinden geleni yapmayı düşünüyordu. Ne var ki, samuray; bunları düşünürken günler, haftalar, aylar birbirini kovalamış; aradan uzun bir süre geçmişti.

Sonunda, samurayın görev süresi doldu ve serbest kaldı.

—"Artık eşimin yanına döneceğim! Ah! Ah! Eşimi terketmekle ne kadar zalimce, ne kadar ahmakça bir iş yaptım!"

Samurayın ağzından, sanki yemin edermişçesine bu sözcükler döküldü.

Samuray, ikinci eşini baba evine gönderdi ve hemen Kyoto'ya doğru yola çıktı. Kyoto'ya varır varmaz; üstünü başını bile düzeltmeden, hemen eski eşini aramaya koyuldu.

Eski eşinin yaşadığı mahalleye geldiğinde, çoktan gece yarısı olmuştu bile. Dokuzuncu ayın, onuncu gününün gecesiydi. Baş-

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://kantey.org

kent Kyoto, öylesine sessizdi ki; sessizliğiyle koca bir mezarlığı andırıyordu. Gökyüzünde ise, ay pırıl pırıl berrak ışıklarını saçıyor; göz alabildiğine her şeyi aydınlatıyordu. Evi bulmak çok zor olmamıştı. Ev, oldukça yıkık dökük bir hâldeydi. Çatısında da, otlar uzamıştı.

Samuray, evin kapısını tıklattı ancak cevap veren kimse olmadı. Kapının içeriden kilitli olduğunu bildiğinden, kapıyı biraz zorlayarak açtı ve içeri girdi. Ön oda bomboştu, yerde *tatami*[1] bile yoktu. Yerdeki tahtaların arasından esip gelen soğuk rüzgâr, odanın içerisine dolduruyordu. Ay ışığı, misafir odasının yıkılmaya yüz tutmuş, eğri büğrü duvarlarından içeri sızıyordu. Diğer odalar da, aynı şekildeydiler. Hepsi perişan durumdaydılar.

Evde sanki kimse yaşamıyor gibiydi. Samuray; evin en dibindeki, eski eşinin oturma odası olarak kullandığı küçük odaya bakmaya karar verdi. Odanın kapısına yaklaştığında, içeriden bir ışığın sızmakta olduğunu gördü. Samuray, çok şaşırmıştı. Kapıyı açınca, sevinç içinde haykırdı. Çünkü fenerin gölgesi altında; eski eşi oturmuş dikiş dikiyordu.

İşte o an, göz göze geldiler.

Kadın, gülümseyerek kocasını selamladı ve şöyle dedi:

—"Kyoto'ya ne zaman döndün? Karanlık odalardan geçerek, benim olduğum yeri doğrusu iyi buldun!"

Geçip giden yıllar, kadını hiç değiştirmemişti. Kadın, tıpkı samurayın tatlı anılarında olduğu gibiydi. Halen genç ve güzeldi. Hatta karşısında duran eşi; samurayın anılarında yaşattığı hâlinden çok daha hoş görünüyordu. Kadının şaşkınlık ve sevinçten titreyen sesi, hoş bir melodi gibi adamın kulaklarında çınlamıştı.

Samuray, sevinçli bir şekilde usulca eşinin yanına oturdu. Başından geçenleri bir bir anlattı. Yaptıklarından dolayı ne kadar

[1] Geleneksel Japon mimarisinde yere serilen bir tür hasır. (Ç.N.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

pişman olduğunu, bundan sonraki tüm yaşamını tamamen eşine adamak istediğini defalarca tekrarlayarak eski karısından özür diledi. Samuray, bunları anlatırken; eşinin sırtını büyük bir sevgiyle okşuyordu.

Kadın — *samuraym hep düşünü kurduğu bir şekilde* —, şefkatli bir ses tonuyla cevap verdi:

—"Yalvarırım, kendini suçlama! Lütfen, benim için acı çekme! Asıl özür dilemesi gereken benim, sana layık bir eş olamadım!"

Kadın, kocasının kendisini yoksulluk yüzünden terkettiğini iyi biliyordu. Birlikte yaşadıkları dönemde, kocası kendisine hep iyi davranmıştı. Bu yüzden; kadın, hep kocasının mutluluğu için dua ederdi. Eğer kendisini terkettiği için ödemesi gereken bir bedel varsa bile, kocası zaten bu şekilde ziyaretine gelerek kendisini çoktan affettirmişti. Bir anlık bile olsa, tekrar kavuşabilmekten daha büyük bir mutluluk olabilir miydi acaba?

Samuray gülümsedi:

—"Yedi ömür boyunca seninle yaşamak istiyorum! Eğer benden nefret etmiyorsan... Sonsuza dek... Sonsuza dek... Sonsuza dek... Birlikte yaşayalım! Artık hiçbir şey bizi ayıramaz! Artık param da var, arkadaşlarım da! Yoksulluktan korkmamıza gerek yok! Yarından tezi yok, eşyalarımı buraya taşıyacağım. Hizmetçilerim de bana yardımcı olur. Daha sonra evi güzelce bir temizleyelim. Aslında, bu gece..."

Samuray, sanki kendini savunmak istercesine:

—"Böylesine geç bir saatte, üstümü bile değişmeden gelme sebebim; sana bir an önce kavuşabilmek içindi! Düşündüklerimi sana söyleyebilmek içindi!" diye devam etti.

Kadın, duydukları karşısında çok mutlu olmuş gibiydi.

Bu kez, konuşma sırası kadındaydı. Kocası başkentte yokken, şehirde neler olup bittiğini bir bir anlattı. Ancak, kendisinin ne büyük sıkıntılar çektiği ve ne büyük acılar yaşadığı konusundaysa tek

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://mihek.org

kelime bile etmedi. Çünkü kocasını üzmek istememişti.

İkisi de, gün ağarana kadar konuştular; dertleştiler.

Kadın, daha sonra kocasını güneye bakan ılık odaya davet etti. Kadın, yer yatağını sererken; samuray:

—"Ev işlerinde sana yardımcı olacak kimse yok mu?" diye sordu.

Kadın, gülümsemeye çalışarak yanıtladı:

—"Hayır, hizmetçi tutabilecek durumum hiç olmadı. Hep tek başıma yaşadım."

Samuray, biraz mahcup bir ses tonuyla:

—"Yarından itibaren çok sayıda hizmetçin olacak! Dahası, ihtiyaç duyduğun her şeye ama her şeye, fazlasıyla sahip olacaksın!" dedi.

İkisi, yan yana uzandılar. Ancak uzanmalarının sebebi uyumak için değildi. Birbirlerine anlatacakları daha çok şeyleri vardı.

İki kişi, hava aydınlanana kadar; geçmişten, şu andan ve gelecekten konuştular. Bir süre sonra, yorgun samurayın gözleri kapandı ve derin bir uykuya daldı.

Samuray, gözlerini açtığında; güneş ışıkları kapı aralığından içeri sızıyordu. En şaşırdığı şey ise, neredeyse çürümek üzere olan tahta döşemelerin üzerinde yatıyor olmasıydı. Tahta döşemelerin üzerinde hiçbir şey yoktu. Acaba, sadece bir rüya mı görmüştü? Hayır, hayır... Eşi de yanındaydı. O da, oradaydı. Yanında, yanı başında uyuyordu.

Samuray, yattığı yerde; eşine doğru döndü.

Ancak, gördüğü şey karşısında bir çığlık attı.

Çünkü uyumakta olan eşinin yüzü yoktu!

Samurayın gördüğü şey, *kyōkatabira*[1] içerisindeki bir kadın iskeletiydi. Kemikler ve birbirine karışmış uzun siyah saçlardan ibaret bir iskelet, yerde boylu boyunca yatıyordu.

Samuray, biraz kendine geldikten sonra üzerine vuran güneş

[1] Ölülere giydirilen, beyaz kumaştan yapılan bir kıyafet. Bir tür kefen. (Ç.N.)

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

ışıkları arasında ayağı kalktı. Ancak, ayağa kalkmasıyla beraber; buz gibi soğuk bir korku; "dayanılması zor bir ümitsizlik" ve "insanı korkutan bir acı"ya dönüştü.

Samuray, dışarı çıktı.

Sanki o semti hiç bilmiyormuş gibi; oradan geçmekte olan birisine, eski eşinin evine giden yolu sordu.

Adam, cevap verdi:

—"O evde artık kimse yaşamıyor. Daha önceleriyse, birkaç yıl önce başkentten ayrılan bir samurayın eşi yaşıyordu. Anlatılana göre bu samuray, başkentten ayrılmadan önce, yeniden evlenebilmek için eşini boşamış. Zavallı kadın, çok büyük acılar çekmiş ve en sonunda hastalanmış. Kyoto'da hiç kimsesi yokmuş. O yüzden, ona bakan kimse olmamış. En sonunda, o yılın sonbaharında — *dokuzuncu ayın onuncu günü* — vefat etmiş."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KAŞİN KOCİ'NİN HİKÂYESİ

Tenşō döneminde,[1] Kyoto'nun kuzeyindeki küçük bir kasabada, Kaşin Koci isminde yaşlı bir adam yaşardı. Uzun beyaz bir sakalı olan bu yaşlı adam; tıpkı bir rahip gibi giyinir, Budist öğretilerin tasvir edildiği dini resimler göstererek insanlara vaaz verirdi. Geçimini de, kendisini dinleyenlerin verdiği yardımlarla sağlardı.

Kaşin Koci, havanın güzel olduğu günlerde Gion tapınağına gider, tapınağın avlusundaki ağaca cehennem yaşamını anlatan büyük bir resim asar ve vaaz verirdi. Kaşin Koci'nin ağaca astığı bu resim gerçekten de olağanüstüydü. Resim, o kadar ustaca çizilmişti ki; resimdeki figürler sanki gerçek dünyaya aitti.

Kaşin Koci, ağaca bu resmi asar, çevresinde toplananlara kötü insanların cehennemde çekecekleri azabı ayrıntılı bir şekilde anlatır ve Buddha'nın yoluna girmelerini tavsiye ederdi.

Bu resmi görmek ve vaazı dinlemek için çok sayıda insan Kaşin Koci'nin etrafını sarardı. Bazı zamanlar, yardım toplamak için serilen örtünün, üst üste yığılan paraların arasında kaybolduğu bile olurdu.

---

[1] Japon tarihinde 1573-1591 yılları arasındaki dönem. (Ç.N.)

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

O dönemde; Kyoto ve civarındaki bölgelere Oda Nobunaga,[1] hükmediyordu. Nobunaga'nın Arakava isminde bir yardımcısı; bir gün Gion tapınağını ziyaret ederken tesadüfen bu resmi görmüş ve Nobunaga'ya bu muhteşem resimden bahsetmişti. Resmi çok merak eden Nobunaga, Kaşin Koci'nin resmi de yanına alarak hemen konağına gelmesini emretti.

Resmi gören Nobunaga, hayretler içinde kalmıştı. Resim son derece gerçekçi ve etkileyiciydi. Cehennemdeki şeytanlar ve acı içerisinde kıvranan insanlar, sanki gözünün önünde hareket etmekteydi. Bu dehşet verici manzaranın yanı sıra, cehennemden yükselen çığlık ve feryatlar da; sanki Nobunaga'nın kulaklarında yankılanıyordu. Resimdeki kan izleri o kadar gerçekçiydi ki; Nobunaga, farkında bile olmadan kan izlerinin gerçek olup olmadığını anlamak için parmaklarını resmin üzerinde gezdirmişti. Ancak, Nobunaga'nın eli kirlenmemişti. Çünkü, resim kupkuruydu.

Nobunaga, şaşkınlık içerisinde resmi çizenin kim olduğunu sordu. Kaşin Koci de, resmin meşhur ressam Oguri Sōtan'a[2] ait olduğunu söyledi.

Nobunaga'nın bu muhteşem resme sahip olmak istediğini anlayan yardımcısı Arakava; Kaşin Koci'ye, resmi Nobunaga'ya hediye etmesini teklif etti. Ancak Kaşin Koci, hiç tereddüt bile etmeden korkusuzca şöyle bir cevap verdi:

—"Efendim, bu resim benim sahip olduğum tek kıymetli şeydir. Ben, bu resmi insanlara göstererek geçimimi sağlıyorum. Eğer bu resmi Nobunaga efendimize hediye edecek olursam, en büyük geçim kaynağımı kaybetmiş olacağım. Ancak efendimiz, bu resme karşılık olarak bana yüz altın bahşedecek olursa, bu resmi kendilerine hediye edebilirim. Çünkü, o yüz altın ile geçimimi sağlayacak başka bir iş kurabilirim. Ne yazık ki, resmi başka türlü efendimize hediye edemem."

---

[1] 1534-1582 yılları arasında yaşamış ünlü bir hükümdar. (Ç.N.)

[2] Dönemin ünlü bir ressamı. (Ç.N.)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bu cevap, Nobunaga'nın hiç de hoşuna gitmemişti. Ancak Kaşin Koci'nin bu sözlerine karşılık bir şey demedi.

Kaşin Koci, kendisine hediye olarak verilen bir miktar parayı da yanına alarak, Nobunaga'nın konağından çıkıp gitti.

Ancak Kaşin Koci'nin konaktan ayrılmasıyla; Arakava da, hemen Kaşin Koci'nin peşine düşmüştü. Arakava'nın amacı, alçakça bir yolla resmi ele geçirmekti. Kaşin Koci'yi bir süre takip ettikten sonra Arakava'nın beklediği fırsat eline geçti. Kaşin Koci, şehrin ilerisindeki dağa çıkan bir yola sapmıştı. Yolun kıvrıldığı dağın eteklerindeki bir koruya geldiklerinde; Arakava, birden Kaşin Koci'nin üzerine atladı ve bağırdı:

—"Öyle bir resim için yüz altın istemek ha? Seni açgözlü herif! Altın yerine şu kılıcın tadına bir bak önce!"

Arakava, kılıcını çekti ve Kaşin Koci'yi kılıcıyla delik deşik etti. Sonra da, kanlar içinde yerde yatan Kaşin Koci'nin elinden resmi çekip aldı.

Ertesi gün Arakava, Nobunaga'nın huzuruna çıktı. Resmi, Kaşin Koci'nin elinden çekip aldığı katlanmış hâliye Nobunaga'ya sundu. Nobunaga, hemen resmin açılarak duvara asılmasını emretti.

Görevliler, büyük bir heyecan içerisinde resmi açtılar. Ancak, resmin açılmasıyla birlikte; herkes olduğu yerde adeta donup kaldı. Çünkü karşılarında duran şey, sıradan bir beyaz kâğıt parçasından başka bir şey değildi! Kağıdın üzerinde olması gereken resim, sanki silinmiş ve tamamıyla yok olmuştu.

Arakava, bu esrarengiz durumu tabii ki açıklayamadı. Arakava — *kasıtlı olsun veya olmasın* —, Efendi Nobunaga'yı kandırdığı için uzun bir ev hapsine mahkum edildi.

Ev hapsi cezası sona erdikten birkaç gün sonra; Arakava'ya, Kaşin Koci'nin Kitano Tapınağı'nda o ünlü resmi insanlara göstererek vaaz verdiği haberi ulaştı. Haberi duyan Arakava, kulaklarına

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

inanamamıştı. Hemen yanına birkaç adamını da alarak Kitano Tapınağı'nın yolunu tuttu. Ancak tapınağa ulaştıklarında, Kaşin Koci çoktan oradan ayrılmıştı.

Aradan birkaç gün geçmişti ki, Kaşin Koci'nin bu kez Kiyomizu Tapınağı'nda olduğu haberi geldi. Arakava, yine büyük bir aceleyle Kiyomizu Tapınağı'na gitti. Ancak oraya vardığında, Kaşin Koci'nin vaazını dinleyen kalabalık dağılmaya başlamıştı. Kaşin Koci de ortalıkta gözükmüyordu. Arakava, çaresiz yine eli boş geri döndü.

Ne var ki, bir süre sonra; Arakava, hiç de ummadığı bir şekilde Kaşin Koci'yi bir meyhanede buldu ve hemen tutukladı. Kaşin Koci ise istifini hiç bozmamıştı. Arakava'dan şöyle bir ricada bulundu:

—"Peki, sizinle geleceğim. Ancak, birkaç kadeh daha içmeme müsaade ederseniz çok sevinirim."

Arakava, bu teklifi kabul etmekte bir sakınca görmedi ve Kaşin Koci'nin içmeye devam etmesine izin verdi. Kaşin Koci, kadehleri ardı ardına deviriyordu. Tam on iki kadeh içerek orada bulunanları şaşırtmıştı. Kaşin Koci, on ikinci kadehten sonra artık içmeyeceğini söyledi. Bunun üzerine Arakava, adamlarına Kaşin Koci'yi bağlamalarını emretti ve Kaşin Koci, apar topar Nobunaga'nın konağına götürüldü.

Kaşin Koci, konakta hemen hâkimin karşısına çıkarıldı. Hâkim, Kaşin Koci'yi önce iyice bir azarladıktan sonra kendisine şöyle dedi:

—"Sen, sihir yaparak insanları kandırıyorsun! Sadece bu suç bile sana ağır bir ceza verilmesine yeterlidir. Ancak aklını başına alır da, resmi Nobunaga efendimize armağan edersen bu seferlik seni affederim. Eğer bu teklifimi kabul etmezsen sana ağır bir ceza vereceğim."

Kaşin Koci, bu gözdağı karşısında şaşırmıştı. Ancak yüzündeki tebessümü bozmadan yüksek bir sesle hâkime

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

—"İnsanları kandırarak suç işleyen ben değilim!" dedi ve Arakava'nın olduğu yöne doğru dönerek bağırdı:

—"Sen bir yalancısın! Bu resmi benden çalarak Efendi Nobunaga'ya vermeyi ve bu şekilde terfi etmeyi düşündün. O yüzden de, resmi ele geçirebilmek için beni öldürmeye kalktın. Eğer ortada bir suç varsa; bu suç, senin yaptığın şey değil midir? Şükürler olsun ki, senin elinden sağ kurtuldum. Ancak işler eğer düşündüğün gibi yolunda gitseydi, kim bilir ne palavralar atacaktın? Her şey bir yana, sen benim resmimi çaldın. Benim şu anda sahip olduğum resim, o resmin taklidinden başka bir şey değil. Dahası sen resmimi çaldıktan sonra resmi Efendi Nobunaga'ya vermekten vazgeçtin ve gerçek resim yerine boş bir kâğıt verdin. Yaptıklarını ve asıl amacını gizlemek için de, benim seni kandırarak resmi boş kağıtla değiştirdiğim yalanını uydurdun. Gerçek resmin, şu anda nerede olduğunu ben nasıl bilebilirim? Resmin nerede olduğunu; eminim ki, en iyi sen biliyorsundur!"

Kaşin Koci'nin sözlerini dinleyen Arakava, öfkeyle ayağa fırladı. Sanki çıldırmış gibiydi. Kaşin Koci'nin üzerine yürüyerek, Kaşin Koci'yi dövmeye kalkıştı. Arakava'nın bu tepkisi; hâkimde, Arakava'nın da tamamen suçsuz olmadığı kanaatini uyandırmıştı.

Hâkim, önce Kaşin Koci'nin zindana atılmasını emretti. Ardından da, Arakava'yı sorguya çekti. Ancak Arakava, öteden beri konuşmasını pek iyi beceremeyen biriydi. Sorgulama sırasında Arakava daha da heyecanlanmış, hâkimin sorularına doğru düzgün bir cevap bile verememişti. Sorgu sırasında sürekli kekelemiş ve ağzında anlamsız laflar geveleyip durmuştu. Sonunda hâkim sorgulamayı bıraktı ve suçunu itiraf edene kadar Arakava'nın bir sopayla dövülmesini emretti. Ancak, sopayla dövülen Arakava'nın ağzından itiraf denebilecek tek bir kelime bile çıkmamıştı. Arakava, bu yüzden kendinden geçene dek dayak yedi ve en sonunda bir ölü gibi yere serildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kaşin Koci, zindandaki hücresinde Arakava'nın başına gelenleri duymuştu. Olup biteni öğrenince önce kahkahalar atarak uzun uzun güldü ve sonra da gardiyana dönerek:

—"Arakava denen şu adam tam bir eşkıya gibi hareket etmişti doğrusu! Ben de, onun bu bozuk karakterini düzeltmek için, bilerek böyle bir ceza almasını sağladım. Hâkime, Arakava'nın gerçekten bir şey bilmediğini anlatmak ve önemli bir açıklamada bulunmak istiyorum. Bunu hâkime iletir misin lütfen?"

Kaşin Koci, böylelikle tekrar hâkimin karşısına çıkarıldı. Kaşin Koci, anlatmaya başladı:

—"Güzel resimlerin tıpkı canlılar gibi kendi ruhları, istekleri ve iradeleri vardır. Böyle resimler kendilerini yaratan kimseden veya sahiplerinden ayrılmak istemezler. Güzel resimlerin ruhu olduğunu ispatlayan pek çok hikâye vardır. Örneğin, Hōgen Gensin'in kapısına çizdiği serçelerin uçup gittiği ve serçelerin resimdeki yerlerinin bembeyaz kaldığı birçok kişi tarafından bilinir. Ben, bu olayın da böyle bir şey olduğunu düşünüyorum. Yani, Efendi Nobunaga resmin gerçek sahibi olmadığı için; resim Efendi Nobunaga'nın önünde açıldığında silinmiş gibi göründü ve kendini göstermedi. Ancak, Efendi Nobunaga daha önce resim için istediğim miktarı bana ödeyecek olursa resmin tekrar görüneceğinden hiç şüphem yok. Denemeye ne dersiniz? Eğer resim, dediğim şekilde tekrar görünmezse parayı hemen iade edeceğim."

Bu tuhaf öneriyi Nobunaga kabul etti ve Kaşin Koci'ye yüz altın ödenmesini emretti. Para ödendikten sonra resim tekrar Nobunaga'nın gözleri önünde açıldı. Orada bulunanlar, hayret dolu bakışlarla resme bakakaldılar. Çünkü, resimde her şey yerli yerindeydi. Resim, en ince ayrıntısına kadar eski hâlini almıştı.

Ancak resimdeki renkler, önceki hâline göre biraz solgun görünüyordu. Cehennemdeki şeytan ve ızdırap içerisinde kıvranan ruhlar da, eskisi gibi gerçekçi görünmüyorlardı. Resmin önceki ve

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

sonraki hâli arasındaki bu değişimi farkeden Nobunaga, Kaşin Koci'ye bunun sebebini sordu. Kaşin Koci, soruyu şöyle cevapladı:

—"Sizin ilk gördüğünüz resim, fiyat biçilemeyecek kadar değerli bir eserdi. Ancak şimdi bakmakta olduğunuz resim, sizin ödediğiniz miktar değerinde; yani yalnızca yüz altın değerinde bir eserdir. Sizce bunun başka bir açıklaması olabilir mi?"

Kaşin Koci'yi dinleyenler bu yanıt karşısında ikna olmuşlardı. Kaşin Koci'ye daha fazla düşmanca davranmanın anlamsız olduğunu düşündüler. Kaşin Koci, böylelikle özgürlüğüne kavuştu.

Bu arada, Arakava da zindanda cezasını çekmiş ve cezası bittiğinde salıverilmişti. Ancak, Arakava'nın Buiçi adında ve kendisi gibi Nobunaga'nın hizmetinde çalışan bir erkek kardeşi vardı. Buiçi, ağabeyinin zindana atılmasından dolayı müthiş bir kızgınlık içerisindeydi. Bunun sorumlusu olarak gördüğü Kaşin Koci'yi öldürerek intikam almaya yemin etmişti.

Özgür kalan Kaşin Koci, soluğu yine meyhanelerde almıştı. Bir gün, Kaşin Koci'yi takip eden Buiçi; bir meyhanede Kaşin Koci'nin kellesini uçurdu. Kaşin Koci'ye ödenen yüz altını ve Kaşin Koci'nin kellesini bir beze sararak, göstermek için ağabeyi Arakava'nın evine gitti.

Buiçi, ağabeyinin önünde bezi açtı. Ancak bezin içinden, Kaşin Koci'nin kellesi yerine boş bir kadeh ve altınların yerine de bir çöp yığını çıkmıştı. İki kardeş de, bu durum karşısında şaşkına döndü. İki kardeşin şaşkınlığı, ertesi gün kendilerine ulaşan, Kaşin Koci'nin başsız bedeninin öldürüldüğü meyhanede kendiliğinden kaybolduğu haberiyle daha da arttı.

Aradan yaklaşık bir ay kadar geçmişti. Kaşin Koci ile ilgili hiç haber gelmiyordu. Kaşin Koci'yi ne gören vardı, ne de duyan.

Bir gece, nöbetçiler Nobunaga'nın konağı önünde horultuyla uyuyan yaşlı bir adam gördüler. Nöbetçilerden biri, bu adamın

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Kaşin Koci olduğunu hemen farketmişti. Kaşin Koci, bu kaba hareketinden dolayı tekrar tutuklanarak zindana atıldı. Ancak Kaşin Koci, öylesine sızmıştı ki; bir türlü ayılmıyordu. Zindanda tam on gün, on gece boyunca — *horultusu ta uzaklardan bile duyulacak şekilde* — horul horul uyudu.

Kaşin Koci uyurken, Nobunaga en güvendiği komutanlardan biri olan Mitsuhide'nin ihanetine uğramış ve Mitsuhide'nin çıkardığı isyanda öldürülmüştü. Nobunaga'nın yerine Mitsuhide geçtiyse de, Mitsuhide'nin hükümdarlığı ancak yirmi gün sürmüştü.

Mitsuhide, Kyoto'ya hükmettiği sırada, mahkumlar arasında bulunan Kaşin Koci'nin ilginç hikâyesini duymuştu. Mitsuhide, bir gün Kaşin Koci'nin huzuruna getirilmesini emretti. Kaşin Koci, hemen bu yeni hükümdarın karşısına çıkarıldı.

Mitsuhide, Kaşin Koci'ye karşı oldukça nazik davranmıştı. Kaşin Koci için güzel bir sofra kurulmasını emretti. Mitsuhide, Kaşin Koci'ye:

—"Duyduğuma göre içkiyi çok seviyormuşsun. Peki, bir oturuşta ne kadar içebiliyorsun?" diye sordu.

Kaşin Koci:

—"Ne kadar içebildiğimi doğrusu ben de bilmiyorum. Başım dönmeye başlayınca içmeyi bırakıyorum." diye cevapladı.

Mitsuhide, Kaşin Koci'nin ne kadar içebildiğini görmek için önüne büyükçe bir kadeh koydurdu ve yanına bir görevli oturttu. Görevli, Kaşin Koci'nin kadehi boşaldıkça dolduruyordu. Kaşin Koci, on kadeh kadar içmişti. Kaşin Koci, görevliden tekrar kadehini doldurmasını istedi. Ne var ki, masadaki içki tükenmişti.

Mitsuhide, Kaşin Koci'ye:

—"Daha içmek ister misin?" diye sordu.

Kaşin Koci:

—"Hayır efendim, yeterli!" dedi ve devam etti "Bu ikramınıza

Ücretsiz PDF kitap Arşivi - https://rantey.org

karşılık, ben de size küçük bir şey göstermek istiyorum. Lütfen, şu paravandaki resimlere bakın!"

Kaşin Koci böyle diyerek, salonda bulunan Şiga eyaletinin sekiz güzel manzarasının yer aldığı büyük paravandaki resimleri işaret etti. Herkes, büyük bir merak içerisinde resimlere bakmaya başladı.

Resimlerden biri, göl üzerindeki bir kayık resmiydi. Kayığın üzerindeki bir kayıkçı da, kürek çekiyordu. Kayık resminin büyüklüğü sadece birkaç santimetreydi.

Kaşin Koci; küçük bir el hareketiyle, kayığın yönünü bir anda değiştiriverdi. Kayık, yanındaki diğer resme doğru ilerlemeye başladı. Dahası kayık, ilerledikçe büyümeye başlamıştı. Kayık resmi, kayıkçının yüzü rahatlıkla seçilecek kadar büyüdü. Kayık ilerlemeye ve büyümeye devam etti. Neredeyse, yarı başlarına kadar yaklaşmıştı.

O sırada, gölün suyu da, birden salonun içerisine boşalmaya başladı. Salon bir anda sular altında kalmıştı. Salondakiler, dizlerine kadar suyun içinde kaldıkları için kimonolarının eteklerini telaşla topladılar.

Kayık, neredeyse resmin içinden çıkıp; salona girecekmiş gibi görünüyordu. Öyle ki, bir an, bir kürek gıcırtısı bile duyuldu. Salondaki su yükselmeye devam ediyordu. Salondakiler, bellerine kadar suyun içinde kalmışlardı.

Kayık, Kaşin Koci'ye doğru iyice yaklaşmıştı. Kaşin Koci, birden kayığın içine atladı. Kaşin Koci'nin kayığa binmesiyle birlikte; kayıkçı, hemen kayığın yönünü değiştirdi ve küreklere asıldı. Kayık, hızla uzaklaşmaya ve küçülmeye başladı. Salondaki su da, hızla çekilmeye başlamıştı. Su, resmin içine geri akıyordu. Kısa bir süre içinde; kayık iyice uzaklaşmış, su da tamamen çekilmişti.

Resimdeki kayık, küçüldü, küçüldü, küçüldü...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Açıklarda bir noktacık hâline geldi. En sonunda da, gözden tamamen kayboluverdi.

Kaşin Koci, bu şekilde ortadan kaybolmuştu.

Bu olaydan sonra, Kaşin Koci'yi bir daha gören hiç kimse olmadı.

GÖMÜLEN SIR

Eskiden, Tanpa'da İnamuraya Gensuke adında zengin bir tüccar yaşardı. Tüccarın, O-sono isminde oldukça zeki ve becerikli bir kızı vardı. Tüccar, kızının eğitimine çok önem veriyordu. Kızının alacağı eğitimin, yaşadığı kasabadaki hocalarla sınırlı kalmasını istemediğinden; güvendiği birkaç kişiyle birlikte kızını Kyoto'ya öğrenim görmesi için göndermişti. O-sono, Kyoto'da başkentli hanımların öğrendiği sanatları öğrendikten sonra memleketine geri döndü ve babasının tanıdığı genç bir tüccarla evlendi. O-sono'nun yaklaşık dört yıl süren mutlu bir evliliği oldu. Bu evlilikten bir de oğlu olmuştu. Ne var ki, evliliğinin dördüncü yılında, O-sono ağır bir hastalık yüzünden hayatını kaybetti.

Cenaze töreninin yapıldığı akşam, O-sono'nun küçük oğlu "Annesinin geri döndüğünü ve ikinci kattaki odasında olduğunu" söyledi. Çocuğun anlattıklarına göre, annesi oğlunu görünce gülümsemiş ancak bir şey söylememişti. Korkan çocuk, odadan koşarak çıkmış ve aşağı inmişti. Bunu duyan aile fertlerinden birkaç kişi hemen ikinci kattaki odaya çıkıp baktılar.

Çocuk, doğru söylüyordu. Odadaki Buddha sunağında yanan mumların zayıf ve titrek ışığında, O-sono'nun görüntüsü seçiliyordu. Kendi giysilerinin bulunduğu dolabın önünde ayakta dikilmiş, öylece duruyordu.

O-sono'nun başı ve omuzları belirgin bir şekilde görünüyordu. Ancak belinden aşağısı; belirsiz, silik ve şeffaf bir görüntü şeklindeydi.

Manzarayı gören ev halkı, korku içinde odadan çıkıp; merdivenin altında toplandılar. Aralarında ne yapmaları gerektiğini tartışmaya başladılar.

O-sono'nun kaynanası:

—"Kadınlar kendi eşyalarına çok düşkün olurlar. O-sono da, kendi eşyalarını çok dikkatli kullanırdı. onları görmek için geri döndü. Ölmüş kimselerin zaman zaman öyle yaptığı söylenir. O-sono'nun eşyalarını yarın aile tapınağına götürelim. Öyle yaparsak, O-sono'nun ruhu huzura kavuşacaktır." dedi.

Ev halkı da, bu fikri onayladı. Bu işin bir an önce yapılmasına karar verdiler. Ertesi gün, hemen dolaptaki çekmeceler boşaltıldı ve O-sono'ya ait tüm eşya ve giysiler aile tapınağına götürüldü.

Ancak O-sono, buna rağmen o gece de yine odasına geri döndü. Önceki akşam yaptığı gibi dolabın önünde durdu ve gözlerini dolaba dikerek, saatlerce dolabı seyretti.

O-sono, sonraki geceler de gelmeye devam etti. O-sono, artık her gece odasına dönüyordu. Ev halkını büyük bir tedirginlik sarmıştı.

O-sono'nun kaynanası, tekrar aile tapınağına giderek durumu rahibe anlattı. Rahip, yaşlı ve bilge bir kimseydi. Anlatılanları dikkatle dinledikten sonra:

—"Muhakkak dolabın içinde veya yakınında, ölen kişiyi rahatsız eden bir şey var!" dedi.

O-sono'nun kaynanası:

—"Ama tüm çekmeceleri boşalttık! İçinde hiçbir şey kalmadı!" diye cevapladı.

Rahip:

—"Anlıyorum" dedi, "İsterseniz bu gece evinize geleyim. Odaya bakarak ne yapılması gerektiğini bir düşüneyim. Yalnız sizden bir isteğim olacak. Lütfen ben çağırana kadar kimse odaya girmesin. Bunu herkese tembih edin."

Rahip, hava kararınca eve gitti. O-sono'nun her gece geldiği ikinci kattaki odaya çıktı ve O-sono'nun gelişini beklemeye başladı. Bu sırada, *sutra*[1] okumaya devam etti.

Gece yarısına kadar hiçbir şey olmadı. Saat gece yarısını geçtiğindeyse, O-sono'nun görüntüsü tekrar dolabın önünde belirdi. Düşünceli bir yüz hâli vardı. Gözlerini her zaman yaptığı gibi dolaba dikmişti.

Rahip, böyle zamanlarda okunması gereken duayı okuduktan sonra O-sono'ya seslendi:

—"Sana yardımcı olmak için buraya geldim. O dolapta, seni buraya getiren bir şey mi var? O şeyi, senin için bulmamı ister misin?"

O-sono, "Evet" anlamında başını hafifçe salladı.

Rahip, ayağa kalktı ve en üstteki çekmeceyi açtı. İçinde hiçbir şey yoktu. İkinci, üçüncü ve dördüncü çekmeceleri de teker teker açtı ve tüm çekmeceleri büyük bir dikkatle inceledi. Ancak, çekmecelerin içinde göze çarpan hiçbir şey yoktu.

Ne var ki O-sono, dalgın ve düşünceli bir şekilde dolaba bakmaya devam ediyordu. Rahip "Ne yapmamı istiyor acaba?" diye düşündü. O sırada, rahibin aklına; birden çekmecelerin alt kısımlarına yapıştırılmış kâğıtlar geldi. O kâğıtların içinde O-sono'yu rahatsız edebilecek bir şeyin olabileceğini düşündü.

Rahip, önce birinci çekmecenin altındaki kağıdı yırttı. Çekmecenin altından bir şey çıkmamıştı. Daha sonra, sırayla ikinci ve üçüncü çekmecelerin altındaki kâğıtları da yırttı. Ancak bu çekme-

[1] Buddha'nın öğretilerinin yer aldığı kutsal kitaplar. (Ç.N.)

celerin altından da bir şey çıkmamıştı. Sıra en alttaki son çekmeceye gelmişti. Rahip, dördüncü çekmecenin altındaki kağıdı yırttığında ise ortaya bir mektup çıktı.

Rahip, O-sono'ya:

—"Seni rahatsız eden şey bu mu?" diye sordu.

O-sono, solgun bakışlarını mektuba doğru kaydırdı.

Rahip, bu kez O-sono'ya:

—"İstersen, bu mektubu senin için yok edebilirim." dedi.

O-sono, "Evet" anlamında boynunu büktü.

Rahip:

—"Pekala, bu mektubu sabah tapınakta yakarak yok edeceğim. Hiç merak etme, bunu benden başka hiç kimse bilmeyecek. Mektubu hiç kimseye göstermeyeceğim." dedi.

O-sono, mahcup bir yüz ifadesiyle hafifçe gülümsedi ve gözden kayboldu.

Sabah olmuştu. Rahip, odadan çıkıp aşağı indi. Ev halkı, büyük bir merak ve endişe içerisinde, rahibin aşağı inmesini bekliyordu.

Rahip:

—"Merak etmeyin!" dedi, "O-sono artık bu eve tekrar dönmeyecek. İçiniz rahat olsun!"

O-sono; gerçekten de, bir daha ev halkına hiç görünmedi.

Rahip, söz verdiği gibi, sabah tapınakta mektubu yakarak yok etti.

Mektup; O-sono, Kyoto'da öğrenim görürken birisinden aldığı bir aşk mektubuydu.

Mektupta ne yazdığını ise sadece rahip biliyordu.

İşte bu sır, rahiple birlikte gömüldü.

Mujina

Tokyo şehrinin, Akasaka semtinde *Ki-no-kuni Yokuşu* denilen bir yokuş vardır. Buraya neden "*Ki-no-kuni Yokuşu*" adı verildiğini ise bilmiyorum.

Bu yokuşun bir tarafında; yokuş boyunca devam eden, çok eskiden kalma derin ve geniş bir çukur bulunur. Bu çukurun yanında ise, büyük bir konağın bahçesine paralel olarak devam eden yeşil renkli yüksek bir tümsek uzanır. Yokuşun karşı tarafında ise, İmparatorluk Sarayı'nın uzun ve yüksek duvarı, göz alabildiğince uzaklara kadar devam eder.

Burası, henüz sokak lambaları ve çekçek arabalarının olmadığı zamanlarda; hava kararınca oldukça ıssız bir yer hâline gelirdi. Bu yüzden, hiç kimse buradan tek başına geçmeye cesaret edemezdi. Buradan geçmek yerine, yollarını birkaç kilometre uzatmak pahasına da olsa; başka bir yoldan dolanmayı tercih ederlerdi. Kimsenin buradan geçmek istemeyişi, bu civarda *mujina* çıktığı söylentisinden kaynaklanıyordu.

*Mujina*yı son gören kişi, Kyōbaşi taraflarında yaşayan yaşlı bir tüccardı. Bu kişinin başından şöyle bir olay geçmişti:

Yaşlı tüccar, gece geç bir saatte hızlı adımlarla yokuşu tırmanıyordu. İleride, çukurun kenarına çömelmiş ve ağlamakta olan bir kadın gördü. Tüccar, kadının kendini çukura atmasından endişe ederek; kadını teselli edebilme ümidiyle yanına gitti.

Kadın, zayıf biriydi. İyi eğitim almış, kibar birisine benziyordu. Üstü başı düzgündü. Saçları bile, köklü bir ailenin kızına yakışır bir şekilde, güzelce taranmış ve örülmüştü.

Tüccar:

—"Hanımefendi!" diye seslendi. "Bu saatte, burada ne yapıyorsunuz? Lütfen ağlamayın. Bir derdiniz varsa bana rahatlıkla anlatabilirsiniz. Eğer benim yapabileceğim bir şey varsa elimden geleni seve seve yaparım."

Tüccar, gerçekten de samimi ve iyi kalpli birisiydi. Bunları tüm içtenliğiyle söylemişti. Ancak kadın, ağlamaya devam etti. Yüzünü koluyla kapatmış bir şekilde, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

Tüccar, kadına tekrar seslendi:

—"Hanımefendi! Lütfen bir şeyler söyleyin. Buraları böyle geç bir saatte bir bayanın tek başına yürüyebileceği yerler değil. Ne olur, artık ağlamayın. Sizin için yapabileceğim bir şey varsa lütfen çekinmeden söyleyin."

Kadın, yavaşça ayağa kalktı. Ancak sırtı, yaşlı tüccara dönük bir hâlde, yine koluyla yüzünü kapatmış bir şekilde hıçkırmaya devam ediyordu.

—"Hanımefendi! Hanımefendi! Beni dinler misiniz lütfen?"

O sırada kadın, aniden yaşlı tüccara doğru döndü ve kolunu yavaşça aşağı indirdi. Kolunu indirirkende; sıvazlarcasına, elini yukarıdan aşağı doğru yüzünün üzerinde gezdirdi.

Kadının yüzünde ne ağız vardı, ne burun, ne de göz!

Kadının yüzü tamamen silinmişti!

Tüccarın gördüğü tek şey, tıpkı bir yumurta gibi pürüzsüz ve yamyassı bir yüzdü!

Tüccar, bu manzara karşısında önce bir çığlık attı; sonra da

deliler gibi koşmaya başladı. Yaşlı tüccar, tüm gücüyle koşarak yokuşu tırmandı. Nefes nefese kalmıştı. Ortalık zifirî karanlıktı. Bir adım ilerisi bile görünmüyordu.

Tüccar, tekrar koşmaya devam etti. Korkudan arkasına bile bakamıyordu. Koştukça koştu, koştukça koştu...

Bir süre sonra, ileride bir fener ışığı gördü. Bu ışık, yaşlı tüccarı biraz olsun rahatlatmıştı. Yaşlı tüccar, ışığa doğru koşmaya devam etti. Işığa biraz yaklaşmıştı. Işık, yol kenarında sıcak erişte satan bir seyyar satıcının tezgâhından sızıyordu. Kim olursa olsun, hiç bir önemi yoktu! İster seyyar satıcı olsun, ister başka biri! Sonuçta yardım alabileceği biri karşısına çıkmıştı.

Tüccar, gecenin böyle geç bir saatinde bir seyyar satıcıya denk geldiği için çok sevinçliydi. Korkusu biraz olsun gitmiş, az da olsa rahatlamıştı. Az önceki korkunç olaydan sonra seyyar satıcının nasıl bir insan olduğu umurunda bile değildi.

Yaşlı tüccar, son bir gayretle koşmaya devam etti. Tezgâha iyice yaklaştığında artık gücü çoktan tükenmiş, ayakta duracak hâli bile kalmamıştı. Tüccar, tezgâha birkaç adım kala kendini bırakıverdi. Kendini bırakmasıyla birlikte de, hızla seyyar satıcının ayaklarına doğru yuvarlandı. Bir yandan da nefes nefese, avaz avaz bağırıyordu:

—"Aaa!... Aaa!... Aaa!"

Seyyar satıcı, yerde debelenen ve bağırıp çağıran yaşlı adama kızgınlıkla baktı:

—"Ne yaptığını zannediyorsun?"

Yaşlı tüccarın konuşacak hâli bile yoktu.

—"Biri seni öldürmeye mi kalktı yoksa?"

—"Hayır… Hayır…"

Yaşlı tüccar güçlükle nefes alıyordu.

—"Ama… Ama… Orada… Orada…"

Seyyar satıcı, bu kez alaycı bir tavırla:

—"Haa, demek biri seni soyma kalktı!" dedi.

Tüccar titrek bir sesle geveledi:

—"Hayır, hayır, hayır... Öyle değil... Karşıma çıktı... Bir kadın karşıma çıktı... Çukurun yanında... Onu gördüm... Nasıl anlatsam ki... Anlatmam mümkün değil... Kadının yüzü..."

—"Kadının yüzü yoksa böyle miydi?"

Seyyar satıcı, elini yüzünün üzerinde sıvazlarcasına gezdirdi. Satıcının yüzü bir anda tıpkı bir yumurta gibi pürüzsüz ve yamyassı oluvermişti.

İşte, tam o anda fenerin ışığı da sönüverdi!

Rokuro-Kubi

Yaklaşık beş yüzyıl kadar önce, Kyūşū'da Kikuçi ailesine hizmet eden İsogai Heitazaemon Taketsura isimli bir samuray vardı. Bu samuray; nesiller boyu nam salmış, kahraman samuraylar yetiştirmiş bir aileden geliyordu. İsogai da, atalarının tüm bu üstün özelliklerini kendinde toplamıştı.

İsogai, savaş sanatlarını çok iyi bilen, güçlü bir samuraydı. Daha çocuk yaşlardayken kılıç kullanma, ok atma ve mızrak kullanma gibi savaş sanatlarında büyük bir ustalık kazanmış; neredeyse hocalarını bile geçmişti. İsogai daha sonraları, bir savaşçı olarak Eikyō isyanında[1] büyük başarılar kazanmış; kahramanlıkları dilden dile dolaşmaya başlamıştı.

Ne var ki, Kikuçi ailesinin çöküşüyle birlikte; İsogai da efendisini kaybetmiş ve başıboş kalmıştı. Elbette, İsogai gibi usta bir savaşçının yeni bir efendi bulması hiç de zor değildi. Ancak İsogai, şan şöhret peşinde koşmayı düşünmüyordu. Dahası, eski efendisine karşı güçlü ve derin bir bağlılık hissediyordu. Dolayısıyla yeni bir efendi bulmaktansa inzivaya çekilmeyi uygun gördü. Saçlarını kazıtarak bir rahip oldu ve "Kairyū" adını aldı.

---

[1] 1437 yılında Kamakura hükümdarı Aşikaga Moçiuci'nin Muramaçi hükümetine karşı başlattığı isyan. (Ç.N.)

Ancak, Kairyū'nun rahip görünümünün altında gizlenmiş olan samuray ruhu, tıpkı bir ateş topu gibi alev alev yanmaya devam ediyordu. Kairyū, eskiden nasıl gözünü bile kırpmadan savaşlarda tehlikeden tehlikeye atılmışsa; rahip olduktan sonra da aynı şekilde hiçbir şeyden korkmuyordu. Diğer rahiplerin gitmeye cesaret edemedikleri yerlere; en zor koşullar altında bile, tereddüt dahi etmeksizin Buddha'nın öğretisini yaymak için gidiyordu.

Büyük bir huzursuzluk ve kargaşanın hüküm sürdüğü bir dönemdi. Bir rahip için bile, tek başına yolculuk son derece tehlikeliydi.

Kairyū, ilk uzun seyahatini Kai[1] eyaletine yapmıştı. Bir akşamüstü, bu bölgedeki ıssız bir dağ yolunda yürümekteydi. Hava iyice kararmıştı. Burası, insanların yaşadığı yerlerden oldukça uzak bir yerdi. Kairyū, geceyi yıldızların altında, açık havada geçirmeyi düşündü. Yol kenarında bir çimenlik gördü. Çimlerin üzerinde uzanıp uyumaya karar verdi.

Kairyū, böyle durumları bir olumsuzluk olarak görmez; tam tersine bir mutluluk olarak algılardı. Kairyū için bir kayanın üzeri mükemmel bir yatak, bir çam ağacı da kuş tüyü kadar yumuşak bir yastık olurdu. Vücudu bir demir gibi sağlamdı. Ne kar, ne yağmur, ne ayaz, ne fırtına onu asla etkilemiyordu.

Kairyū, tam çimlerin üzerine uzanmıştı ki; yolun ilerisinde, bir balta ve bir balya odunu sırtlayarak yürümekte olan bir adam belirdi. Oduncu, yol kenarında sırtüstü uzanmış Kairyū'yu görünce durdu. Bir süre şaşkın ve meraklı bakışlarla Kairyū'yu süzdü. Manzara karşısında oldukça şaşırmış gibiydi.

—"Siz kimsiniz? Böyle bir yerde nasıl uyuyabiliyorsunuz? Bu civarda hayaletlerin, hortlakların cirit attığını bilmiyor musunuz? Siz hayaletlerden korkmaz mısınız?" diye sordu.

---

[1] Günümüzdeki Yamanaşi eyaletinin bulunduğu bölge. (Ç.N.)

Kairyū, oduncunun sorularını sükunet içinde cevapladı:

—"Ben bir rahibim. Hayaletlerden, hortlaklardan neden korkayım ki? Ben tam tersine böyle gözden uzak, ıssız yerleri çok severim. Böyle yerler, huzur bulmak ve tefekkür etmek için çok uygun yerlerdir. Hem ben, açık havada gecelemeye de alışkınım. Ben, hayatını hiçe sayarak; kendini dinine adamış bir rahibim!"

Oduncu, bunun üzerine:

—"Rahip efendi, böyle bir yerde uyuyabildiğinize göre; siz, şüphesiz çok güçlü ve cesur birisisiniz. Buraları bilen hiç kimse, mecbur kalmadıkça buralara adımını dahi atmaz. Benim, bu yakınlarda, derme çatma küçük bir kulübem var. Uygun görürseniz, sizi bu gece kulübemde misafir etmek isterim. Ne yazık ki, size ikram edebileceğim doğru düzgün bir yiyeceğim yok. Ancak, en azından, altında soğuk ve rüzgârdan korunabileceğimiz bir çatımız var. Orada, rahatça istirahat edebilirsiniz." dedi.

Oduncu, bunları büyük bir içtenlikle söylemişti. Bu samimiyet ve içtenlik karşısında; Kairyū, oduncunun teklifini kabul etti. Birlikte yola koyuldular. Ana yoldan ayrılarak, ormanın içine giren dar ve engebeli bir yolda ilerlemeye başladılar. Zaman zaman uçurumların kenarından, zaman zaman kaygan yollardan, zaman zaman da bıçak gibi keskin kayalıkların arasından geçerek ilerlediler.

Sonunda; tepesinde dolunayın pırıl pırıl parladığı, dağın zirvesine ulaştılar. Az ileride, oduncunun bambudan yapılma küçük kulübesi görünüyordu. Kulübeden belli belirsiz bir ışık sızıyordu.

Oduncu, Kairyū'yu önce kulübenin arkasındaki bir barakaya götürdü. Barakada, bambudan yapılma küçük bir çeşme vardı. Burada ikisi de, el ve ayaklarını yıkayarak rahatladılar. Barakanın biraz ilerisinde bir sebze bahçesi, daha ilerisinde de bir çam ormanı ve sazlık vardı. Çam korusunun daha ilerisinde ise, oldukça yüksek bir kayalıktan dökülen bir şelale vardı. Şelalenin görünümü, tıpkı

uzun beyaz bir elbiseyi andırıyordu. Şelale, ay ışığının altında sanki dans ediyordu.

Oduncu ve Kairyū, daha sonra birlikte eve girdiler. Evde kadınlı-erkekli dört kişi, büyük odanın ortasında yanmakta olan ateşe ellerini uzatmış, ısınmaya çalışıyorlardı.

Evdekiler, oldukça kibar bir şekilde misafiri selamladılar. Kairyū, böyle ıssız bir yerde yaşayan bu yoksul insanların, kendisini kusursuz bir şekilde selamlamalarına çok şaşırmıştı. Kairyū "Muhakkak ki, görgü kurallarını çok iyi bilen birinden öğrenmiş olmalılar!" diye düşündü.

Kairyū, "efendi"ye dönerek (— *çünkü ev halkı, oduncuya bu şekilde sesleniyordu* —) şöyle sordu:

—"Konuşma tarzınız ve ev halkınızın beni selamlayış şekli, sizin dağda yaşayan sıradan bir ormancı ailesi olmadığınızı gösteriyor. Zannedersem, eskiden üst tabakaya mensup bir aileydiniz."

Efendi, gülümseyerek cevap verdi:

—"Evet, dediğiniz doğru! Şimdi böyle yoksul bir yaşam sürüyorum ancak eskiden biraz tanınan biriydim. Ta ki, büyük bir yanlışlık yapıp da felakete sürüklenene kadar!" dedi ve anlatmaya devam etti:

—"Eskiden bir *daimyō*nun[1] hizmetinde çalışıyordum. İyi sayılacak bir mevkim vardı. Ancak içkiye düşkünlüğüm yüzünden her şeyimi kaybettim. İçki yüzünden, olmayacak hatalar yaptım. Hem işimi ve evimi kaybettim, hem de birkaç kişinin ölümüne sebep oldum. Eskiden, diğer insanlara hükmeden makam sahibi biriyken, bu hâllere düştüm. Şimdi ise, yaptığım hataların bedelini ödüyorum ve kaybettiklerimi geri kazanabilmek için dua ediyorum. Ancak hiç ümidim yok. Kaybettiklerimi tekrar kazanabileceğimi hiç zannetmiyorum. Yine de, pişmanlığımın bir göstergesi olarak elimden geldiğince diğer insanlara yardım etmeye çalışıyorum. Bu şekilde günahlarımdan arınmak için uğraşıyorum."

---

[1] Büyük bir bölgeye hükmeden yüksek rütbeli samuray. (Ç.N.)

Kairyū, adamın bu sözlerinden çok etkilenmişti. Efendiye şöyle dedi:

—"Gençken büyük hatalar işleyen ancak yaşlılıklarında doğru yolu bularak huzurlu bir yaşam süren pek çok kimse tanıyorum. Zaten *sutra*larda[1] da, kötü işler yapan kimselerin tövbe ettikleri takdirde iyi işleri de çokça yapacakları yazılıdır. Madem ki, hayatınızın geri kısmını iyilik yapmaya adamışsınız; huzur ve mutluluğu bulacağınızdan emin olabilirsiniz. Bu gece, sizin için *sutra* okuyacağım ve dua edeceğim. Daha önce işlediğiniz günahlarınızın affedilmesi ve iyiliklerinizin günahlarınıza galip gelmesi için dualar edeceğim."

Kairyū, sözlerini bitirdikten sonra eğilerek efendiyi selamladı.

Efendi de, Kairyū'yu; yatağının hazır olduğu yandaki küçük odaya buyur etti.

Çok geçmeden ev halkı derin bir uykuya dalmıştı. Bir tek Kairyū uyanıktı ve fener ışığının altında *sutra* okuyordu. Gece geç saate kadar *sutra* okudu ve dualar etti. Saat, iyice ilerlemişti. Kairyū, uyumadan önce dışarıdaki manzaraya tekrar bakmak için pencereyi açtı. Çok güzel bir geceydi. Gökyüzünde tek bir bulut bile yoktu. Rüzgâr da esmiyordu. Ay ışığı, karanlığa görmülmüş otların ve ağaçların üzerine düşmüş; yerdeki kırağı damlalarını ışıldatıyordu. Cırcır böceklerinin ötüşü bir hoş bir müzik gibiydi. Yakındaki şelalenin sesi, gecenin sessizliğinde daha gür bir biçimde duyuluyordu.

Kairyū, şelalenin sesini dinlerken susadığını hissetti. Evin arkasındaki küçük çeşmeyi hatırladı. Ev halkını uyandırmadan, gidip çeşmeden su içmeyi düşündü. Ses çıkarmamaya gayret ederek, küçük odayı büyük odadan ayıran kapıyı hafifçe araladı. Fener ışığında yan yana yatmış beş gövde gözüne ilişti.

Ancak, o da ne?

Yerde yatan bedenlerin başları yerinde değildi!

Kairyū, bir an öylece kalakaldı. Önce, ev halkının bir cinayete

[1] Buddha'nın öğretilerinin yer aldığı kutsal kitaplar. (Ç.N.)

kurban gitmiş olduğunu düşündü. Ancak, etrafta hiç kan yoktu. Yerdeki bedenlere, daha dikkatli bir şekilde baktı. Başlar, kesilmiş gibi görünmüyordu; gayet muntazam bir şekilde gövdeden ayrılmış gibiydiler.

Kairyū "Bu ya şeytanların işi, ya da ben *rokuro-kubi*lerin yaşadığı bir eve gelmişim!" diye düşündü. *Soşinki* isimli eski bir kitapta, "Başsız bir *rokuro-kubi*nin bedeni bulunur ve bulunduğu yerden başka bir yere taşınırsa, başın tekrar bedenle birleşemeyeceğinin" yazılı olduğunu hatırladı. Yine aynı kitapta; geri dönen ve bedenini bulamayan başın, üç defa yerde zıpladıktan sonra öfkeli bir şekilde kesik kesik soluyarak öleceği yazılıydı.

Kairyū, "Eğer bunlar *rokuro-kubi* ise, başım zaten yeterince belada demektir. En iyisi, kitapta yazdığı şekilde hareket edeyim." diye düşündü. Efendinin başsız bedenini ayaklarından tutarak pencereye doğru sürükledi ve pencereden dışarı attı. Daha sonra, arka kapıya baktı. Kapı kilitliydi. Başların, evin bacasından dışarı çıkmış olabileceklerini düşündü.

Kairyū, kapının sürgüsünü yavaşça açıp bahçeye çıktı. Yavaş ve dikkatli hareketlerle, ilerideki ormana doğru ilerlemeye başladı. Ormanın derinliklerinden konuşma sesleri duyuluyordu. Kairyū, seslerin geldiği tarafa doğru ilerledi. Saklanabileceği iyi bir yer bulabilmek için, bir ağaç dibinden diğer ağaç dibine atlayarak ilerlemeye devam etti. Büyük bir ağacın karanlık gölgesine saklanarak, seslerin geldiği yöne doğru baktı. Beş tane kafa, bir yandan havada uçuşarak kendi aralarında konuşmakta; bir yandan da yerdeki ve ağaçlardaki böcekleri yemekteydiler.

Efendinin başı, bir ara böcek yemeye ara verip; diğer başlara seslendi:

—"Bu gece gelen rahip var ya, oldukça yapılı biriymiş doğrusu! Onu şöyle bir midemize indirebilsek, ne iyi olacak! Keşke, rahiple o şekilde konuşmasaydım. Anlattıklarının yüzünden şimdi *sutra* okuyor. *Sutra* okurken ona yaklaşmamız mümkün değil. Dua ederken de, ona

dokunamayız. Ama neredeyse artık sabah olacak. Belki de artık uyumuştur. Biriniz eve gidip, rahibin ne yaptığına bakıp gelsin!"

Genç bir kadın başı, hemen havaya yükseldi ve bir yarasa gibi eve doğru uçup gitti. Ne var ki, aradan henüz birkaç dakika geçmişti ki; telaşlı bir biçimde geri döndü.

Avazı çıktığınca bağırmaya başladı:

—"Rahip evde yok! Çıkıp gitmiş! Dahası, efendinin bedenini de bir yere taşımış! Nereye götürdüğünü bulamadım! Rahip, herhalde efendinin bedenini çalıp yanında götürdü!"

Bu haberi duyan efendinin yüzü, korkunç bir çehreye büründü. Gözleri faltaşı gibi açıldı, saçları diken diken oldu, dişlerini sıkarak gıcırdattı. Sonra da acı bir çığlık attı ve öfkeden ağlamaya başladı:

—"Ne? Bedenim yerinde yok mu? Bedenim yerinde değilse eski hâlime nasıl dönerim! Ölecek miyim yani? Hep şu kahrolası rahip yüzünden! Ölmeden önce şu lanet rahibi geberteyim de görsün gününü! Bak, bak işte orada! Şu ağacın arkasına saklanmış!"

Bu söz üzerine, beş kafa da aynı anda Kairyū'nun üzerine üşüştü. Ancak Kairyū, elinde bir sopa ile bu saldırıya karşı hazırlıklıydı. Üzerine doğru uçup gelen kafaları bu sopa sayesinde ustaca savuşturdu. Kairyū'nun kıvraklığını ve ustalığını gören efendi dışındaki dört kafa, çok geçmeden oradan hızla kaçıp gitti. Geriye bir tek efendinin kafası kalmıştı.

Efendinin kafası, mücadeleden hiç de vazgeçecek gibi görünmüyordu. Kairyū, sopayla kafayı döverek kendisinden uzaklaştırdıkça; kafa tekrar daha büyük bir hırsla ve hırıltılar çıkarak Kairyū'ya saldırıyordu. Efendinin başı, en sonunda Kairyū'nun elbisesinin sol yenine dişlerini geçirdi ve öylece yapışıp kaldı. Bir müddet inledikten sonra hırlamayı kesti.

Efendinin başı ölmüştü...!

Efendinin başı, Kairyū'nun sol yenine dişlerini geçirmiş

hâlde kaskatı kesilmişti. Kairyū, tüm gücüyle çeneyi açmaya ve başı elbisesinden ayırmaya çalıştıysa da bir türlü başaramadı. Çünkü çene, elbiseye sıkıca kenetlenmişti.

Kairyū, mecburen sol yenine efendinin başı kenetlenmiş hâlde kulübeye geri döndü. Diğer dört kafa, bedenlerinin baş ucunda öylece bekleşmekteydiler. Arka kapıda Kairyū'yu gören dört kafa, hep bir ağızdan "Rahip! Rahip geldi!" diye bağırışarak diğer kapıdan çıkıp, ormana doğru uçup gittiler.

Hava aydınlanmaya başlamıştı.

Kairyū, hayaletlerin doğaüstü güçlerini sadece karanlıkta kullanabildiklerini biliyordu. Hava aydınlanınca, tüm güçlerini kaybedeceklerdi.

Kairyū, elbise kolunda sallanan "kafa"ya baktı. Yüzü, kan ve çamur içerisindeydi. "Buradan götüreceğim şu hediyeye bir bak! Bir hayalet kafası!" diye düşünerek kendi kendine güldü. Sonra da, kulübedeki eşyalarını topladı ve yola koyuldu.

Kairyū, bir süre yol aldıktan sonra Şinano[1] eyaletinin Suva şehrine ulaştı. Şehrin en büyük caddesinde, elbise kolunda hayalet kafasını sallaya sallaya, fütursuzca yürümeye başladı.

Rahibin elbise kolunda sallanan kafayı gören kadınlar bayılıyor, çocuklar çığlıklar atarak sağa sola kaçışıyorlardı. Ortalık, bir anda ana baba gününe dönmüştü. Kairyū'nun etrafında, çok sayıda insan toplandı. Kargaşayı gören bir zabıta memuru, kalabalığın arasına girerek Kairyū'yu tutukladı. Orada bulunan hemen herkes, Kairyū'nun azılı bir katil olduğunu düşünüyordu. Kairyū ise, hiç konuşmuyor; sadece gülümsüyordu.

Geceyi zindanda geçiren Kairyū, sabah hâkimlerin karşısına çıkarıldı. Hâkimler, Kairyū'ya "Bir rahip olmasına rağmen neden elbise koluna kesik bir baş takıp dolaştığını ve işlediği suçu sanki bir marifetmiş gibi utanmadan insanlara gösterdiği"ni sordu.

---

[1] Günümüzdeki Nagano eyaletinin bulunduğu bölge. (Ç.N.)

Kairyū, bu suçlamalar karşısında önce uzun uzun güldü; sonra da şunları söyledi:

—"Bu kafayı elbiseme ben takmadım. Ben istemediğim hâlde elbiseme yapıştı. Dahası ben hiçbir suç işlemedim. En önemlisi, bu bir insan kafası değil; bir hayalet kafası. Ben bu hayaleti öldürmüşsem bile, bunu kan akıtarak yapmadım. Ayrıca, bunu sadece kendimi korumak için yaptım."

Kairyū, bunları söyledikten sonra başından geçenleri gülerek anlatmaya başladı. Fakat, Kairyū'yu sorgulayan hâkimler ise hiç gülmüyorlardı. Kairyū'nun kendileriyle dalga geçtiğini düşünen hâkimler, daha fazla sorgulamaya bile gerek görmeden Kairyū'nun idamına karar verdiler.

Bu karara, sadece orada bulunan yaşlı bir danışman karşı çıktı. Bu yaşlı danışman, sorgulama sırasında ağzını bile açmamış; sadece Kairyū'nun anlattıklarını büyük bir ciddiyetle dinlemişti.

Yaşlı danışman, ayağa kalktı:

—"Öncelikle şu kafayı iyice bir inceleyelim! Henüz böyle bir işlem yapmadık, değil mi? Eğer rahibin dedikleri doğruysa, bu kafa en büyük delil olacaktır. Lütfen, kafayı incelememe izin verin!"

Kairyū'nun elbisesi omuzundan yırtıldı ve "kafa" hâkimlerin önüne konuldu. Yaşlı danışman; defalarca evirip çevirerek, kafayı dikkatli bir biçimde inceledi. Kafanın boyun kısmında birkaç tuhaf kırmızı işaret buldu. Yaşlı danışman, bu işaretleri ve kafanın kesici bir aletle kesilmediğini hâkimlere gösterdi. Kafanın bedenden ayrıldığı yer, tıpkı daldan kopan bir yaprak gibi pürüzsüzdü.

Yaşlı danışman, hâkimlere dönerek şöyle dedi:

—"Anlaşılan rahibin anlattıkları doğru! Bu bir *rokuro-kubi* kafası! *Nanhōi Buşşi* isimli bir kitapta, gerçek bir *rokuro-kubi*nin boynunda böyle kırmızı işaretlerin olduğu yazılıdır. İyice bakın! Bu kafanın boynunda da aynı izlerden var. Kafanın kesilmediği apaçık

ortada. Ayrıca, Kai eyaletinin dağlarında *rokuro-kubi*lerin yaşadığını herkes bilir. Bu arada..."

Yaşlı danışman, bu kez Kairyū'ya döndü:

—"Çok cesur bir rahipmişsin doğrusu! Rahiplerde olmayan bir cesaret örneği gösterdin. Bir rahipten daha çok bir samuraya benziyorsun. Yoksa sen, rahip olmadan önceden bir samuray mıydın?"

Kairyū:

—"Evet efendim, dediğiniz doğru!" dedi ve devam etti "Rahip olmadan önce uzun bir süre samuray olarak yaşadım ve bir çok savaşa katıldım. Şimdiye kadar, ne bir insan karşısında; ne de bir hayalet karşısında korku hissetmedim. Samuray iken ismim İsogai Heitazaemon Taketsura idi. Kim bilir, aranızda belki adımı duyanlar vardır."

Mahkeme salonundan bir uğultu yükseldi. Bu ismi duyan ve bilen çok sayıda kimse vardı.

Mahkeme memurları, büyük bir hayranlık ve içtenlikle Kairyū'yu cesaretinden dolayı kutladılar. Memurlar, daha sonra *daimyō*nun [1] konağına kadar Kairyū'ya eşlik ettiler. *Daimyō*, Kairyū'yu konağında misafir etti ve en iyi şekilde ağırladı. Kairyū, konaktan ayrılırken de; pahalı hediyelerle kendisini yolcu etti.

Kairyū, kendisinin bu dünyadaki en mutlu rahip olduğunu düşündü. "Şu hayalet kafasını hatıra olarak yanımda götüreceğim!" diyerek kendi kendine güldü ve hayaletin kafasını tekrar sol yenine taktı. Sonra da, yolculuğuna kaldığı yerden devam etmek için yeniden yola koyuldu.

Hayalet kafasına daha sonra ne olduğunu mu merak ettiniz?

Bununla ilgili olarak, şöyle bir hikâye anlatılır:

Suva şehrinden ayrılan Kairyū, birkaç gün sonra dağda bir eşkıya ile karşılaşır. Eşkıya, Kairyū'dan üzerindekileri çıkarmasını

[1] Büyük bir bölgeye hükmeden yüksek rütbeli samuray. (Ç.N.)

ister. Kairyū, hiç karşı koymadan elbiselerini çıkarır. Elbiseyi eline alan eşkıya, ilk kez o zaman elbisede sallanan kafayı görür. O pervasız eşkıyanın bile korkudan yüreği ağzına gelir. Elbiseyi bir tarafa fırlatarak geri sıçrar ve bağırır:

—"Sen ne biçim rahipsin böyle? Benden bile eşkıyaymışsın! Tamam, ben de adam öldürdüm ama kimsenin kellesini böyle elbiseme takıp dolaşmadım. Bu kadarına da pes doğrusu! Sen de, ben de aynı yolun yolcusuyuz anlaşılan. Sana bir teklifim var. Gel, elbiseleri değiş tokuş edelim. Bu kelle benim işime yarayacak gibi. Bununla insanları korkuturum. Bunu bana satmaz mısın? Bu kelle için beş *ryō* veririm sana!"

Kairyū, şöyle cevaplar:

—"O kadar istiyorsan elbiseleri değişelim. Bu kafayı da sana satayım. Ancak şu kadarını söyleyeyim. Bu bir insan kafası değil, bir hayalet kafası. Bunu satın alır da başına bir şey gelirse, bundan dolayı sakın beni suçlama. Benim seni dolandırdığımı da düşünme, tamam mı?"

Eşkıya, gevrek gevrek güler:

—"İlginç rahipmişsin doğrusu! Adam öldürüp üzerine bir de şaka yapıyorsun. Al, bu benim elbisem, bu da para. Hadi bakalım, sen de bana şu kelleyi ver! Boş laflarla vakit harcamayalım!"

Kairyū:

—"Kafayı alıp götürebilirsin!" der ve devam eder: "Ben şaka falan yapmıyorum. Burada komik diyebileceğim tek şey, senin üzerine para verip böyle bir hayalet kafası satın alman!"

Kairyū, bunları söyleyerek güler ve oradan ayrılır.

Eşkıya, böylece hayalet kafasının yeni sahibi olur. Eşkıya, bir süre, sağda solda karşılaştığı kimselere bu tuhaf rahibi anlatır.

Eşkıya, Suva şehrinin yakınlarına geldiğindeyse; ilk kez rahipten satın aldığı kafanın gerçek hikâyesini öğrenir. *Rokuro-kubi*'nin lanetine uğramaktan korktuğu için, kafayı bedenine geri döndür-

meye ve bedeni gömmeye karar verir. Bunun için Kai eyaletindeki ıssız bir dağ başında bulunan kulübeye kadar gider. Ancak, orada ne yaşayan birini; ne de *rokuro-kubi*nin bedenini bulur.

Eşkıya, *rokuro-kubi*nin başını kulübenin yakınındaki ormana gömer ve bir mezar taşı diker. Ayrıca, *rokuro-kubi*nin ruhu için bir rahip çağırarak dua ettirir.

*Rokuro-kubi*nin mezar taşının halen orada olduğu söylenir.

KAR KADIN

Musaşino'da[1] bir köyde, Mosaku ve Minokiçi adında iki oduncu yaşamaktaydı. Bu olay olduğunda, Mosaku yaşı oldukça ilerlemiş bir ihtiyar; onun yanında çalışan Minokiçi ise henüz on sekiz yaşında bir delikanlıydı.

Bu iki oduncu, her gün köyden on kilometre kadar uzaklıktaki ormana ağaç kesmeye giderlerdi. Ormana ulaşabilmeleri için derin ve geniş bir nehirden geçmeleri gerekiyordu. Karşıya geçmek için, bir salcının kullandığı bir sala binerlerdi. Nehrin üzerine defalarca köprü inşa edilmeye çalışılmışsa da, köprü her defasında suyun güçlü akıntısına dayanamayarak çökmüştü.

Mosaku ve Minokiçi, soğuk bir kış gecesi köye geri dönerlerken güçlü bir tipiye yakalanmışlardı. Salın olduğu yere kadar zorlukla ulaşabilmişlerdi. Ancak salcı, salı karşı tarafta bırakmış ve çekip gitmişti. Böyle bir havada yüzerek karşıya geçmeleri olanaksızdı.

---

[1] Günümüzde Tokyo, Kanagava ve Saitama eyaletlerinin bazı kısımlarını içine alan bölge. (Ç.N.)

İki oduncu, çaresiz tekrar tipide ilerlemeye başladılar. Bir müddet sonra, şans eseri salcının kulübesine ulaştılar. Böyle bir tipide sığınabilecekleri bir yer bulduklan için çok sevinmişlerdi.

Kulübe, ancak iki *tatami*[1] sığabilecek büyüklükte, daracık bir odadan ibaretti. Kulübe öylesine küçüktü ki; kulübenin içinde ne ateş yakabilecek, ne de soba koyabilecek bir alan vardı. Penceresi bile olmayan, sadece bir kapıdan ibaret avuç içi büyüklüğünde bir kulübeydi.

Mosaku ve Minokiçi, kapıyı sıkıca kapattılar ve hasır yağmurluklarını yorgan gibi üzerlerine çekerek dinlenmek için uzandılar. Tipinin çok geçmeden dineceğini ümit ediyorlardı. Kulübenin içi de; bereket versin o kadar soğuk değildi.

Yaşlı Mosaku, çok geçmeden uykuya dalmıştı. Genç Minokiçi ise, insanın içini ürperten rüzgârın uğultusunu ve kapıya vuran tipinin sesini dinliyordu. Nehir, büyük bir gürültüyle akıyordu. Küçük kulübe, tıpkı nehrin üzerindeki sal gibi sallanmakta ve gıcırdamaktaydı.

Bir süre sonra, hava giderek daha da soğudu. Minokiçi, hasır yağmurluğunun altında soğuktan tir tir titriyordu. Sonunda, Minokiçi de uykuya yenik düştü ve derin bir uykuya daldı.

Bir müddet sonra Minokiçi, yüzüne vuran soğuk kar taneleriyle uyandı. Kulübenin kapısı ardına kadar açılmıştı. Bembeyaz karın aydınlığı içerisinde, yine bembeyaz bir kadın tam karşısında duruyordu. Kadının vücudu, insanın gözünü kamaştıracak kadar bembeyazdı.

Kadın, aniden ihtiyar Mosaku'nun üzerine abandı ve nefesini Mosaku'nun yüzüne doğru üfledi. Kadının nefesi, parlayan beyaz bir dumanı andırıyordu. Kadın, daha sonra Minokiçi'ye doğru döndü ve bu kez Minokiçi'nin üzerine abandı. Minokiçi, çığlık atmaya çalıştı.

---

[1] Geleneksel Japon mimarisinde yere serilen bir tür hasır. (Ç.N.)

Ancak o kadar korkmuştu ki, korkudan kaskatı kesilmiş ve sesi dahi çıkmamıştı. Kadın, tüm ağırlığını vererek Minokiçi'nin üzerine iyice abandı. Kadın, Minokiçi'nin üzerine öylesine abanmıştı ki; yüzü neredeyse Minokiçi'nin yüzüne değecekti.

Minokiçi, kadının gözlerindeki korkunçluğa rağmen, yüzünün son derece güzel olduğunu fark etti. Kadın da, bir süre Minokiçi'nin yüzünü seyretti ve daha sonra hafifçe gülümseyerek:

—"Şu ihtiyara yaptığımın aynısını sana da yapacaktım. Ama sana kıyamadım. Hem çok gençsin, hem de çok sevimli bir yüzün var. Minokiçi, seni öldürmeyeceğim. Ancak, herhangi birine; hatta annene bile, bu gece gördüklerini anlatırsan seni öldürürüm. Bunu sakın unutma!" diye fısıldadı.

Kadın, bunları söyledikten sonra arkasına döndü ve uçarcasına kapıdan çıkıp gitti. Kadın, bir anda gözden kaybolmuştu.

Kadının gitmesiyle birlikte; Minokiçi, vücudunu ilk kez hareket ettirebildi. Fırlayıp ayağa kalktı ve dışarı baktı. Ortalıkta kimsecikler görünmüyordu.

Kulübenin içi, soğuk rüzgâr ve karla dolmuştu. Minokiçi, kapıyı kapattı. Kapının tekrar açılmaması için de, birkaç odun parçasını kapının arkasına dayadı.

Minokiçi, bir süre kendine gelmeye çalıştı. Kapı, rüzgârdan dolayı açılmış ve karın parlak aydınlığı da Minokiçi'ye bembeyaz bir kadın gibi görünmüş olmalıydı. Gördüğü, herhalde bir rüyaydı. Ancak, Minokiçi yine de emin olamıyordu.

Minokiçi, Mosaku'ya seslendi. Ancak Mosaku'dan hiç ses çıkmamıştı. Karanlıkta el yordamıyla Mosaku'nun yüzünü yokladı. Ne var ki, Mosaku'nun yüzü buz gibiydi. Mosaku ölmüştü ve vücudu kaskatı kesilmişti.

Sabaha karşı tipi dinmişti. Kulübesine dönen salıcı, kulübede kaskatı olmuş Mosaku ile baygın hâlde yerde yatan Minokiçi'yi

buldu. Minokiçi, yaşadığı korkunç olay ve soğuk yüzünden kendinden iyice geçmiş ve saatlerce uyumuştu. Salcının da yardımıyla kendine gelen Minokiçi, bir şey olmamış gibi tekrar eski yaşamına ve işinin başına geri döndü. Ormanda ağaç kesmeye ve kestiği odunları satarak annesiyle birlikte yaşamaya devam etti.

Aradan bir yıl kadar geçmişti. Minokiçi, yine bir kış gecesi evine dönerken; aynı yolun biraz ilerisinde yürümekte olan genç bir kızı fark etti. Hızlı adımlarla kıza yetişti.

Genç kız; uzun boylu, zayıfça ve oldukça alımlı bir kızdı. Minokiçi'nin selamına karşılık veren kızın güzel sesi, hoş bir melodi gibi Minokiçi'nin kulaklarında çınladı. Birlikte yürümeye başladılar. Genç kız, adının O-yuki[1] olduğunu söyledi. Kısa bir süre önce anne ve babasını kaybettiğini ve çalışmak için Edo'ya[2] gitmekte olduğunu anlattı.

Minokiçi, hiç tanımadığı bu kıza ilk bakışta aşık olmuştu. Kıza her bakışında; kız, sanki daha bir güzelleşiyordu. Minokiçi, genç kıza sevdiği biri olup olmadığını sordu. Kız, utangaç bir gülümsemeyle gönlünde biri olmadığını söyledi.

Bu defa, soru sorma sırası genç kızdaydı. Genç kız, Minokiçi'ye nişanlı veya evli olup olmadığını sordu. Minokiçi de, annesiyle birlikte yaşadığını ve daha çok genç olduğu için henüz evliliği düşünmediğini söyledi.

İki genç, bir süre konuşmadan yürüdü. Bir Japon atasözünde de olduğu gibi "Gözler, ağız kadar çok şey anlatır." Köye varıncaya kadar, her ikisinin de birbirine karşı oldukça ısınmıştı.

Minokiçi, genç kıza evlerinde bir süre dinlenmesini teklif etti. Kız, ilk başta biraz çekindiyse de; bu nazik daveti kabul etti. Minokiçi'nin annesi, misafirin gelişine çok sevinmişti. Tüm becerisini ortaya koyarak güzel bir sofra hazırladı.

---

[1] Japonca "*yuki*" sözcüğü, "*kar*" anlamına gelir. (Ç.N.)

[2] Başkent Tokyo'nun eski adı. (Ç.N.)

Minokiçi'nin annesi, genç kızdan çok hoşlanmıştı. Edo'ya gitmesini bir süreliğine ertelemesini rica etti. Genç kız, sonunda Edo'ya gitmekten tamamen vazgeçti ve evin gelini olarak orada kaldı.

O-yuki, oldukça iyi bir gelindi. Minokiçi'nin annesi, O-yuki'den öylesine memnundu ki; son nefesini verirken söylediği sözler bile sevgili gelinini öven sözler olmuştu. Minokiçi ve O-yuki'nin toplam on çocukları olmuştu. Hepsi de, son derece sevimli çocuklardı.

Köy halkı ise, O-yuki'nin tuhaf biri olduğunu düşünüyordu. Çünkü O-yuki, on çocuk doğurmuş olmasına rağmen hiç yaşlanmamıştı. Tıpkı köye ilk geldiği gün gibi genç duruyordu.

Bir akşam; O-yuki, çocukları uyuttuktan sonra gaz lambasının altında nakış işlemeye koyulmuştu. O-yuki'nin bu hâlini gören Minokiçi:

—"Senin loş ışıktaki şu hâlin, bana on sekiz yaşındayken yaşadığım bir olayı hatırlattı. O zaman aynı sana benzeyen, senin gibi bembeyaz bir teni olan, çok güzel bir kadın görmüştüm." dedi.

O-yuki, gözlerini nakıştan ayırmadan:

—"Lütfen anlat... Nasıl biriydi? Nerede görmüştün?" diye sordu.

O-yuki'nin bu sorusu üzerine Minokiçi, salcının kulübesinde geçirdiği o korkunç kış gecesinde başından geçenleri bir bir anlattı ve devam etti:

—"Senin kadar güzel o kadını, işte o zaman görmüştüm. Bu kadın, elbette bir insan değildi. Kadından çok korkmuştum. Gerçekten çok korkmuştum. Çünkü, kadın bembeyazdı."

Minokiçi sözlerini bitirdiğinde; O-yuki, elindeki nakışı bir yana fırlatarak ayağa kalktı. Yerde oturan Minokiçi'nin üzerine abanarak, yüzüne doğru bağırdı:

—"İşte, o kadın benim! O gece olanları kimseye, ama hiç kimseye anlatmamanı yoksa seni öldüreceğimi söylemiştim değil

mi? Şurada uyuyan çocuklar olmasaydı, inan ki... inan ki... seni hemen öldürürdüm. Hayatta kalışını çocuklara borçlusun. Onlara iyi bak... Çocuklara bununla ilgili tek bir kelime dahi edersen..."

Kadın, bunları söylerken sesi gitgide inceldi. En sonunda, kendisi de parlak bir duman hâline geldi ve evin tavanına doğru yükseldi. Sonra da, bacadan dışarı çıkarak gözden kayboldu.

Kadın, bir daha asla ortaya çıkmadı.

UMETSU ÇÛBEİ'İN HİKÂYESİ

Umetsu Çûbei; hem çok güçlü, hem de çok cesur, genç bir samuraydı. Tomura Cûdayû adında bir efendinin hizmetinde çalışıyordu. Efendinin yaşadığı kale, Deva-no-kuni'de[1] yüksekçe bir tepenin üzerinde bulunuyordu. Efendinin hizmetinde çalışan samurayların yaşadığı konaklar ise, tepenin eteklerine kurulmuştu. Bu konaklar, adeta küçük bir kasaba bile oluşturmuşlardı.

Umetsu, kale kapısının gece güvenliğinden sorumlu samuraylardan birisiydi. Gece güvenliğinden sorumlu samuraylar, iki kısım olurdu. Bir kısmı akşamüstü görevlerini devralır ve gece yarısı bırakırlar, diğer kısmı da görevlerini gece yarısı devralırlar ve gün doğumuyla birlikte bırakırlardı.

Umetsu, bir gece yarısı, görevini devralırken tuhaf bir olayla karşılaştı. Nöbetçi kulübesine ulaşmak için tepeyi tırmanıyordu ki, kaleye giden dolambaçlı yolun en üstte kıvrıldığı yerde; bir kadının ayakta dikilmekte olduğunu gördü. Kadının kucağında küçük bir bebek vardı. Kadın, sanki birisini bekliyor gibiydi. Böylesine geç bir

[1] Günümüzde Akita ve Yamagata eyaletlerini içine alan bölge. (Ç.N.)

saatte, dahası böylesine tenha bir yerde; bir kadının tek başına durmasının ancak özel bir sebebi olabilirdi.

Umetsu, bazı hayaletlerin insanı kandırıp öldürmek için hava karardıktan sonra insan kılığına girdiklerini hatırladı. Bu yüzden, ileride duran ve kadın görünümünde olan "şey"in, gerçekte bir insan olmayabileceğini düşündü.

Kadın, sanki Umetsu'ya bir şey diyecekmiş gibi, hızlı adımlarla Umetsu'ya doğru yaklaşmaya başladı. Umetsu, hiç ses çıkarmadan kadının geçip gitmesini bekledi. Ne var ki kadın, Umetsu'ya dönerek adıyla seslendi:

—"Umetsu! Bu akşam bana yardımcı olabilir misin? Bu çocuğu kısa bir süreliğine tutar mısın?"

Kadın, oldukça kibar bir ses tonuyla kendisine seslenmişti. Umetsu, bu hareket karşısında öylesine şaşırmıştı ki; artık kadını görmezlikten gelemedi.

Umetsu, bu kadını tanımıyordu. Ancak kadın, oldukça genç görünüyordu. Umetsu, kadının tuhaf ses tonundan ve kadının çekici gizeminden şüphelenmişti. Daha doğrusu, kadının her şeyinden kuşkulanmıştı.

Umetsu, mizaç olarak oldukça kibar ve düşünceli birisiydi. Bu yüzden "hayaletten korkmak" gibi bir sebepten dolayı, nezaketten ödün vermenin bir erkeğe yakışmayacağını düşündü. Hiçbir şey söylemeden, çocuğu kucağına aldı.

Kadın, tekrar rica etti:

—"Hemen döneceğim. Lütfen, ben gelene kadar çocuğu tutar mısın?"

Umetsu, yanıt verdi:

—"Merak etmeyin! Çocuğa bakacağım!"

Bu yanıt üzerine kadın, arkasını döndü ve oradan uzaklaşmaya başladı. Kadın, yoldan ayrılır ayrılmaz; neredeyse gözün bile takip edemeyeceği bir hızla ve sessiz bir biçimde, sanki havada uçuyormuşçasına yamaçtan aşağı doğru indi. Kadın, çok geçmeden gözden kaybolmuştu.

Umetsu, ilk kez, o an bebeğe dikkatle baktı. Küçücük bir yüzü vardı. Dünyaya yeni gelmiş gibiydi. Umetsu'nun kolları arasında hiç kımıldamadan öylece duruyordu. Ayrıca, hiç mi hiç ağlamıyordu.

Umetsu, bir an, bebeğin aniden büyüdüğünü hissetti. Hemen bebeğe baktı. Ancak, bebek değişmemişti. Az önceki hâlinden hiçbir farkı yoktu. Küçücüktü. Üstelik, hiç hareket bile etmiyordu. Umetsu, içinden "Çok tuhaf! Çocuk neden bir anda büyümüş gibi geldi bana acaba?" diye geçirdi.

Bir sonraki an, Umetsu bunun nedenini anladı. Anlamasıyla birlikte de, bir anda sırtından soğuk terler boşandı. Çocuk büyümüyordu, ancak giderek ağırlaşıyordu. Çocuğun ilk başlardaki sadece üç, dört kilo kadar olan ağırlığı; gitgide iki, üç, hatta dört katına kadar çıkmıştı. Ağırlık, sonunda yirmi beş kiloya kadar ulaşmıştı.

Bebek, daha da ağırlaşmaya devam ediyordu. Çok geçmeden, elli kilo olmuştu.

Bununla da kalmamıştı. Bebek, ağırlaştıkça ağırlaşıyordu: Yetmiş beş kilo!

Bebek, ağırlaşmaya devam etti:

Yüz kilo…! Yüz elli kilo…! İki yüz kilo…!

Bu işin sonu nereye varacaktı acaba? Umetsu, tahmin bile edemiyordu. Ancak Umetsu, gücü yettiği ölçüde çocuğu kucağında tutmaya karar vermişti.

Ne var ki, bebeğin ağırlığı artmaya devam ediyordu.

İki yüz elli kilo…!

Üç yüz kilo…!

Umetsu'nun bedenindeki tüm kaslar titremeye başlamıştı.

Ağırlık, artmaya devam ediyordu.

—"*Namu Amida Butsu! Namu Amida Butsu!*"[1]

Umetsu'nun üçüncü defa aynı duayı tekrarlamasıyla birlikte,

[1] Budizmde önemli kabul edilen dualardan birisi. (Ç.N.)

kucağındaki tüm ağırlık birden bire yok oluverdi. Çünkü kucağındaki çocuk yok olmuştu! Bebek, bir anda yok oluvermişti!

Umetsu, olduğu yerde öylece kalakalmıştı.

Tuhaflıklar, bununla da bitmemişti. Bebeğin kaybolmasıyla birlikte, esrarengiz kadın da geri dönmüştü.

Kadın, az önce oradan uzaklaşırken yaptığı gibi, sanki uçarcasına hızlı adımlarla geri dönmüştü. Kadın, derin derin soluyarak, Umetsu'nun yanına geldi.

Umetsu, kadının çok güzel bir bayan olduğunu fark etti. Kadının alnı terlemişti; kollarındaysa, az öncesine kadar çalıştığını ispat edermişçesine sanlı duran bir *tasuki*[1] vardı.

Kadın:

—"Umetsu! Gerçekten çok naziksin! Yardımın için çok teşekkür ederim! Ben bu bölgenin *Ucigami*siyim.[2] Bu gece, burada yaşayan hamile bir kadın, doğumunda yardımcı olmam için beni çağırmıştı. Doğum sancıları çok şiddetliydi. Doğumun çok zor geçeceğini anladım. Tek başıma gücümün yetmeyeceğini düşündüm. Bu nedenle, senin gücüne ve cesaretine ihtiyaç duydum. Sana teslim ettiğim bebek, bu gece henüz doğmamış olan bebekti. Doğumun zorluğunu; sen burada, bebeğin giderek ağırlaşması şeklinde hissettin. Bebeğin ağırlığı artık dayanılmaz hâle geldiğinde; annesi, ölüm ve yaşam arasında gidip gelmekteydi. Tüm ev halkı ağlıyordu. Duayı üçüncü defa tekrarladığındaysa, Buddha hazretleri bize yardım elini uzattı. Ve böylece doğum gerçekleşti. Yardımlarını karşılıksız bırakmayacağım. Senin gibi cesur bir samuraya en çok yardımcı olacak şey güçtür. Sadece sana değil, çocuklarına ve torunlarına da güç armağan ediyorum." dedi ve sözlerini bitirir bitirmez gözden kayboldu.

---

[1] Elbise kolunu yukarı kıvırmak ve sabit tutmak için kullanılan tek parça hâlinde bir kumaş şerit. (Ç.N).

[2] Bir bölgeyi koruduğuna inanılan kutsal varlık. (Ç.N.)

Umetsu Çübei, yaşadığı olaydan dolayı sersemlemiş bir biçimde, yeniden kaleye doğru yürümeye başladı. Havanın aydınlanmasıyla birlikte, Umetsu'nun görevi de sona ermişti. Her zamanki gibi, sabah duasını yapmadan önce ellerini ve yüzünü yıkadı. Her zaman kullandığı mendiliyle kurulandıktan sonra, mendili hafifçe sıktı. Sağlam mendil, tuhaf bir biçimde avuçlarının arasında ikiye ayrılıverdi. Umetsu, bu kez iki parçayı üst üste koyarak sıkmayı denedi. Bu defa da, ıslak mendiller — *tıpkı ıslak bir kâğıt gibi* — yırtılıverdi. Umetsu, aynı şeyi bu defa dört mendil parçasını üst üste koyarak yaptı. Sonuç, yine aynıydı.

Umetsu, daha sonra bronz ve demirden yapılmış eşyalara dokundu. Bu sert nesneler; dokunur dokunmaz, Umetsu'nun elinde adeta balçık gibi yumuşayıveriyorlardı. Umetsu, kendisine büyük bir güç verildiğini, ancak bunu kullanırken çok dikkatli olması gerektiğini düşündü.

Eve dönünce, önceki gece yakınlarda bir yerlerde bir bebeğin doğup doğmadığını sordu. Önceki gece, bir doğum olmuştu. Üstelik olup bitenler, *Ucigami*'nin anlattıklarıyla bire bir aynıydı.

Umetsu Çübei'in çocukları da, bu olağanüstü gücü babalarından miras aldılar. Bu hikâye kâğıda dökülürken, Umetsu Çübei'in torunlarından biri halen Deva-no-kuni'de yaşamaktaydı.

İKİRYŌ[1]

Edo,[2] Reigancima'da[3] Kihee adında zengin bir porselen tüccarı yaşardı. Bu porselen tüccarı, uzun yıllardır yanında dükkânın tüm işlerinden sorumlu olan Rokubee adında birisini çalıştırıyordu. Rokubee'nin gayreti sayesinde, işler oldukça yolunda gitmekteydi. Hatta işler o denli büyümüştü ki, Rokubee, işleri tek başına çekip çeviremez hâle gelmişti. Bunun üzerine Rokubee, Kihee'den tecrübeli birisini işe alınmasını rica etti. Kihee, bu isteği yerinde görmüştü. Rokubee de, bu izin üzerine; daha önce Osaka'da bir porselen dükkânında çalışmışlığı olan, yirmi iki yaşındaki yeğenini yanında işe aldı.

Rokubee'nin yeğeni; oldukça yetenekli, işten anlayan, cin gibi bir delikanlıydı. Ticaret konusunda, belki de kendisinden çok daha deneyimli olan amcasından bile daha becerikliydi. Gencin bu yetenekleri, dükkândaki işlerin daha da büyümesini sağlamıştı. Dükkân sahibi Kihee de, bu işten tabii ki oldukça memnundu.

---

[1] Japon halk inanışında; henüz yaşamakta olan bir insanın ruhunun, bir başka insana musallat olması. (Ç.N.)

[2] Başkent Tokyo'nun eski adı. (Ç.N.)

[3] Eskiden Sumida nehrinin batı kıyısına verilen isim. (Ç.N.)

Ne var ki, gencin işe girmesinin üzerinden sadece yedi ay geçmişti ki; aniden sağlığı bozuldu. Durumu oldukça ciddiydi. Hasta genci, Edo'da ne kadar tanınmış hekim varsa hepsine gösterdiler. Ancak, hiçbir hekim hastalığın ne olduğunu anlayamamıştı. Gelen hekimlerin hepsi, sanki aralarında sözleşmişçesine tek bir şey söylüyorlardı: Gencin rahatsızlığı, büyük bir üzüntüden kaynaklanıyordu. Hekimlerin hepsi sadece bunu tekrarlıyor, gence ilaç dahi vermiyorlardı.

Rokubee, yeğeninin belki de bir aşk acısı içinde kıvranmakta olabileceğini düşündü. Hemen, yeğeninin ağzını aradı:

—"Aklına ne geldi biliyor musun? Gençsin, belki de sevdiğin bir kız vardır. Acaba bir kız uğruna mı kendini bu kadar harap ediyorsun? Eğer öyle bir durum varsa hiç saklamamalısın. Aklındakileri, gönlündekileri çekinmeden bana anlatabilirsin. Ailen buradan çok uzaklarda. Ancak ben, senin ailen sayılırım. Eğer bir endişen veya sıkıntın olursa, yapılması gerekeni ben yaparım. Üzerime düşen ne varsa yapacağımdan emin olabilirsin. Eğer parayla halledilebilecek bir mesele varsa, hiç önemli değil. Bir şekilde hallederim. Sayın Kihee'nin de, senin sağlığına kavuşabilmen için her şeyi yapacağından hiç kuşkun olmasın!"

Yeğeni, Rokubee'nin bu içten sözleri karşısında şaşırmış gibiydi. Bir süre suskun kaldıktan sonra ağzından şu sözler döküldü:

—"Sevgili amca, bu nazik sözlerini hayatım boyunca asla unutmayacağım. Ne var ki, benim kalbimde gizliden gizliye sevdiğim bir kız yok. Benim hastalığıma hekimler çare bulamaz. Benim hastalığım para gücüyle de düzelmez. Hastalığımın gerçek sebebini söyleyeyim mi? Ben, bu dükkânda çalıştığım için hastalandım. Gece gündüz, nerede olursam olayım; bir kadının gölgesi bana rahat vermiyor. Kaç gecedir, uyku yüzü görmedim. Gözümü şöyle bir kapayacak olsam, hemen kadının hayaleti karşımda beliriyor ve boğazıma yapışıyor. Sonra da, beni boğmaya çalışıyor. Bu yüzden, uykuya hasret kaldım."

Rokubee, yeğenine çıkıştı:

—"Peki, tüm bunları neden bana daha önce söylemedin?"

Yeğeni:

—"Bunları sana anlatsam da bir faydası olmayacaktı ki!" dedi ve devam etti. "Bu hayalet, ölmüş birisinin hayaleti değil. Halen hayatta olan birisinin ruhu! Hem de, senin çok iyi bildiğin birisi. İşte bu kadının nefreti yüzünden, bu acıları çekiyorum."

Rokubee, şaşkınlık içerisinde sordu:

—"Bahsettiğin kişi kim peki?"

Yeğeni, fısıldarmışçasına sesini alçalttı:

—"O kişi, aslında Sayın Kihee'nin hanımı! Ta başından beri, beni ortadan kaldırmak istiyor!"

Rokubee, yeğeninin anlattıkları karşısında şaşkına dönmüştü. Yeğeninin yalan söylediğine ihtimal vermiyordu. Söylediği şey gerçek olmalıydı. Ancak, neden bir *ikiryō* yeğenine musallat olmuştu acaba? Bunun sebebi ne olabilirdi? *İkiryō*nun bazen bir aşk veya nefretten dolayı, o ruhun sahibi olan kişi dahi farkında olmaksızın, bir insana musallat olabileceğini biliyordu. Ancak, bunun bir aşk hikâyesi olması imkânsızdı. Kihee'nin hanımı, elli yaşını çoktan geçmişti. Acaba yeğeni, bir *ikiryō*yu kendine musallat edecek denli kötü bir iş mi yapmıştı? Fakat, yeğeninin kötü bir davranışına asla şahit olmamıştı. Tam tersine, yeğeni oldukça saygılı ve eline aldığı her işi ciddiyetle yapan çalışkan bir gençti.

Bir an önce çözümlenmesi gereken bu sorun, Rokubee'yi oldukça meşgul etmiş ve canını sıkmıştı. Bir süre düşündükten sonra, konuyu Kihee'ye açmaya ve onun fikrini almaya karar verdi.

Kihee, duydukları karşısında adeta donup kalmıştı. Şimdiye kadar, tam kırk yıldır yanında çalışan ve her şeyini emanet ettiği Rokubee'den bir kez olsun şüphelenmesini gerektiren bir durum olmamıştı. Ona güveniyor ve söylediklerine inanıyordu.

Kihee, eşini çağırdı ve hasta yatan gencin dediklerini eşine anlattı. Bu durumla ilgili olarak ne düşündüğünü sordu. Kadın, önce gözyaşlarına boğuldu. Sonra da, çekingen bir tavırla dürüstçe anlatmaya başladı:

—"Gencin anlattıkları zannedersem ki doğru... Şimdiye kadar ne sözlerimle, ne de davranışlarımla belli etmemeye çalıştım ancak o çocuktan hiç ama hiç hoşlanmadım. Ama hakkını vermem gerekiyor; ticaretten çok iyi anlıyor ve yaptığı her işi hatasız bir şekilde yapıyor. Dahası, sen de; her şeyi ona emanet etmeye başladın. Dükkânı devralması gereken oğlumuz, biliyorsun kimseyi kıramayan ve her denilene inanan birisi. Şu kurnaz gencin, oğlumuzu üçkâğıda getirmesinden ve dükkânı ele geçirmesinden çok korktum. Bu genç, eline fırsat geçtiğinde, bu dükkânı kolaylıkla ele geçirebilecek ve oğlumuzu safdışı edebilecek bir zekâya sahip. Bu yüzden, bu gence karşı hissettiğim korku ve nefret, günden güne arttı. Kim bilir, kaç defa onun ölmesini düşledim. Kim bilir, kaç kere onu öldürebilmeyi hayal ettim. Bir insandan ölesiye nefret etmenin ne kadar kötü bir şey olduğunu bildiğim hâlde, yüreğimdeki nefreti yok edemedim. Her an, her dakika tüm kalbimle onu lanetlemeyi sürdürdüm. Gencin, Rokubee'ye anlattığı tuhaf şey, muhakkak bu olmalı."

Kihee, kızgın bir tavırla:

—"Ne kadar ahmak bir kadınsın! Böyle şeyler düşünerek, gereksiz yere huzurunu kaçırmışsın!" diye homurdandı. "Bu gencin şimdiye kadar herhangi bir kimseye bir kötülük yaptığını görmedim. Böyle temiz bir gence; demek ki, boş yere eziyet etmişsin. Mademki, o kadar huzursuzsun; sana bir teklifim var. Bu genç ve amcası için başka bir semtte, yeni bir dükkân açacağım. Bundan sonra orada çalışacaklar. Sen de, artık bu huzursuzluktan kurtulmuş olursun."

—"Yeter ki, bu evden gitsin! Hiçbir şekilde onu görmek veya

duymak istemiyorum. Bu evden gittiği takdirde, ona karşı duyduğum nefret de sarının yok olacaktır."

Kihee:

—"Tamam, öyle yapacağız! Sen bu gençten o denli nefret etmeyi sürdürürsen, bu zavallı genç hiç şüphesiz ölüp gidecek. Eğer iş bu noktaya varırsa, sen de hiçbir kabahati olmayan birisini öldürmekten dolayı büyük bir suç işlemiş olacaksın. Her şey bir yana; o çocuk, dört dörtlük bir yardımcıydı!" dedi.

Kihee, hemen yeni bir dükkân açmanın hazırlıklarına girişti. Hazırlıklar bitince de, delikanlı ve Rokubee'yi yeni dükkânın başına geçirdi.

O günden sonra, *ikiyō* bir daha gence hiç rahatsızlık vermedi.

Genç de, bu sayede çok geçmeden eski sağlığına kavuştu.

ŞİRYŌ[1]

Eçizen[2] Lordu[3] Nomoto'nun ölümünden hemen sonra, Lordun hizmetinde çalışanlar; aralarında gizlice anlaşarak, Lordun tüm mirasını ele geçirmeye karar vermişlerdi.

Eski çalışanlar önce, Lordun borçlarını bahane ederek, evde değerli ne kadar şey varsa hepsine haciz koydurttular. Daha sonra da, Lordun servetinin çok üzerinde meblağlara borçlandığını gösteren sahte belgeler düzenlediler.

Eski çalışanlar, bu sahte belgeleri resmi kurumlara teslim ettiler. Resmi kurumlar tarafından hemen gerekli işlemler başlatıldı ve çok geçmeden Lordun eşi ve çocuklarına Eçizen'den ayrılmalarını emreden bir tebligat ulaştı. O dönemde, Lordların aileleri de, Lordların yaptıklarından sorumlu tutulurlardı. Lordlar vefat ettikten sonra bile bu durum değişmezdi. Aileleri, Lordların hayattay-

---

[1] Japon halk inanışında; ölmüş bir insanın ruhunun, yaşamakta olan bir başka insana musallat olması. (Ç.N.)

[2] Günümüzdeki Fukui eyaletinin eski adı. (Ç.N.)

[3] Burada "*lord*" sözcüğü, hükümetin temsilcisi olan büyük yerel yönetici anlamındaki "*daikan*" sözcüğünün karşılığı olarak kullanılmıştır. (Ç.N.)

ken yaptıklar her şeyden sorumlu tutulurlardı.

Ne var ki, bir devlet görevlisi tarafından Lordun hanımına bu tebligat tam teslim edileceği sırada; yıllardır ailenin yanında çalışmakta olan bir hizmetçi kadının başına oldukça tuhaf bir olay geldi. Kadın, bir anda kendini kaybetti ve sanki havale geçiriyormuşçasına şiddetli bir biçimde titremeye başladı. Bu durum, sanki doğaüstü bir varlığın etkisiyle oluyormuş gibiydi.

Kısa bir süre sonra, bu şiddetli titreme geçti ve hizmetçi kadın yavaşça doğrularak ayağa kalktı. Daha sonra da, daha önce Lordun hizmetinde çalışanlara dönerek öfkeyle bağırdı:

—"Şimdi hepiniz beni iyi dinleyin! Şu anda konuşmakta olan kişi, bu kadın değildir. Benim, ben! Yani Lord Nomoto! Ölüler âleminden geri dönen Lord Nomoto! Şu anda büyük bir kızgınlık içinde bu dünyaya dönmüş bulunuyorum. Neden mi kızgınım? Sizin bana ihanet etmenizden dolayı kızgınım! Oysaki hayattayken size ne kadar da güvenmiştim! Sizin gibi hainlere güvenmekle meğer ne büyük bir hata etmişim! Terbiyesizler! Nankörler! Benden gördüğünüz iyilikleri ne çabuk unuttunuz! Benim servetime ve şerefime nasıl el uzatabildiniz! Şimdi burada, herkesin gözü önünde, ne olup bittiğini göstereceğim! Kayıt defterlerini çabuk buraya getirin!"

Hizmetçi kadının ağzından çıkan bu sözler, orada bulunan herkesi oldukça şaşırtmış ve korkutmuştu. Üstelik kadının ses tonu ve konuşma şekli, Lord ile tıpatıp aynıydı. Ne yaptıklarını gayet iyi bilen eski çalışanların yüzleri, korkudan bembeyaz kesilmişti.

Devlet görevlisi, az önce hizmetçi kadının söylediklerini dikkate aldığını ve herkesin de ona uygun davranmasını emretti. Çok geçmeden tüm kayıt defterleri, hizmetçi kadının önüne dizildi.

Hizmetçi kadın, kayıt defterlerindeki tüm hesapları birer birer gözden geçirdi. Yanlış yerleri tek tek düzeltti. Hizmetçi kadının el yazısı, Lordun el yazısıyla bire bir aynıydı.

Kayıt defterleri, Lordun borçlu olmadığını ispatlamıştı. Da-

hası, Lordun geriye bir miktar para bıraktığı bile ortaya çıkmıştı. Lorda ihanet etmeye kalkışanların tüm planları böylelikle suya düşmüştü.

Kayıt defterlerinin kontrolü bitince, hizmetçi kadın yine Lordun ses tonuyla şöyle dedi:

—"Durum böylelikle açıklığa kavuşmuş oldu. Ben, yapabileceğimi yaptım. Elimden daha fazlası gelmez. Şimdi ait olduğum yere dönüyorum!"

Hizmetçi kadının ağzından bu sözler çıktıktan sonra, kadın yere uzandı ve derin bir uykuya daldı. Kadın, tam iki gün ve iki gece boyunca, tıpkı bir ölü gibi uyumaya devam etti. Çünkü bedene misafir olarak giren ruhun dışarı çıkmasıyla, bedenin asıl sahibi büyük bir yorgunluk hissetmişti.

Hizmetçi kadın, sonunda uyandı ve gözlerini açtı. Sesi, artık genç bir bayan sesiydi. Eski hâline dönmüştü. Kadın, ne uyandığında, ne de daha sonra; Lord Nomoto'nun kendi bedenindeyken olup bitenleri hiç hatırlamadı. En küçük bir an bile hafızasında yoktu.

Durum, hemen valiye bildirildi. Vali, Lordun ailesinin Eçizen'i terk etmesine ilişkin emri iptal etti. Dahası, Lordun ailesine çeşitli hediyeler gönderildi. Lordun ailesine ait tüm mal varlığı da iade edildi. Lordun ailesi; uzun yıllar valinin koruması altında, rahat ve huzurlu bir yaşam sürdü.

Lorda ihanet eden eski çalışanlar ise, her biri hak ettikleri cezalara çarptırıldılar.

HAYALET ŞELALESİ EFSANESİ

Hōki-no-kuni[1] eyaletinin Kurosaka köyü yakınlarında *Hayalet Şelalesi* olarak bilinen bir yer vardır. Bu şelaleye, neden *Hayalet Şelalesi* denildiğini ise kimse bilmez. Şelalenin döküldüğü yerin yanında küçük bir tapınak bulunur. Bu tapınakta, bölgede yaşayanların *Taki Daimyōcin* adını verdikleri bir *Kami*[2] kutsanmıştır. Tapınağın önünde, ağaçtan yapılma küçük bir adak kutusu vardır. Bu adak kutusu ile ilgili olarak, şu hikâye anlatılır:

Bundan otuz beş yıl önce, insanın neredeyse nefesini bile donduran soğuk bir kış gecesiydi. Kurosaka köyünde, o günkü kendir toplama işi bitmiş; kıdemli bir kadın işçi, sobanın etrafına dizilmiş işçi kızlara hayalet hikâyeleri anlatıyordu.

Anlatılan on kadar hayalet hikâyesinden sonra, orada bulunan işçi kızların içini hafif bir ürperti kaplamıştı. İşçi kızlardan birisi, sanki korkulu havayı biraz daha artırmak istercesine:

---

[1] Günümüzdeki Tottori eyaleti. (Ç.N.)

[2] Şinto teolojisinin temelini oluşturan; "ulu varlık", "yüce güç", "kutsal ruh" şeklinde tanımlanabilecek doğaüstü varlıklara verilen genel isim. Şinto inanışında, evrendeki canlı-cansız tüm varlıkların *Kami* olabileceğine inanılır. (Ç.N.)

—"Bu gece, tek başına *hayalet şelalesi*ne gidebilecek olan var mı?" diye sordu.

Bu teklifi duyan diğerleri, önce birer çığlık attılar; sonra da sinirleri boşalmış insanlar gibi kahkahalarla güldüler.

İçlerin birisi, alaycı bir tavırla şöyle dedi:

—"Eğer *hayalet şelalesi*ne gidecek biri çıkarsa, bugün topladığım tüm kendirleri ona vereceğim!"

Diğerleri de, peşi sıra bağırıştılar:

—"Ben de vereceğim!"

—"Ben de!"

—"Hepimiz vereceğiz!"

Odada oturanların arasında, Okatsu Yasumoto adında bir kadın vardı. Bir marangozla evli olan bu kadın, yavaşça ayağa kalktı. Okatsu'nun sırtında, iki yaşında bir erkek çocuğu vardı. Üşümeyecek şekilde sımsıkı sarmalanmış olan küçük çocuk, annesinin sırtında mışıl mışıl uyumaktaydı.

—"Eğer dediğiniz gibi bugün topladığınız tüm kendirleri verecekseniz, ben *hayalet şelalesi*ne gidebilirim!"

Okatsu'nun sözlerini duyan kızların arasında, şaşkınlıktan kaynaklanan bir uğultu koptu. Herkes "Bunu gerçekten yapabilir mi?" dercesine birbirinin yüzüne baktı. Ne var ki, Okatsu; aynı sözü bir kaç defa yineleyince, diğerleri de bunu ciddiye aldılar. Orada bulunan işçi kızların hepsi, o gün topladıkları kendirleri Okatsu'ya vereceklerine dair sırayla söz verdiler.

O sırada, kızların arasından keskin bir ses yükseldi:

—"Peki, gerçekten gidip gitmediğini nasıl anlayacağız?"

Herkesin "nine" diye seslendiği yaşlı bir kadın lafa karıştı ve cevaben şöyle dedi:

—"Doğru! O zaman şöyle yapalım. Okatsu, bize şelalenin yanındaki adak kutusunu getirsin. Eğer bunu yaparsa, oraya gittiğinin bir kanıtı olur."

Okatsu, bu teklifi hemen kabul etti:

—"Tamam! Size adak kutusunu getireceğim!"

Okatsu, bunu söyledikten sonra sırtında uyumakta olan çocuğuyla birlikte odadan çıkıp gitti.

Soğuk olmasına soğuk bir geceydi, ancak gökyüzü berraktı. Okatsu, kimseciklerin olmadığı ıssız yolda hızlı adımlarla ilerlemeye başladı. İnsanın neredeyse kemiklerine kadar işleyen soğuktan dolayı, tüm evlerin kapıları sıkı sıkıya kapatılmıştı. Köyden çıkan ve ana yolda ilerleyen Okatsu, koşmaya başladı. Yolun iki tarafı da çeltik tarlasıydı. Çeltik tarlalarının yüzeyi, ince buz tabakalarıyla kaplıydı. Etraf çok sessizdi. Okatsu, ıslak zeminde yürümeye devam etti. Gökyüzündeki yıldızlar, Okatsu'nun yolunu aydınlatıyordu. Otuz dakika kadar gittikten sonra, ana yoldan dar bir yola saptı. Bu dar yol, uçurumun aşağısına doğru kıvrılarak ilerliyordu. Yolda ilerledikçe, etraf daha da karanlığa gömüldü. Yol, engebeli olduğu için yürümek bir hayli zordu. Ancak Okatsu, bu yolu avucunun içi gibi biliyordu. Çok geçmeden, suların döküldüğü yere kadar geldi.

İki, üç dakika sonra yol genişledi ve bir vadiye çıktı. Az öncesine kadar belli belirsiz duyulan su sesi, bir anda büyük bir gürültüye dönüşmüştü. Karanlığın içinde, bembeyaz ve upuzun bir biçimde aşağıya dökülen şelale; Okatsu'nun tam karşısında duruyordu. Tapınak da, havada uçuşan su zerrecikleri yüzünden bulanık bir şekilde görünüyordu. Adak kutusu da, orada duruyordu.

Okatsu, koşarak adak kutusunun olduğu yere gitti. Elini tam adak kutusuna uzatmıştı ki, şelalenin sesini bastıran ve adeta gecenin karanlığını yırtan bir ses duyuldu:

—"Heeey! Okatsu!"

Meçhul ses, Okatsu'yu ihtar ediyor gibiydi. Korkudan kaskatı kesilen Okatsu, ayakta dikilmiş hâlde öylece kalakaldı.

—"Heeey! Okatsu!"

Aynı ses, karanlıkta tekrar yankılandı. Ancak bu kez; ses, sanki Okatsu'yu tehdit ediyor gibiydi.

Fakat Okatsu, gerçekten de çok cesur bir kadındı. İlk şaşkın-

lığı üzerinden attıktan sonra, hemen adak kutusunu kucakladığı gibi hızla koşmaya başladı. Koşarak ana yola kadar geri döndü. Okatsu, koşarken onu korkutacak herhangi bir şey olmamıştı. Ne bir şey görmüştü, ne de bir şey duymuştu. Ana yola ulaştığında; Okatsu, kısa bir süre durup soluklandı. Sonra da, yeniden koşmaya başladı. Islak zemindeki suları sıçrata sıçrata koşarak ilerledi. Sonunda köyden içeri girdi ve işçi odasının kapısını çaldı.

Okatsu, nefes nefes kalmış bir hâlde; kucağındaki adak kutusuyla birlikte kulübeye girdi. Kendisini merak içinde beklemekte olan işçi kızlar, hep bir ağızdan şaşkınlık içerisinde bağırıştılar.

Herkes sus pus olmuş, Okatsu'nun anlattıklarını can kulağıyla dinlemeye başlamıştı. Okatsu, *hayalet şelalesi*nin kendisine iki defa seslendiğini anlattı. Okatsu'nun başından geçenleri dinleyen işçi kızlar, Okatsu'ya o kadar acımışlardı ki; farkında bile olmadan peşi sıra haykırdılar:

—"Müthiş!"

—"Ne kadar cesur bir kadınmışsın!"

—"Topladığımız kendirlerin hepsini hak ettin!"

Herkesin "nine" dediği yaşlı kadın da, o sırada lafa karıştı:

—"Senin ufaklık üşümüştür! Haydi, sobanın yanına gel!"

Okatsu, cevap verdi:

—"Karnı da acıkmıştır. Biraz emzireyim!"

Yaşlı kadın, bir yandan Okatsu'ya "Senin için zor bir gece oldu!" gibi bir şeyler söylerken; bir yandan da, çocuğun sarılı olduğu battaniyeyi çözmeye başladı.

Yaşlı kadın, battaniyeyi çözerken:

—"Çocuğun sırtı sırılsıklam olmuş!" diye bir çığlık attı.

Ancak, hemen ardından titrek bir sesle attığı ikinci çığlık, tüm odayı çınlattı:

—"Kan!"

Kanlar içindeki çocuk kimonosundan dışarı sarkan güneşte yanmış iki küçük bacak ve iki küçük kol, battaniyeden yere düştü.

Çocuğun kafası ise, yerinde yoktu.

KULAKSIZ HŌİÇİ

Yedi yüz yıl kadar önceydi.

Yıllardır birbiriyle mücadele hâlinde olan Heike ve Genci klanları, Şimonoseki boğazında Dan-no-ura denilen yerde son kozlarını paylaşmışlardı. İki klan arasındaki şiddetli savaşta, eşi benzeri görülmemiş bir vahşet yaşanmıştı. Savaşta ağır bir yenilgiye uğrayan Heike klanının tüm fertleri, kız çocukları da dâhil olmak üzere acımasızca katledilmişti. Savaşta, Taira-no-kiyomori'nin hanımı olan Ni-no-tsubone'nin (aynı zamanda İmparator Antoku'nun büyükannesidir); küçük imparatoru kucaklayarak denize atlaması, bu savaşa dair en hüzünlü hikâyelerden biri olarak bilinir.

O tarihten bu yana; Dan-no-ura ve civarında, Heike klanı hayaletlerinin dolaştığı söylenir. Karanlık gecelerde yüzlerce, binlerce ateş topunun denizin üzerinde ve sahilde uçtuğu görülürdü. Balıkçılar, bu esrarengiz ateş toplarına "şeytan ateşi" derler ve bu "şeytan ateşi"nden çok korkarlardı. Rüzgârlı günlerde insan çığlıklarını andıran korkunç sesler, denizin açıklarından sahile

kadar ulaşırdı. Hayaletler, bununla da kalmaz; denize açılmış teknelerin yanı başında aniden belirirler ve tekneleri sallayarak batırmaya çalışırlardı. Dahası, hayaletler denizde pusuda bekler; yüzmekte olan kimseleri de, denizin derinliklerine doğru çekmeye çalışırlardı.

Heike klanı hayaletleri; işte böylesine öfke dolu, zalim ve korkunçtu. Üstelik, hayaletlerin öfkesi; gün geçtikçe daha da artıyordu.

O bölgede daha önce hiç olmayan, tuhaf görünümlü bir yengeç türü bile ortaya çıkmıştı. Bu yengeçlerin kabukları, şaşılacak derecede insan yüzüne benziyordu. Bölgede yaşayanlar, bu durumu, Heike klanının öfkesinin yengeç şeklinde görünümü olarak yorumlamış ve bu yengeçlere "Heike yengeci" adını takmışlardı.

Bölge halkı, Heike klanının öfkesini yatıştırmak ve acısını hafifletebilmek için Akamagaseki denilen yerde Amida Tapınağı'nı inşa etmişlerdi. Yine, bu tapınağın hemen yanına bir mezarlık yapmışlar ve İmparator Antoku başta olmak üzere, Heike klanının önde gelenlerinin adına mezar taşları dikmişlerdi. Ölenlerin ruhu için her yıl belli günlerde ayinler de düzenleniyordu.

Birkaç yüzyıl önce, Akamagaseki'de Hōiçi adında, gözleri görmeyen biri yaşıyordu. Hōiçi, *biva*[1] çalarak hikâye anlatmakta çok ustaydı ve ünü her yere yayılmıştı. Özellikle, Heike ve Genci klanları arasındaki savaşı o kadar ustaca yorumlardı ki; onun ağzından bu hikâyeyi dinleyenler gözyaşlarına hâkim olamazdı.

Hōiçi, ünlü olmadan önce oldukça yoksul bir yaşam sürmekteydi. Ancak, şanslıydı ki; ona destek olan biri vardı. Bu kişi, Amida Tapınağı'nın rahibiydi. Rahip; şiir, müzik ve şarkıyı çok seven biriydi. Hōiçi'yi sık sık tapınağa davet eder, Hōiçi'nin *biva* eşliğinde çalıp söylediği hikâyeleri büyük bir zevkle dinlerdi. Hōiçi'nin olağanüstü yeteneğini fark eden rahip, Hōiçi'ye tapınağa

[1] Uda benzeyen telli bir Japon çalgısı. (Ç.N.)

yerleşmesini teklif etmişti. Bu teklifi büyük bir memnuniyetle kabul eden Hōiçi de, tapınağa taşınmıştı. Hōiçi, rahibin bu iyiliğine karşılık olarak; zaman zaman rahibe *biva* çalarak hikâyeler anlatırdı.

Sıcak bir yaz gecesiydi.

Rahip, o gece *sutra*[1] okuması için bir yere çağrılmıştı. Yanında yardımcılarını da götürdüğü için; Hōiçi, tapınakta yalnız kalmıştı.

Hava oldukça sıcaktı. Hōiçi, biraz serinleyebilmek için balkona çıktı. Dışarıda tatlı bir rüzgâr esiyordu. Balkon, tapınağın avlusuna bakıyordu. Serinlemek için oldukça iyi bir yerdi. Hōiçi, bir süre tatlı esintinin tadını çıkardı. Daha sonra da, oyalanmak için bir süre *biva* çaldı.

Vakit ilerlemiş, gece yarısı olmuştu. Ancak, rahip ve yardımcıları daha dönmemişti. Hōiçi, içeri girmektense bir süre daha balkonda oturmanın daha iyi olacağını düşündü ve balkonda oturmaya devam etti.

Çok geçmeden, tapınağın arka kapısından balkona doğru bir ayak sesinin giderek yaklaşmakta olduğunu duydu. Ayak sesleri arka bahçeyi geçerek balkona doğru yaklaştı ve Hōiçi'nin tam önünde durdu. Hōiçi, ilk başta gelenin rahip olduğunu zannetmişti. Ancak, gelen kişinin tanımadığı birisi olduğunu fazla geçmeden hissetti.

Tanımadığı bu kişi, gür ancak kasvetli bir sesle:

—"Hōiçi!" diye seslendi.

Ses tonu oldukça kendinden emin, daha doğrusu kibirliydi. Sanki emir veriyor gibiydi.

—"Hōiçi!"

Hōiçi, o kadar afallamıştı ki; şaşkınlıktan, bu esrarengiz yabancıya cevap bile veremeden öylece kalakalmıştı.

Meçhul ses, tekrar kaba bir ses tonuyla gürledi:

—"Hōiçi!"

Buddha'nın öğretilerinin yer aldığı kutsal kitaplar. (Ç.N.)

—"Evet?"

Hōiçi'nin ağzından bu tek kelime güçlükle çıkmıştı. Biraz kendini toparlamaya çalışarak:

—"Benim gözlerim görmez... Kimsiniz acaba?"

—"Korkmana gerek yok!"

Meçhul kişinin ses tonu, biraz yumuşamıştı. Meçhul ses, konuşmaya devam etti:

—"Ben, Amida Tapınağı'nın hemen yakınında kalan biriyim. Bu gece, efendimizin emriyle buraya geldim. Efendimiz, çok saygın birisidir. Şu anda, yardımcılarıyla birlikte Akamagaseki'de bulunuyor. Bugün Dan-no-ura savaşının olduğu yeri ziyaret etti. Efendimiz, Dan-no-ura savaşını *biva* çalarak anlatan çok usta biri olduğunu önceden duymuştu. Seni dinlemek istiyor. Hemen *biva*nı al. Benimle birlikte geliyorsun. Efendimiz ve saygıdeğer yardımcıları seni bekliyorlar."

O dönemlerde, bir samurayın emrine karşı gelmek mümkün değildi. Hōiçi; çaresiz *biva*sını kucakladı, sandaletlerini giydi ve tanımadığı bu samurayın peşi sıra yola düştü. Samuray, yolu göstermek için Hōiçi'nin elinden tutmuştu ve bir adım önden gidiyordu. Ara sıra, daha hızlı yürümesi için Hōiçi'nin elini kendine doğru kuvvetlice çekiyordu. Samurayın eli, tıpkı bir demir parçası gibi soğuktu. Geniş adımlarla yürüyen samurayın üzerinde bir zırh vardı. Samurayın her adım atışında, zırhı gıcırdıyordu.

Hōiçi, içinden "Şu işe bak! Bu kişi, efendisi olan bir gerçek bir samuray!" diye geçirdi. Az öncesine kadar duyduğu korku giderek azalmıştı. Hatta, korku bir yana, bu durum hoşuna bile gitmiş; içini tuhaf bir mutluluk kaplamıştı. Çünkü, az önce samuray; efendisinin çok saygın birisi olduğunu söylemişti. Hōiçi, kendisini dinlemek isteyen bu kimsenin muhakkak çok büyük ve önemli bir *daimyō*[1] olduğunu düşünerek, kendisiyle gurur duydu.

[1] Büyük bir bölgeye hükmeden yüksek rütbeli samuray. (Ç.N.)

Bir süre yürüdükten sonra samuray aniden durdu. Hōiçi, büyük bir kapının önünde durduklarını anladı. Bu durum, Hōiçi'nin tuhafına gitmişti. Çünkü, o büyüklükte bir kapı, o civarda sadece Amida Tapınağı'nda vardı.

Samuray, gür sesiyle bağırdı:

—"Kapıyı açın!"

Hemen kapı sürgüsünün gacırtısı duyuldu ve kapı açıldı. Hōiçi ve samuray, büyük kapıdan içeri girdiler. Avlu oldukça geniş bir yere benziyordu. Kısa bir süre yürüdükten sonra konağın önüne geldiler. Samuray, tekrar bağırdı:

—"Efendim, Hōiçi'yi getirdim!"

Samurayın bu sözüyle konağın içerisi bir anda hareketlendi. Koşturan ayak sesleri, açılıp kapanan kapılar, bir şeyler söyleyen kadın sesleri birbirine karıştı. Hōiçi, kadınların konuşmasından; orada bulunanların oldukça yüksek mevkiye mensup kimseler olduğunu hemen anlamıştı. Ancak burası nasıl bir yerdi, hiçbir fikri yoktu. Zaten bunu düşünecek vakti de olmamıştı. Hōiçi, sürüklenircesine altı basamaklı taş merdivenden yukarı doğru çekildi ve kendisine sandaletlerini çıkarması söylendi.

Bu kez, elinden bir bayan tutuyordu. Neredeyse kayıp yere düşecek kadar pürüzsüz ve özenle silinerek parlatılmış koridorda bir süre yürüdüler. Daha sonra, *tatami*[1] serili geniş bir yerden geçerek büyük bir salonun ortasına kadar geldiler.

Hōiçi, olduğu yere oturdu. Çevresindekilerin çok önemli ve saygın kişiler olduğunu biliyordu. Bu önemli kişilerin hareket ettikçe kaliteli ipek giysilerinden çıkan hışırtılar, ormanda hışırdayan ağaç yapraklarının sesini andırıyordu.

Hōiçi, kendi aralarında fısıldayarak konuşan bu kimselerin konuşmalarına kulak kabarttı. Kullandıkları dil, sarayda konuşulan dilin aynısıydı.

---

[1] Geleneksel Japon mimarisinde yere serilen bir tür hasır. (Ç.N.)

Hōiçi, kendisine rahat etmesi söylendiğinde; önünde bir minder olduğunu anladı. Mindere rahatça otururak çalgısının akordunu yapmaya başladı. Çok geçmeden, yaşı biraz ileri olduğu anlaşılan bir kadın kendisine seslendi. Hōiçi, kadının konuşma şeklinden; bu kadının, hizmetçi bayanların en kıdemlisi olduğunu hemen anlamıştı.

Kadın, Hōiçi'ye:

—"Senden Heike hikâyesini dinleyelim. Efendimiz böyle emrediyor!" dedi.

Bunu duyan Hōiçi, bir an durakladı. Çünkü Heike hikâyesi çok uzundu ve tüm hikâyeyi çalıp söylemek birkaç gece sürecekti. Hōiçi, cesaretini toplayarak:

—"Efendim, tüm hikâye çok zamanınızı alır. Hangi bölümü dinlemek istersiniz?" diye sordu.

Yaşlı kadın:

—"O zaman Dan-no-ura'daki savaşı anlat bize. Çünkü, en güzel ve en hüzünlü bölüm orası!" diye yanıtladı.

Hōiçi, bu acımasız savaşı etkileyici sesi ve usta yorumuyla anlatmaya başladı. Savaş sahneleri, neredeyse orada bulunanların gözü önünde yeniden tekrarlanıyordu. Kürek sesleri, gemilerin dalgalar arasında bata çıka ilerlemesi, havada uçuşan oklar, insan feryatları, miğferlere çarpan kılıçlar... Hōiçi, tüm bu sesleri çalgısıyla büyük bir ustalıkla çıkarıyordu.

Hōiçi çalıp söylerken, orada bulunanların memnuniyet dolu sözleri ve Hōiçi'ye övgülerin ardı arkası kesilmiyordu.

—"Ne kadar büyük bir sanatçı!"

—"Başkentte bile böylesini dinlemedim!"

—"Tüm Japonya'yı dolaşsan bile, Hōiçi gibisini bulamazsın!"

Bu övgüleri duyan Hōiçi, daha büyük bir şevk ve heyecanla çalıp söylemeye başlamıştı. Hōiçi'yi dinleyenler, adeta büyülenmişti. Herkes büyük bir coşku içerisinde, nefesini tutmuş, Hōiçi'yi dinlemekteydi.

Hikâyenin sonuna doğru gelinmiş, kadın ve çocukların acıklı sonuyla ilgili kısma yaklaşılmıştı. Ni-no-tsubone'nin küçük imparatoru kucaklayarak gemiden denize atlama ve suyun altında saklanma sahnesini anlatırken, herkes gözyaşlarına boğuldu.

Hōiçi, orada bulunanların duydukları bu büyük üzüntüye pek anlam verememiş; hatta biraz şaşırmıştı. Bir süre sonra, salon derin bir sessizliğe gömüldü.

O sessizlik içerisinde, tekrar yaşlı kadının sesi duyuldu:

—"Hōiçi, sen muhteşem bir sanatçısın. Senin gibisi zor bulunur. Senin methini önceden beri duyuyordum ancak bu kadar muhteşem olduğunu doğrusu tahmin bile etmemiştim. Efendimiz de, senin bu gösterinden çok memnun kaldı. Seni hak ettiğin şekilde ödüllendireceğinden şüphen olmasın. Efendimizin senden bir isteği daha var. Burada kalacağı altı gece boyunca, senden bu şekilde hikâye anlatmanı istiyor. Onun için, yarın gece de buraya gelmeni istiyorum. Bu gece, seni buraya getiren samuray; yarın gece de seni almaya gelecek. Ayrıca, sana söylemem gereken önemli birşey var. Efendimizin burada olduğunu kimseye söylemeyeceksin. Çünkü efendimiz, bu seyahatini herkesten gizli bir şekilde gerçekleştiriyor. Bu yüzden, sen de bu sırrı korumak zorundasın. Bu gece için tekrar teşekkür ederim. Artık dönebilirsin."

Hōiçi de, kendisine gösterilen ilgiden dolayı teşekkür ederek salondan ayrıldı. Kendisini salona getiren bayanın elinden tutarak dış kapıya kadar çıktı. Daha sonra da, kendisini oraya getiren samuray eşliğinde tapınağa geri döndü.

Hōiçi tapınağa döndüğünde, neredeyse sabah olmuştu. Ancak, Hōiçi'nin tapınakta olmadığını kimse fark etmemişti. Gece geç saatte dönen rahip, Hōiçi'nin çoktan uyumuş olduğunu düşünmüştü.

Ertesi gün, Hōiçi öğlene kadar uyumuş ve dinlenmişti. Önceki gece yaşadığı tuhaf olaydan ise, sözünü tutarak kimseye bahsetmemişti.

Ertesi gece de, vakit bir hayli ilerlemiş, samurayın geliş saati yaklaşmıştı. Çok geçmeden, samuray tapınağa geldi ve Hōiçi'yi yine konağa götürdü. Hōiçi, o gece de, tüm ustalığını sergilemiş ve dinleyenleri kendine hayran bırakmıştı.

Ancak rahip; o gece, Hōiçi'nin tapınakta olmadığını fark etmişti. Hōiçi, sabaha karşı tapınağa döndüğünde; rahibin yardımcıları tarafından, apar topar hemen rahibin karşısına çıkarıldı. Rahip, sakin ancak ciddi bir ses tonuyla:

—"Bak Hōiçi! Senin için çok endişelendik. Gözlerin görmediği hâlde, neden gece geç saatte tek başına tapınaktan dışarı çıktın? Bunun çok tehlikeli olduğunu bilmiyor musun? Neden bana bir şey söylemedin? Tanrı aşkına, o saatte nereye gittiğini söyler misin bana?"

Hōiçi, başını öne eğerek:

—"Efendim, lütfen beni affedin. Size karşı gerçekten çok mahcubum. Ancak, ne pahasına olursa olsun, o saatte dışarıya çıkmam gerekiyordu." dedi ve sustu.

Rahip bu cevap karşısında çok şaşırmıştı. Kendi kendine "Ne kadar tuhaf, ne oldu acaba? Hōiçi'ye hayaletler mi musallat oldu yoksa? Ya da, birisi Hōiçi'yi mi kandırıyor?" diye düşündü. Rahip, bu tuhaf durumu düşündükçe; iş daha da içinden çıkılmaz bir hâl alıyordu. Rahip, çok endişelenmişti. Ancak, Hōiçi'ye daha fazla bir şey sormadı.

Hōiçi, odasına döndükten sonra; rahip, iki yardımcısına:

—"Gözünüzü bir an olsun Hōiçi'den ayırmayın. Yine gece yarısı tapınaktan çıkıp gidecek olursa, fark ettirmeden takip edin. Bakalım işin sonu nereye varacak?" diye sıkı sıkı tembih etti.

Hōiçi, o gece de yine gizlice tapınaktan çıkmıştı. Bunu gören rahip yardımcıları da, alelacele ellerine birer fener alarak Hōiçi'nin peşine düştüler. Ancak, hava çok kötüydü. Şiddetli bir yağmur yağıyordu. Bulutlar da, ayı ışığını gizlediği için etraf kapkaranlıktı. Rahip yardımcıları, Hōiçi'ye yetişene kadar; Hōiçi çoktan gözden

kaybolmuştu bile. Gözleri görmeyen birinin, üstelik böyle bir havada, nasıl olup da bu kadar hızlı yürüyebildiğine akıl sır erdirememişlerdi.

Rahip yardımcıları, Hōiçi'nin gitmiş olabileceğini düşündükleri yerlere teker teker baktılar. Hōiçi'nin sık sık uğradığı evleri tek tek ziyaret ettiler. Ancak Hōiçii, hiçbir yerde yoktu. Rahip yardımcıları, çaresiz bir şekilde, sahil yolundan tapınağa geri dönmeye karar verdiler. Sahil yolunda biraz yürüyünce, Amida Tapınağı'nın yanındaki mezarlıktan tuhaf bir ses geldiğini fark ettiler. Durumu merak ederek, mezarlığın içine girdiler.

Mezarlığın içerisi, korkunç görünümlü ve etrafa dağılmış ateş topları ile doluydu. Bu ateş toplarının tam ortasında ise; Hōiçi, İmparator Antoku'nun mezar taşının önünde yağmura aldırış etmeksizin *biva* çalarak Dan-no-ura savaşını anlatmaktaydı. Hōiçi'nin etrafı, bu korkunç görünümlü ateş toplarıyla çevrilmişti. Mezarlıktaki her mezar taşının başında birer ateş topu, mum gibi yanmaktaydı. Rahip yardımcıları, bu kadar çok sayıdaki ateş topunu bir arada ilk kez görüyorlardı.

—"Hōiçi! Hōiçi!"

İki rahip yardımcısı da, bir ağızdan bağırdılar:

—"Ne yapıyorsun burada? Delirdin mi sen?"

Fakat Hōiçi, rahip yardımcılarının dediklerini duymuyor gibiydi. Tek yaptığı şey, kendinden geçmiş bir şekilde *biva* çalarak Dan-no-ura savaşını anlatmaktı.

Rahip yardımcıları, bu defa Hōiçi'nin yanına kadar geldiler ve Hōiçi'nin kulağına eğilerek tekrar bağırdılar.

—"Hōiçi! Dönüyoruz artık!"

Hōiçi, rahip yardımcılarının bu hareketine çok öfkelenmişti. Gayet sert bir tavırla:

—"Saygıdeğer efendimizin önünde ne yaptığınızı zannediyorsunuz? Bu ne terbiyesizlik böyle?" diye çıkıştı.

Rahip yardımcıları, Hōiçi'den işittikleri azar karşısında şaşkına dönmüşlerdi. Ancak, bu tuhaf durum karşısında kızmak bir yana; kahkahalarla gülmeye başladılar. Mezarlıkta yağmurun altında tek başına *biva* çalan ve anlamsız şeyler söyleyen Hōiçi, gerçekten de çok gülünçtü. Durum anlaşılmıştı. Hōiçi'ye hayaletler musallat olmuş ve Hōiçi'nin aklı başından gitmişti. Rahip yardımcıları, iki kolundan girerek Hōiçi'yi ayağa kaldırdılar ve sürükleye sürükleye tapınağa kadar getirdiler.

Hōiçi, derhal rahibin karşısına çıkarıldı. Rahip, yardımcılarına Hōiçi'nin ıslak elbiselerini değiştirmelerini ve ona yemek getirmelerini emretti.

Rahip, oldukça kızgındı. Hōiçi'den yaptıklarını açıklamasını istedi. Hōiçi'nin ağzını ise bıçak açmıyordu. Bir süre, tek kelime dahi etmeden öylece oturdu. Ancak, kendisini çok seven ve kendisine kol kanat geren rahibi; istemeden de olsa üzdüğünü fark ederek konuşmaya karar verdi. Başından geçenleri, tüm ayrıntısıyla rahibe anlattı.

Rahip, büyük bir sabır ve dikkatle, Hōiçi'nin anlattıklarını sonuna kadar dinledi. Hōiçi'nin konuşması sona erince, şefkatli bir ses tonuyla:

—"Zavallı Hōiçi! Neden bunları daha önce bana anlatmadın? Ne kadar tehlikeli bir durumun içine düştüğünün farkında mısın? Tüm bunlar, hep çok iyi *biva* çaldığın için başına geldi. Sen, insanların yaşadığı bir konağa falan değil; Heike mezarlığına gitmişsin. Bu gece yardımcılarım, seni İmparator Antoku'nun mezarı önünde *biva* çalarken bulmuşlar. Gerçek sandığın şeylerin hepsi aslında birer hayal. Ancak, bir hayaletin seni almaya gelmiş olması ise gerçek. Hayaletler, insana bir kere musallat oldular mı; o insana her istediklerini kolayca yaptırırlar. Bu gidişle, tamamen hayaletlerin kölesi olacaksın. Ne kadar korkunç! Bu gece, ne yazık ki, ayin için bir yere gitmem gerekiyor. Ancak, iyi bir fikrim var. Git-

meden önce vücuduna kuvvetli bir muska yazacağım. Bu muska, seni hayaletlerden ve kötülüklerden koruyacaktır."

Rahip, yardımcılarıyla birlikte Hōiçi'nin elbiselerini çıkardı ve Hōiçi'nin vücuduna muska yazmaya koyuldu. Saatlerce uğraşarak; Hōiçi'nin tüm vücuduna, hiç boş yer kalmayacak şekilde muska yazdı. Muskanın yazımı sona erince, Hōiçi'ye şöyle dedi:

—"Ben gittikten sonra hemen balkona çıkıp otur ve dönüşümü bekle. Bu gece de, samuray muhakkak seni almaya gelecektir. Tek yapman gereken şey, sessizce oturman. Ne olursa olsun, kesinlikle ses çıkarma ve hareket etme. Kesinlikle konuşmayacaksın ve yerinden kıpırdamayacaksın. Konuşur ya da hareket edersen muskanın hiçbir etkisi kalmaz. Anladın değil mi? Ne olursa olsun, asla korkuya kapılma. Kimseden yardım istemeye de kalkma. Hiç kimse, sana yardım edemez. Ancak, benim dediğim gibi yaparsan; hiçbir şey sana zarar veremez."

Hava kararınca, rahip ve yardımcıları tapınaktan ayrıldılar. Hōiçi, rahibin söylediği şekilde balkona çıkıp oturdu. Yanına çalgısını da koymuştu. Tıpkı rahibin tembihlediği gibi, ses çıkarmadan ve kıpırdamadan oturmaya devam etti. Neredeyse nefes bile almadan saatlerce oturdu.

Derken, arka taraftan bir ayak sesi duyuldu. Gelen, samuray idi. Ayak sesi, bahçeyi geçti ve balkonun önüne gelince durdu.

—"Hōiçi!"

Samuray, tok bir sesle gürledi. Hōiçi ise nefesini tutmuş, parmağını bile kıpırdatmadan oturuyordu.

—"Hōiçi!"

Bu kez samurayın sesinde bir kızgınlık seziliyordu. Hōiçi, yine suskunluğunu bozmamıştı.

—"Hōiçi!"

Samurayın sesi, bu defa bir gök gürültüsünü andırmıştı. Hōiçi ise, tıpkı bir taş gibi hareketsizdi.

Samuray, kızgın bir şekilde homurdandı:

—"Neden cevap vermiyor? Ne oldu acaba? En iyisi kendim çıkıp bir bakayım!"

Samurayın balkona çıkan ağır ayak sesleri duyuldu. Ayak sesleri giderek yaklaştı ve tam Hōiçi'nin yanı başında durdu. Hōiçi, korkudan tir tir titriyordu. Ancak yine de, soğukkanlılığını koruyarak; ses çıkarmadan ve yerinden kıpırdamadan, oturmaya devam etti.

Samurayın öfkeli sesi tekrar duyuldu:

—"Çalgısı burada duruyor... İyi de, kendisi nerede?... Bu da ne böyle?... Burada iki tane kulak var... Tamam, şimdi anladım... Tabii ki bana cevap veremez... Kulaklarından başka bir şey geriye kalmamış ki... Ben de, o zaman en azından kulaklarını götürürüm... Efendimizin huzuruna elim boş dönmekten iyidir!"

Samuray, buz gibi soğuk elleriyle Hōiçi'nin kulaklarını kavradı ve tüm gücüyle çekmeye başladı. Hōiçi, kulaklarında müthiş bir acı hissetti. Yine de, dişlerini sıkarak o büyük acıya tahammül etti ve sesini bile çıkarmadı. Samuray, Hōiçi'nin kulaklarını koparmıştı.

Ayak sesleri, balkondan aşağı doğru indi ve bahçeyi geçerek arka kapıdan çıkıp gitti. Samurayın ayak sesleri artık duyulmuyordu. Hōiçi, yine de yerinden kıpırdamadı. Boğazının iki yanından ılık bir şeyin akmakta olduğunu hissediyordu. Ne var ki, rahip; ne olursa olsun hareket etmemesini söylediği için, korkusundan eliyle kulaklarını bile yoklayamamıştı.

Bir süre sonra, rahip ve yardımcıları tapınağa geri döndüler. Güneş henüz doğmamıştı. Hemen arka balkona, Hōiçi'ye bakmaya gittiler. Önce, rahip balkona çıktı. Ancak, rahibin yapışkan bir şeye bastığını anlaması ile kayıp yere düşmesi bir oldu.

Rahip ve yardımcıları fenerin ışığında balkona iyice baktıklarında bir de ne görsünler? Balkon adeta bir kan gölüne dönmemiş

mi? Balkonun kenarında kıpırdamadan oturan Hōiçi'nin kulaklarından ise kanlar süzülüyordu.

—"Zavallı Hōiçi!"

Rahip, büyük bir şaşkınlık ve üzüntüyle feryat etti:

—"Hōiçi! Ne oldu sana böyle?"

Rahibin sesini duyan Hōiçi, rahat bir nefes aldı. Rahatlamayla birlikte de, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Hōiçi, o gece olup bitenleri rahibe anlattı. Rahip, son derece üzgündü.

—"Hōiçi! Yalvarırım beni affet! Her şey benim suçum! Tüm vücuduna muska yazmıştım. Ancak kulaklarına muska yazmasını yardımcımdan istemiştim. Tapınaktan çıkarken, yazıp yazmadığını kontrol etmeliydim. Ne yapsam da, bu hatamı telafi edemeyeceğimi çok iyi biliyorum. Yine de, beni affetmeni diliyorum. Ancak, sonunda bu büyük bir beladan kurtulmuş oldun. Hiç korkma, artık sana hiçbir şey musallat olamaz!"

Hōiçi'nin yaraları, iyi bir hekim sayesinde kısa sürede iyileşti.

Hōiçi'nin başından geçenlerse, kısa sürede tüm ülkeye yayıldı ve Hōiçi eskisinden daha büyük bir üne kavuştu.

Hōiçi, artık herkes tarafından bilinen bir sanatçı olmuştu. Birçok zengin ve soylu kimse, Hōiçi'yi dinleyebilmek için akın akın Akamagaseki'ye geldiler. Bu sayede, Hōiçi büyük bir servet kazandı.

Bu olaydan sonra, Hōiçi'nin adı "Kulaksız Hōiçi" olarak tüm Japonya'ya yayıldı.

OŞİDORİ

Eskiden Mutsu-no-kuni[1] eyaletinde, Tamura-no-gō denilen yerde; Soncō isminde bir avcı vardı. Bu avcı, şahiniyle avlanırdı. Avcı, yine bir gün ava çıkmıştı. Ancak, o gün, avlanabilecek bir şey bulamadı. Eve dönüş yolunda, Akanuma denilen bir yere geldiğinde; geçmek üzere olduğu nehirde yüzmekte olan bir çift *oşidori*[2] gördü.

Ördek öldürmek, iyi bir şey değildi. Ancak, Soncō'nun karnı öylesine acıkmıştı ki; ördek çiftine nişan aldı, yayını gerdi ve okunu fırlattı. Ok, erkek ördeğe isabet etmişti. Dişi ördek ise; karşı kıyıdaki sazlıkların arasına kaçıp, gözden kayboldu. Soncō, avladığı ördeği eve götürdü; pişirip afiyetle yedi.

O gece, Soncō, korkunç bir rüya gördü. Güzel bir kadın, odadan içeri girmiş ve Soncō'nun başucunda dikilip ağlamaya başlamıştı. Kadının ağlayışı öylesine dokunaklıydı ki, kadının acı feryatlarını dinleyen Soncō'nun yüreği dağlanmıştı.

Kadın, Soncō'ya şöyle dedi:

—"Neden, ama neden onu öldürdün? Onun ne günahı var-

[1] Günümüzdeki Aomori, İvate, Miyagi, Fukuşima, Akita eyaletlerini içine alan geniş bir bölgenin eski adı. (Ç.N.)

[2] Hikâyeye adını veren "*oşidori*", bir ördek türüdür. (Ç.N.)

dı? Biz, Akanuma'da öylesine mutluyduk ki! Ama sen onu öldürdün! Sana ne kötülüğü dokundu ki? Ne yaptığının farkında mısın? Ne kadar zalimce bir şey yaptığının farkında mısın? Sen, aslında beni de öldürdün! Ben, eşim olmadan asla yaşayamam! İşte, bunları söylemek için buraya geldim!"

Kadın, yine yüksek sesle acı acı feryat etmeye ve dövünmeye başladı. Kadın, ağlarken aşağıdaki dizeleri okudu:

Gün batarken
Haydi, birlikte dönelim demiştim ona
Şimdi Akanuma'nın sazlıklarında bir başına uyumak
Ne büyük acı, ne büyük keder
Tarifi bile imkânsız!

Kadın, bu dizeleri okuduktan sonra, sert bir ses tonuyla şöyle dedi:

—"Ne yaptığının hiç ama hiç farkında değilsin! Evet, farkında değilsin! Yarın Akanuma'ya geldiğinde, anlayacaksın! Ne yaptığını gayet iyi anlayacaksın!"

Kadın, bunları dedikten sonra yürekleri parçalayan bir biçimde tekrar ağladı. Sonra da, gözden kayboldu.

Sabah uyandığında; Soncō gördüğü rüyayı, tüm ayrıntısına kadar, berrak bir şekilde hatırlıyordu. Rüya, sanki avcının beynine kazınmıştı.

Soncō, rüyasında görünen kadının şu sözlerini anımsadı:

—"Yarın Akanuma'ya geldiğinde, anlayacaksın! Ne yaptığını gayet iyi anlayacaksın!"

Bu sözler, hâlen Soncō'nun kulaklarında çınlıyordu. Avcı, hemen oraya gitmeye karar verdi. Gördüğü şey, sıradan bir rüya mıydı, yoksa rüyadan öte bir şey miydi; ancak bu şekilde anlaması mümkün olacaktı.

Avcı, Akanuma'ya gitti. Nehrin kıyısına geldiğinde, dişi örde-

ğin tek başına yüzmekte olduğunu gördü. Dişi ördek de; tam o anda, Soncō'nun orada olduğunu farketmişti. Ne var ki, dişi ördek kaçmak bir yana; yüzerek Soncō'ya doğru yaklaşmaya başladı. Ördek, gözlerini Soncō'ya dikmiş; tuhaf bakışlarla Soncō'yu süzüyordu.

Derken dişi ördek, ansızın kendi gagasıyla karnını deşmeye başladı ve avcının bakışları arasında öldü.

Bu olaydan sonra; Soncō, saçlarını kazıttı ve bir rahip oldu.

SAĞDUYU

Eskiden Kyoto yakınlarında Atogoyama diye bilinen bir dağda, bilge bir rahip yaşardı. Bu rahip, tüm yaşamını tamamen ibadet etmeye ve *sutra*[1] okumaya adamıştı.

Rahibin yaşadığı tapınak, köyden oldukça uzaktaydı. Tapınak, oldukça elverişsiz bir yerde olduğundan; başkalarının yardımı olmaksızın tapınakta yaşamak imkânsızdı. Bu yüzden; birkaç dindar köylü, belli günlerde tapınağa sebze ve pirinç götürerek bu konuda rahibe yardımcı oluyorlardı. Bu iyiliksever kişiler arasında, bir de avcı bulunuyordu.

Bu avcı, bir gün, rahibe bir torba pirinç götürmüştü. Rahip, anlatmak istediği önemli bir şey olduğunu söyleyerek, avcıyı bir köşeye çekti:

—"Bir süreden beri, burada tuhaf bir şeyler oluyor. Benim gibi günahkâr ve ahmak bir rahibe neden böyle bir şey görünüyor, doğrusu bir türlü aklım almıyor. Bildiğin gibi, ben yıllardır ibadet ediyor ve *sutra* okuyorum. Bu mucizenin, belki de bu gayretime

[1] Buddha'nın öğretilerinin yer aldığı kutsal kitaplar. (Ç.N.)

karşılık bana bahşedilen bir mükâfat olabileceğini düşünüyorum. Ancak, yine de emin olamıyorum. Fakat, kesin olan bir şey var ki; o da, *Fugen Bosatsu*'nun[1] her gece bir filin üzerinde bu tapınağa teşrif ettiği. İstersen bu gece, burada kalabilirsin. Böylece, sen de *Fugen Bosatsu*'ya ibadet etme şerefine nail olursun."

Rahibi dikkatle dinleyen avcı:

—"Öyle kutsal bir varlığa ibadet edebilmek, benim için ne kadar büyük bir şeref olur! Bu davetinizi büyük bir memnuniyetle kabul ediyorum." diye cevapladı.

Avcı, geceyi tapınakta geçirmeye karar vermişti. Rahip, ibadete çekildiğinde; avcı, rahibin anlattıklarını tekrar düşündü. Böyle bir mucize gerçekten olabilir miydi? Avcının içinde bir kuşku belirdi. Düşündükçe, bu konudaki şüphesi daha da arttı.

Aynı tapınakta, rahibin yardımcısı olan genç bir keşiş de yaşıyordu. Avcı, uygun bir fırsat kollayarak, genç keşişe de bu mucizeyi sordu. Genç keşiş:

—"Evet!" diye cevapladı, "*Fugen Bosatsu* hazretleri şimdiye kadar buraya tam altı kez teşrif etti!"

Avcı, genç keşişin dürüst biri olduğundan ve doğruyu söylediğinden emindi. Ancak, aklı daha da karışmıştı. Böyle bir şey nasıl olabilirdi? Avcı, rahip ve genç keşişin gördüğü şeyi kendisinin de görebileceğini düşünerek; mucizenin gerçekleşeceği saati beklemeye koyuldu.

Gece yarısı olmak üzereydi. Rahip, avcıya *Fugen Bosatsu*'nun geleceği zamanın yaklaştığını söyledi. Küçük tapınağın kapısını açtılar. Rahip, doğu yönüne doğru dönerek secdeye kapandı. Genç keşiş de, rahibin sol yanında secdeye kapandı. Avcı ise, rahibin arkasında bağdaş kurarak oturmuştu.

Dokuzuncu ayın, yirminci gününün gecesiydi... İnsanın içini ürperten bir geceydi. Her taraf, göz alabildiğine zifirî karanlıktı.

---

[1] Bilim ve merhameti temsil ettiğine inanılan bir aziz. (Ç.N.)

Uğultulu ve güçlü bir rüzgâr esiyordu. Üç kişi, o hâlde, *Fugen Bosatsu*'nun gelişini beklemeye başladılar.

Çok geçmeden, doğu yönünden bir yıldızı andıran beyaz bir ışık belirdi ve tapınağa doğru yaklaşmaya başladı. Işık, tapınağa doğru yaklaştıkça daha da büyüyordu. Işık, öylesine parlaktı ki; neredeyse dağın yamacını bile aydınlatıyordu.

Işık, tapınağa iyice yaklaştığında; birden, altı boynuzlu ve kar gibi bembeyaz bir filin üzerine binmiş *Fugen Bosatsu*'ya dönüşüverdi. Işık, bir anda tamamen farklı bir şekil almıştı. Dahası, üzerinde *Fugen Bosatsu*'yu taşıyan ve ışıklar saçan fil, bir çırpıda tapınağın önüne kadar gelivermişti. Fil, tıpkı ay ışığının aydınlattığı bir dağ gibi, insana dehşet veren görünümüyle, tapınağın hemen önünde duruyordu. Rahip ve genç keşiş, *Fugen Bosatsu*'ya doğru secdeye kapanmış hâlde, var güçleriyle *sutra* okumaya başladılar.

Tam o sırada; avcı, ok ve yayını eline alarak birden ayağa kalktı. Yayını iyice gerdi, bir ay gibi parlamakta olan *Fugen Bosatsu*'ya nişan alarak okunu fırlattı.

Ok, *Fugen Bosatsu*'nun tam göğsüne saplandı.

Okun saplanmasıyla birlikte, gökgürültüsünü andıran korkunç bir ses, gecenin karanlığında yankılandı. Işık sönmüş, *Fugen Bosatsu*'nun görüntüsü de kaybolmuştu. Tapınağın önü, bir anda, eski rüzgârlı ve karanlık hâline dönüverdi.

—"Utanmaz adam!"

Rahip, büyük bir utanç ve hayal kırıklığı duyguları içerisinde, gözlerinden yaşlar süzülürken haykırdı.

—"Sen, ne kadar alçak biriymişsin meğer! Ne yapacaksın şimdi? Söyle, ne yapacaksın?"

Avcı ise, olup bitenler karşısında son derece soğukkanlı ve kendinden emin görünüyordu. Hiçbir kızgınlık emaresi göstermeden, rahibin suçlamalarını sonuna kadar dinledi. Daha sonra da, sakin bir ses tonuyla konuşmaya başladı:

—"Rahip efendi, lütfen biraz sakinleşin ve beni dinleyin! Siz, sürekli ibadet etmeniz ve *sutra* okumanızın bir mükâfatı olarak *Fugen Bosatsu*'nun size göründüğünü düşündünüz. Ancak, eğer öyle olsaydı; *Fugen Bosatsu*'nun sadece size görünmesi gerekirdi. Oysa ki, ben ve genç keşiş de buna şahit olduk. Ben cahil bir avcıyım, yani canlıları öldürerek geçimimi sağlıyorum. Bu ise, *hotoke*lerin[1] sevmediği bir şeydir. Benim gibi günahkâr biri nasıl olur da, *Fugen Bosatsu*'yu görme ve ona ibadet etme şerefine nail olabilir?

Çocukken bana, etrafımızda çok sayıda *hotoke*nin olduğu ancak içine daldığımız gaflet uykusundan dolayı onları göremediğimiz öğretilmişti. Rahip efendi, siz temiz bir yaşam süren ve bilgili bir insansınız. Sizin *hotoke*lere ibadet edebilecek bir olgunluğa erişmiş olduğunuzdan zerre kadar şüphem yok. Ancak benim gibi, canlıların yaşamına son veren sıradan bir avcıya, *Fugen Bosatsu*'nun görünmesi imkânsız olsa gerek, değil mi?

Sizin gördüğünüz şey, *Fugen Bosatsu* değil; sizi kandıran, belki de sizi öldürmeye çalışan bir hayaletti. Lütfen sabaha kadar biraz sakinleşin. Hava aydınlandığında, bunu size kanıtlayacağım."

Güneş doğunca; avcı ve rahip, önceki gece *Fugen Bosatsu*'yu gördükleri yere gittiler ve yerdeki toprağa dikkatle baktılar. Yerde kan izleri vardı. Kan izlerini takip ettiler. İzler, yüzlerce adım ilerideki bir çukura kadar devam ediyordu. Çukurun içinde de, avcının okuyla can veren büyük bir porsukun[2] canısız bedeni yatıyordu.

Rahip, bilgili ve inançlı birisiydi ancak bir porsuğun oyununa gelmişti. Avcı ise, cahil ve belki de fazla dindar olmayan biriydi ancak sağduyuya sahipti.

Dahası, avcı; doğuştan sahip olduğu sezgileri sayesinde, bu tehlikeli yanılsamanın iç yüzünü anlamış ve tehlikeyi bertaraf etmişti.

---

[1] Aydınlanmış kişi. Ermiş kişi. Veya böyle kimselerin ruhu. Buddha'nın kişiliğini işaret etme amacıyla da sıklıkla kullanılır. (Ç.N.)

[2] Porsuk, Japon masal ve halk hikâyelerinde insanları kandırmasıyla ünlü bir hayvan figürüdür. (Ç.N).

Çūgorō'nun Hikâyesi

Edo,[1] Koşikava'da Suzuki isminde bir *hatamoto*[2] yaşardı. Konağı, Edo nehrinin kıyısında, köprünün hemen yanındaydı. Suzuki'nin hizmetkârları arasında, Çūgorō adında bir genç vardı. Çūgorō; yakışıklı, cana yakın, zeki, ağırbaşlı ve herkes tarafından sevilen bir gençti.

Çūgorō, birkaç yıldan bu yana Suzuki'nin hizmetinde çalışıyordu. Ne var ki Çūgorō, son zamanlarda tuhaf bir şekilde davranmaya başlamıştı. Her akşam konaktan ayrılıyor ve gün ağarana dek geri dönmüyordu. Diğer hizmetkârlar, elbetteki bu durumun farkındaydılar. Fakat hiç kimse, bu durumu mesele etmemiş; onunla bu konu hakkında konuşmaya gerek duymamıştı. Çünkü geceleri Çūgorō'nun konaktan ayrılması, onun günlük işlerini aksatmasına sebep olmuyordu. Çūgorō, üzerine düşen görevleri, her zaman fazlasıyla yerine getiriyordu.

Herkes, bunun bir gönül ilişkisi olduğunu düşünüyordu. Ancak Çūgorō, her geçen gün zayıflamaya ve yüz rengi daha sol-

[1] Başkent Tokyo'nun eski adı. (Ç.N.)

[2] Doğrudan Şogun'a hizmet eden yüksek rütbeli samuray. (Ç.N.)

gun bir hâl almaya başladı. Bu durum, arkadaşlarını oldukça endişelendirmişti. Arkadaşları, geç olmadan bir şeyler yapmaları gerektiğini düşündüler.

Yine bir gece, Çūgorō tam konaktan çıkmak üzereydi ki; yaşlı bir hizmetkâr, Çūgorō'yu durdurdu:

—"Çūgorō, senin her gece dışarı çıktığını ve güneş doğunca geri döndüğünü hepimiz biliyoruz. Dahası, son günlerde iyice zayıfladın. Bu durumun bizi çok endişelendiriyor. Kötü arkadaşlar edinip, kendine zarar vermenden korkuyoruz. Bu yaptıklarının bir açıklaması olmalı. Eğer bana bir açıklama yapamayacaksan, görevim gereği bu durumu üstlerime bildirmek zorundayım. Ancak, hepimiz senin dostunuz ve yanındayız. Senin bu konağın kurallarını hiçe sayarak her gece neden dışarı çıktığını bilmeye bizim de hakkımız var, değil mi?"

Yaşlı hizmetkârın bu sözleri, Çūgorō'yu oldukça şaşırtmıştı. Çūgorō bir süre, suskun bir şekilde öylece durdu. Daha sonra Çūgorō önde, yaşlı hizmetkâr arkada; bahçeye indiler. Çūgorō, konuşmasını kimsenin duymaması için bahçenin uzak bir köşesine kadar ilerledi.

Çūgorō:

—"Size her şeyi anlatacağım. Ancak, anlatacaklarım lütfen aramızda bir sır olarak kalsın. Eğer anlatacaklarımı başkasına söylerseniz, başıma gerçekten büyük bir felaket gelecek!" dedi ve başından geçenleri anlatmaya başladı:

"İlkbahardan bu yana, her gece konaktan çıkmamın sebebi bir kadın. Her şey şöyle başladı. Bir gece, anne ve babamı ziyaret etmiş, konağa geri dönüyordum. Nehrin kıyısında, tek başına duran bir kadın gördüm. İyi eğitimli ve varlıklı birine benziyordu. Üzerindeki elbise de, öyle sıradan birşey değildi. Gece geç bir saatte, bir kadının tek başına nehir kıyısında durması tuhafıma gitmişti. Ancak kadının yanına gidip konuşmaktan çekinmiştim. Tam kadının yanından geçiyordum ki, kadın önüme doğru atıldı ve kıyafetimden çekiştirmeye başladı. Kadına dikkatle baktım. Güzel ve genç bir kadındı. Kadın; benden, köprüye kadar kendisine eşlik

etmemi rica etti. Ayrıca, bana anlatmak istediği bir şey olduğunu da söyledi. Konuşurken, tatlı tatlı gülümsüyordu. O tatlı gülümsemeye karşı koymam mümkün değildi. İsteğini kabul ettim ve birlikte köprüye doğru yürümeye başladık. Kadın, konağa girip çıkarken beni gördüğünü ve bana aşık olduğunu anlattı. Kadın, benimle evlenmek istiyordu. Benim de, onu sevdiğim takdirde; çok mutlu olacağımızı söylüyordu. Bu güzel ve alımlı kadına ne cevap vereceğimi şaşırmıştım.

Köprünün yakınlarına geldiğimizde, kadın beni kolumdan çekerek toprak dolgudan aşağı indirdi ve nehrin yanına kadar götürdü. Kadın bir yandan da, kulağıma; kendisiyle birlikte gelmemi fısıldıyordu. Bu sırada, nehre iyice yaklaşmıştık. Bildiğiniz gibi, orası çok derindir. Birden korkuya kapıldım ve geri dönmeye çalıştım. Kadın ise, yüzündeki gülümsemeyi eksik etmeden; bileğimden sıkı sıkı kavramıştı. Bana, korkmamam gerektiğini söyledi. Tıpkı bir çocuk gibi olmuştum, kadına karşı koyamıyordum.

Kadın, nehirde derine daha derine ilerliyor; beni de kendisiyle birlikte derinlere doğru sürüklüyordu. Ne bir şey işitiyor, ne bir şey görüyor, ne de bir şey hissediyordum.

Kendime geldiğimde, büyük ve aydınlık saray gibi bir yerde, bu kadınla birlikte yürümekteydim. Ama, ne tuhaftır ki; etraftaki eşyalar ne ıslak, ne de soğuktu. Tam tersine kuru, ılık ve göz kamaştırıcıydı. Nerede olduğumu ve oraya nasıl geldiğimi hiç anlayamamıştım.

Kadın elimden tutarak, bana yolu göstereceğini söyledi. Bir salondan diğer salona derken, çok sayıda salonun içinden peşi sıra geçtik. Geçtiğimiz her yer, son derece güzeldi. En sonunda, göz alabildiğine büyük ve misafirlerin kabul edildiği bir salona geldik. Salonun ilerisindeki özel misafir köşesinin önünde bir ışık vardı. Kutlama sofralarında olduğu gibi; yerde, yan yana minderler sıralanmıştı. Ancak, ortalıkta hiç misafir görünmüyordu.

Kadın; beni, misafir köşesinin en iyi yerine oturttu. Daha sonra, kendisi de benim karşıma oturdu ve:

—"Burası benim evim. Burada birlikte yaşayıp mutlu olacağımızı düşünmüyor musun?" dedi.

Bunları söylerken gülümsüyordu. Fakat kadının gülümseyen yüzünün güzelliği, bu dünyaya ait bir güzellik değildi. Buna rağmen, farkında bile olmadan ağzımdan "Evet" sözcüğü çıkıvermişti. O vakit, Uraşima Tarō'nun[1] hikâyesini hatırladım. Bu kadının, bir melek olduğunu düşündüm.

Çok geçmeden hizmetçi kadınlar, önümde içki ve balıktan oluşan mükellef bir sofra kurdular. Sofra hazırlanırken, kadın bana:

—"Beni beğenmiş gibi görünüyorsun. Gel, bu gece birbirimize burada bağlılık yemini edelim ve bunu kutlayalım. Bu sofra, bir kutlama sofrası!" dedi.

Ben de, bunun üzerine, tüm yaşamım boyunca eşime bağlı kalacağıma dair yemin ettim ve orada evlendik.

Kadın tarafından uyandırıldığımda, şafak henüz sökmüştü. Kadın, bana şöyle dedi:

—"Sen, artık benim kocamsın! Ancak, benim sana söyleyemeyeceğim, senin de bana asla sormaman gereken bir nedenden dolayı evliliğimizin gizli kalması gerekiyor. Eğer seni sabaha kadar burada tutarsam, bu ikimizin de hayatına mal olur. Bu yüzden, senden geri dönmeni istemek zorundayım. Lütfen, bunun için bana darılma. Bu gece de, sonraki geceler de; ilk karşılaştığımız saatte buluşalım. Köprünün altında beni bekle. Tam aynı vakitte, seni karşılamaya geleceğim. Neyse, bundan sonrası için en önemli olan şey; evliliğimizi ne pahasına olursa olsun gizli tutmak. Eğer bu sırrımızı başkalarına açarsan, birbirimizden sonsuza dek ayrılırız ve bir daha tekrar kavuşamayız."

Kadına, istediği gibi davranacağıma söz verdim. Uraşima Tarō'nun kaderini hatırlamıştım çünkü.

Kadın, beni tekrar muhteşem salonların içinden geçirerek, büyük kapıya kadar götürdü. Kadın, kapıda tekrar bileğimden sıkı

---

[1] Bir kaplumbağa tarafından denizin derinliklerine götürülen ve orada üç yüz yıl yaşayan bir balıkçı genci konu eden bir Japon masalı. (Ç.N.)

bir şekilde kavradı. Kadının bileğimi kavramasıyla, etrafım bir anda karardı. Kendime geldiğimde, tek başıma köprünün altındaydım. Konağa döndüm. Ancak, tapınak çanları henüz çalmamıştı.

Ertesi akşam, kadına söz verdiğim gibi, aynı saatte köprüye gittim. Kadın ise çoktan gelmiş, beni bekliyordu. Önceki akşam yaptığı gibi; kadın, beni nehrin derinliklerine doğru sürükledi ve düğün gecemizi geçirdiğimiz o muhteşem salona götürdü.

İşte o günden beri, bu şekilde, gizli gizli buluşmaya devam ediyoruz. Bu gece de, aynı yerde beni beklediğine şüphem yok. Onu hayal kırıklığına uğratmaktansa, ölmeyi yeğlerim. Bu yüzden, gitmek zorundayım. Lütfen, bu sırrımdan kimseye bahsetmeyin!"

Yaşlı hizmetkâr; Çūgorō'nun anlattıkları karşısında şaşırmış ve de endişelenmişti. Çūgorō'nun yalan söylemediğinden emindi. Yaşlı hizmetkârın içini kötü bir his kapladı. Bu olay, muhakkak şeytani bir gücün işiydi. Ve bu şeytani güç, hiç de iyi olmayan bir amaç için, Çūgorō'nun bu tür hayaller görmesini sağlıyordu.

Çūgorō, eğer şeytani bir gücün esiri olmuşsa, ona değil kızmak; tam tersine acımak ve yardımcı olmak gerekiyordu. Ancak yanlış ve gereksiz bir müdahale, Çūgorō'ya yarar yerine zarar verebilirdi.

Yaşlı hizmetkâr, bunları düşündükten sonra şöyle dedi:

—"Dediklerini hiç kimseye anlatmayacağım. En azından, sen hayattayken. Git ve o kadınla buluş. Ancak, kadına çok dikkat et. Seni bir sihirle etkilemiş olabileceğini düşünüyorum."

Çūgorō, yaşlı hizmetkârın bu tavsiyelerine gülümseyerek karşılık verdi ve hızlı adımlarla oradan uzaklaştı. Fakat aradan henüz birkaç dakika geçmişti ki; Çūgorō, konağa geri döndü. Son derece üzgün bir hâli vardı.

Yaşlı hizmetkâr, Çūgorō'ya:

—"Buluştun mu?" diye sordu.

Çūgorō:

—"Hayır!" diye cevapladı. "Bugün gelmedi. İlk kez gelmedi. Herhalde benimle artık buluşmayacak. Size başımdan geçenleri

anlatmamalıydım. Çok ahmakça bir şey yaptım. Sözümü tutamadım." dedi.

Yaşlı hizmetkâr, Çūgorō'yu teselli etmeye çalıştı. Ancak bir faydası yoktu. Çūgorō, birden yere devrildi ve titremeye başladı. Sanki üşüyormuşçasına tüm vücudu zangır zangır titriyordu.

Sabahı haber veren tapınak çanları çalmaya başlamıştı. Çūgorō, ayağa kalkmak için çabaladı ancak tekrar kendinden geçti ve boylu boyunca uzandı. Çūgorō'nun ağır bir hastalığa yakalandığı belliydi. Hastalığı, ölümcül bir hastalığa benziyordu.

Konağa hemen bir hekim çağrıldı. Hekim, Çūgorō'yu muayene ettikten sonra dehşet içerisinde haykırdı:

—"Olamaz! Bu kimsenin hiç kanı yok! Bu kimsenin vücudunda bir damla bile kan yok! Damarlarında dolanan şey sadece su! Bunu kurtaramayız! Bu nasıl bir şey böyle!"

Konaktakiler, Çūgorō'nun hayatını kurtarabilmek için ellerinden gelen her yola başvurdular. Ancak, hiçbir müdahale işe yaramamıştı. Çūgorō, güneş doğarken son nefesini verdi.

Çūgorō'nun ölümünden sonra; yaşlı hizmetkâr, orada bulunanlara Çūgorō'nun başından geçenleri anlattı. Yaşlı hizmetkân dinleyen hekim:

—"Ben de öyle olduğunu tahmin etmiştim. Bu yüzden, ne yapsak yapalım; onu kurtarmamız mümkün değildi. Kaldı ki, Çūgorō, o kadın tarafından öldürülen ilk kişi değil; korkarım son kişi de olmayacak!" dedi.

Diğer hizmetkârlar, merak içerisinde hekime sordular:

—"O kadın kim peki? Tilki-kadın mı?"

—"Hayır! Eskiden beri, bu nehirde sık sık ortaya çıkar... Genç erkeklerin kanını sevdiği için..."

—"Yılan-kadın mı? Ejderha-kadın mı?"

—"Hayır! Hayır! Aslında gündüz vakti görünce tüksindiğiniz bir şey!"

—"Ne peki? Nasıl bir şey?"

—"Kara kurbağa! Bildiğiniz büyük kara kurbağa!"

Azize Benten'in Merhameti

Kyoto'da, Daitsū adında ünlü bir tapınak vardır. İmparator Seiva'nın beşinci oğlu olan Prens Sadazumi; ömrünün neredeyse yarıdan fazlasını, bir rahip olarak bu tapınakta geçirmiştir. Bu tapınağın bahçesinde, pek çok ünlü kişinin mezarı da bulunmaktadır.

Aslında tapınağın günümüzdeki hâli, önceki hâlinden oldukça farklıdır. Çünkü Daitsū Tapınağı, yaklaşık bin yıllık bir süre boyunca ağır bir tahribata uğradığı için; 1701 yılında baştan ayağa tamamen yenilenmiştir.

O gün, tapınağın yeniden inşası dolayısıyla, büyük ve görkemli bir tören düzenlenmişti. Törene katılan binlerce kişi arasında, bir bilgin ve şair olan Baişū Hanagaki adında bir genç de bulunuyordu.

Baişū, törenden sonra tapınağın yeniden düzenlenen bahçesinde bir süre dolaştı. Tapınağın bahçesinde eskiden sık sık su içtiği küçük bir pınarın olduğu yere gitti. Ancak, pınarın etrafı kazılmış ve dikdörtgen bir gölet hâline getirilmişti. Göletin kenarına da "Yaşam Suyu" yazılı bir levha dikilmişti. Üstelik, göletin hemen

yanı başına; Azize Benten[1] için küçük ama sevimli bir tapınak da yapılmıştı.

Baişū, bu küçük tapınağı hayranlıkla seyrederken; aniden esen bir rüzgâr, küçük ve renkli bir kâğıt parçasını Baişū'nun tam ayaklarının ucuna kadar sürükledi. Baişū, merakla kağıdı yerden aldı. Kağıdın üzerinde üç mısradan oluşan kısa bir şiir yazılıydı. Bu şiir, ünlü şair Şunzeikyō'ya ait bir aşk şiiriydi. Baişū, bu yüzden, şiiri daha önceden biliyordu.

Baişū, kâğıttaki yazıya tekrar dikkatle baktı. Yazı, kesinlikle bir bayana aitti. Yazıdaki güzellik ve zerafet, Baişū'yu derinden etkilemişti. Daha önce hiç bu kadar güzel bir el yazısı görmemişti. Yazının zerafeti, yazı sahibinin çok temiz kalpli ve kibar birisi olduğunun bir işaretiydi.

Baişū, kağıdı özenle katlayarak cebine koydu ve evine döndü. Evde kağıdı açıp, tekrar tekrar yazıya baktı. Yazı gerçekten muhteşemdi. Baişū, yazı konusunda oldukça bilgili birisiydi. Yazı sahibinin genç, güzel ve kibar bir bayan olduğundan şüphesi yoktu.

Baişū, yazının sahibi olan esrarengiz bayanı zihninde canlandırdıkça; Baişū'nun yüreğinde güzel genç bir kızın hayali belirmeye başladı. Baişū, çok geçmeden; tanımadığı, hatta yüzünü bile görmediği bu kıza aşık olmuştu. Artık, kararını vermişti. Yazının sahibi olan bu kızı bulacak ve onunla evlenecekti. Ama, bu kızı nasıl bulacaktı? Bu kız nasıl biriydi? Nerede yaşıyordu?

Baişū, kızı bulabilmek için tek yolun Azize Benten'den yardım istemek olduğunu düşündü. Birden, Azize Benten'in ona bu konuda yardımcı olacağını yüreğinde hissetti. Rüzgâr, şiirin yazılı olduğu kağıdı Azize Benten Tapınağı'nın önünde Baişū'ya ulaştırdığına göre; kızı bulmak için yalvaracağı güç de, Azize Benten olmalıydı.

---

[1] Japon halk inanışında müzik, güzel söz, bilgelik ve zenginliği temsil ettiğine inanılan azize. (Ç.N.)

Baişū, hemen Azize Benten Tapınağı'na gitti ve tüm içtenliğiyle Azize Benten'e dua etti:

—"Azize Benten, lütfen benden yardımınızı esirgemeyin! Bu yazının sahibi olan kızı bulabilmem için bana güç verin ve yardım edin! Sadece bir anlık bir karşılaşmaya bile razıyım. Yeter ki, bana bu kızla karşılaşma şansı verin!"

Baişū, bu şekilde dua ettikten sonra; duasının kabul olması için *yedi gün ibadetine*[1] başladı. İbadet ve uykusuzlukla geçen altı geceden sonra, Baişū'nun tapınakta geçireceği son gece gelmişti. Baişū, tapınaktaki son gecesinde de, dua ve ibadetine devam ediyordu. Vakit gece yarısını çoktan geçmiş, etraf tam bir sessizliği görmülmüştü.

Gecenin sessizliğini, tapınağın ana girişinden duyulan bir konuşma sesi bozdu. Tapınağın içerisinden gelen başka bir ses, bu sese cevap verdi. Çok geçmeden, tapınağın kapısı açıldı. Baişū, içeri giren yaşlı bir adamın vakur adımlarla yaklaşmakta olduğunu gördü. Yaşlı adamın üzerinde saray kıyafetleri vardı. Üst tabakaya mensup olduğunu gösteren özel şapkasının altından bembeyaz saçları görünüyordu. Yaşlı adam, tapınağın önüne geldi ve sanki içeriden gelecek bir emri bekliyormuş gibi saygılı bir şekilde diz çöktü.

Önce, Azize Benten Tapınağı'nın dışındaki kapı; ardından da tapınağın içindeki sunağı gizleyen örtü ağır ağır açıldı. Birkaç dakika sonra; Azize Benten'in elçisi olan, saçlarını eski usul arkadan bağlamış genç ve yakışıklı bir erkek göründü.

Azize Benten'in elçisi öne doğru ilerledi ve kapının tam ağzında durarak yaşlı adama yüksek sesle:

—"Şu anda burada, aslında kabul edilmesi imkânsız bir şey için yalvaran bir genç var. Ne var ki, gencin bu zavallı hâli beni çok üzdü. Onun için, bu gece seni buraya çağırdım. Bu zavallı genç ile sevdiği kızı birleştirmeni istiyorum." dedi.

---

[1] Duanın kabul olması için tapınağa kapanarak yedi gün boyunca yapılan ibadet. (Ç.N.)

Emri duyan yaşlı adam, Azize Benten'in elçisini tekrar saygıyla selamladı ve ayağa kalktı. Sol yeninden kırmızı bir ip çıkardı. İpin bir ucunu, Baişū'nun vücuduna doladıktan sonra; ipin diğer ucunu, yanmakta olan kutsal meşalelerden birinin ateşiyle tutuşturdu.

Yaşı adam; ip yanarken, karanlığın içinden sanki birini çağırıyormuşçasına üç kere elini salladı. Çok geçmeden, bir ayak sesi duyuldu ve karanlığın içinden genç ve güzel bir bayan belirdi. Bayan, yavaş adımlarla Baişū'nun yanına kadar geldi ve usulca diz çöktü.

Azize Benten'in elçisi, Baişū'ya dönerek şöyle dedi:

—"Son günlerde çok acı çekiyorsun. Dahası, olmayacak bir şeyin peşinden koşarak kendini harap ediyorsun. Senin bu içler acısı hâlini görmeye daha fazla dayanamadım. Bu yüzden, sevdiğin kızı karşına çıkardım. Kız, şu anda yanı başında duruyor."

Azize Benten'in elçisi, bunları söyledikten sonra geriye çekildi. Yaşlı adam da, bir anda gözden kayboldu. Genç kız da, yaşlı adamın peşinden gözden kayboluverdi.

O esnada, tapınağın dev çanları çalmaya başlamıştı. Çanlar, şafak vaktini haber veriyordu.

Baişū, büyük bir minnet duygusu içinde Azize Benten Tapınağı'nın önünde saygıyla yere kapandı.

"En azından bir kez olsun görmek istediği kıza kavuşma" sevinci ve bu sevinçle birlikte "sevdiği kızla belki de bir daha hiç karşılaşamama korkusu" içinde; Baişū, evine dönmek için yola koyuldu. Tapınaktan çıkıp, yürümeye başladı.

Biraz yürüdükten sonra, yolun ilerisinde, kendisiyle aynı yöne doğru yürüyen bir bayanı farketti. Baişū, bu bayanın az önce tapınakta karşılaştığı kız olduğunu hemen anlamıştı. Adımlarını sıklaştırarak bayana yetişti. Ayak seslerini duyan genç kız, arkasına dönerek mahcup bir tavırla Baişū'yu selamladı. Baişū ve genç kız,

yol boyunca konuşarak yürüdüler. Bir süre sonra, Baişū'nun evinin önüne geldiler. Baişū, eve girmeden önce genç kıza, "umut" ve "korku"larını anlattı. Kız ise, gülümseyerek şöyle bir karşılık verdi:

—"Benim, sana eş olarak gönderildiğimi bilmiyor musun?"

Baişū ve genç kız, böylece evlendiler. Baişū'nun eşi, çok iyi huylu bir bayandı. Kocasını mutlu edebilmek için âdeta çırpınıyordu. Baişū da, eşinin kendisine duyduğu sevgiden ve onun iyi bir ev hanımı olmasından çok memnundu. Baişū'nun eşi, ayrıca oldukça becerikli bir bayandı. Tüm ev işlerini beceriyle yapmasının yanı sıra müzik, ikebana, resim gibi sanatlardan da iyi anlıyordu.

Baişū ve eşi, sonbahar mevsiminin başında evlenmişlerdi. Sonbahar mevsimi boyunca büyük bir huzur ve mutluluk içinde yaşadılar. Mutluluklarını bozan hiçbir şey olmamıştı. Baişū'nun eşine duyduğu sevgi, her geçen gün daha da artıyordu.

Bununla birlikte Baişū, kendisini tapınakta eşiyle buluşturan yaşlı adamın veya başka birinin; günün birinde çıkagelip eşini geri götüreceği ve eşini ondan ebediyen ayıracağı korkusuyla yaşıyordu. Ne var ki, o güne kadar, öyle bir şey olmamıştı.

Baişū; ne eşi, ne de eşinin ailesi hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Eşi de, bu tür konuları kendiliğinden hiç açmamıştı. Dahası Baişū, — *eşiyle karşılaşması, Azize Benten'in bir lütfu olduğu için* — bu tür konuları açmanın yanlış olacağını düşünmüştü.

Çevresindeki hiç kimse de; Baişū'ya, eşiyle ilgili soru sormamıştı. Hatta çevresindeki insanlar, sanki eşinin varlığından bile haberleri yokmuş gibi davranıyordu. Tüm bunlar, Baişū'yu biraz şaşırtmış ve düşündürmüştü.

Ancak Baişū, kendisini çok daha tuhaf bir olayın beklediğini bilmiyordu.

Baişū, bir kış sabahı, Kyoto'nun ıssız kenar mahallelerinde dolaşıyordu. Hiç ummadığı bir anda, birisinin kendisine adıyla

seslendiğini duydu. Sesin geldiği yöne doğru dönüp baktı. Bir uşak, büyük bir konağın bahçe kapısının önünde durmuş, Baişū'ya gelmesini işaret ediyordu. Baişū, daha önce bu adamın yüzünü bile görmemişti. Dahası, bu civarlarda tek bir tanıdığı bile yoktu.

Baişū, bu beklenmedik davet karşısında çok şaşırmıştı. Konağa doğru ilerledi. Konağın kapısına yaklaştığında; uşak, eğilerek Baişū'yu selamladı:

—"Bu konağın sahibi olan efendim, muhakkak sizinle görüşmek istediğini söylüyor. İçeri buyurmaz mısınız?"

Baişū, bir anlık tereddütten sonra içeri girmeye karar verdi. Ev sahibi olduğu anlaşılan, iyi giyimli, nazik bir beyefendi; Baişū'yu evin girişinde karşıladı ve misafir odasına buyur etti. Kısa bir tanışma faslından sonra; ev sahibi, bu ani davet yüzünden özür diledi ve durumu açıkladı:

—"Sizi bu şekilde yolunuzdan alıkoyduğum için lütfen beni affedin. Azize Benten'in emriyle böyle hareket ettiğimi söylersem, herhalde beni bağışlarsınız. Durumu şöyle açıklamaya çalışayım. Benim genç bir kızım var. Kızım, edebiyatı çok sever; diğer sanatlardan da biraz olsun anlar. Herkes gibi sıradan bir kız çocuğu diyelim. Bir gün, kızımın iyi bir evlilik yapması ve mutlu olması için Azize Benten Tapınağı'na gittim ve Azize Benten'e yalvardım. Kızımın el yazısıyla yazdığı bir şiiri de tapınağa adadım. Birkaç gece sonra, Azize Benten'i rüyamda gördüm. Bana "duamın kabul olduğunu, kızımı ileride evleneceği kişiyle birleştirdiğini ve kış gelince bu kişinin beni ziyarete geleceğini" söyledi. "Kızım ile kocası olacak kişinin birleştirildiği"nin ne anlama geldiğini bir türlü anlayamamıştım. Bir süre geçtikten sonra, o rüyanın sıradan ve anlamsız bir rüya olduğunu düşünmeye başladım. Ancak dün gece, Azize Benten rüyamda tekrar bana göründü. Bu kişinin bu yakınlara geleceğini; benim de, bu kişiyi eve davet ederek damadım olmayı kabul edip etmeyeceğini sormamı emretti. Ayrıca bu kişinin

çok iyi kalpli biri olduğunu ve ileride önemli bir mevkiye geleceğini de söyledi. Azize Benten; ayrıca sizin adınızı, yaşınızı hatta nereli olduğunuzu bile söyledi. Yüzünüzün neye benzediğini, giydiğiniz kıyafeti bile tarif etti. Uşağım da, benim anlattıklarım sayesinde sizi hemen tanıdı."

Bu açıklama, Baişū'yu ikna etmek bir yana; aklını daha çok karıştırmıştı. Ev sahibine yapmış olduğu açıklamadan dolayı teşekkür etmekle yetindi.

Ev sahibi, kızıyla tanıştırmak için Baişū'yu başka bir odaya davet ettiğindeyse; Baişū'nun aklı büsbütün karışmıştı. Ne diyeceğini bilemedi. Ancak, bu daveti geri çevirmesi mümkün değildi. Baişū, beklemediği bu konuşma karşısında zaten evli olduğunu – *ki eşi Azize Benten tarafından gönderilmişti* - söyleyememişti.

Baişū, hiçbir şey söyleyemeden, ev sahibinin peşinden diğer odaya geçti.

Odada karşısına çıkan bayan ise, onun zaten evli olduğu eşiydi.

Yaşlı adamın, tapınakta Baişū ile buluşturduğu bayan; aslında Baişū'nun aşık olduğu kızın ruhaniyetinden başka bir şey değildi. Babasının evindeki genç kız ise, eşinin gerçek hâliydi.

Azize Benten, kendisine inananlar için, işte böyle bir mucize gerçekleştirmişti.

Ayna ve Çan

Sekiz yüz yıl kadar önce; Totomi,[1] Mugenyama denilen yerde, rahipler tapınaklarını büyük bir çanla süslemek istemişlerdi. Bu yüzden, çan yapımı için gerekli malzemeyi elde etmek için; tapınak cemaatindeki kadınlardan eski bronz aynalarını tapınağa bağışlamalarını rica ettiler.

(Bugün bile, Japonya'daki tapınakların avlularında bu amaçla toplanmış ve üst üste yığılmış eski bronz aynaları görmeniz mümkündür. Benim gördüğüm en büyük ayna bağışı, Kyūşū bölgesindeki Hakata şehrinde bulunan bir Cōdo mezhebi tapınağının avlusundaydı. Bu aynalar, otuz üç şaku - *yaklaşık on metre* - yüksekliğinde bir Amida heykelinin yapımı için bağışlanmıştı.)

Mugenyama'da yaşayan ve bir çiftçinin hanımı olan genç bir bayan, çan yapımına küçük de olsa bir katkı olması dileğiyle aynasını tapınağa bağışlamıştı. Ancak kadın, bağışı yaptıktan sonra çok geçmeden bu yaptığına pişman oldu. Kendi kendine "Ne yaptım ben? Keşke aynamı bağışlamasaydım!" diye hayıflandı.

Kadın, annesinin o aynanın geçmişiyle ilgili anlattıklarını ha-

[1] Günümüzdeki Şizuoka eyaletinin eski adı. (Ç.N).

tırlamıştı. Ayna, sadece annesinden kendisine miras kalan bir şey değildi. Annesinin annesi de, annesinin büyükannesi de bu aynayı kullanmıştı. Bu insanların gülümseme leri, işte hep bu aynaya yansımıştı. Kadın, kendisinin gülümseyişinin de defalarca bu aynaya aksettiğini düşündü. Elbetteki, bu aynanın yerine rahiplere bir miktar para verip, aynayı geri alması mümkündü. Ancak, kadının o kadar parası yoktu. Tapınağa her gidişinde, avluyu çeviren çitin ilerisinde yığılı duran yüzlerce ayna arasında öylece duran kendi aynasına bakıyordu. Aynanın arkasındaki *şō-çiku-bai*[1] kabartmasından dolayı, kendi aynası olduğunu kolayca anlamıştı. Mutluluk getirdiğine inanılan bu çam, bambu ve erik çiçeği motifi; daha bir bebekken annesi tarafından kendisine ilk kez gösterildiğinde, kendisini ne kadar da neşelendirmişti!

Kadın, aynayı çalıp bir yerlere gizlemeyi düşündü. Eğer böyle yaparsa, sonsuza dek kendi hazinesi olarak bu aynaya sahip olabilecekti. Ancak, kadının eline böyle bir fırsat bir türlü geçmedi. Kadın, kendini çok kötü hissetmeye başlamıştı. Çünkü kendi yaşamının önemli bir parçasını, çok ahmakça bir biçimde başkalarına vermişti. Kimi zamanlar, aklına şu atasözü geliyordu: "Ayna, kadının ruhudur." (*Ruh* anlamına gelen Çince karakter, pek çok aynanın arkasında yazılıdır. Bu atasözünün tüm gizemi, işte bu tek karakterde gizlidir.) Bu atasözünün, düşündüğünden çok daha fazla gerçekliğe sahip olabileceği düşüncesi kadını korkutmuştu. Buna rağmen, bu derdini kimseyle paylaşmadı.

Sonunda, çan yapımı için bağışlanan aynaların hepsi dökümhaneye gönderildi. Dökümhanedeki işçiler, aynalardan birinin bir türlü erimediğini fark ettiler. Defalarca uğraşmalarına rağmen ayna bir türlü erimemişti. Bu durum, aynayı bağışlayan kadının bağıştan dolayı pişman olduğunu gösteriyordu. Kadın, aynayı içtenlikle bağışlamadığı için kadının benliği aynaya yapışıp kalmıştı. Bu yüzden de, ayna; alevlerin ortasında soğukluk ve sertliğinden bir şey kaybetmiyor ve erimiyordu.

---

[1] Çam, bambu, erik çiçeği motifi.

Olay, çok geçmeden dilden dile yayıldı. Herkes, bir türlü erimeyen aynanın sahibinin kim olduğunu çok geçmeden öğrenmiş; böylelikle, kadının sırrı açığa çıkmıştı. Bu durum, kadın için büyük bir utanç kaynağıydı. Derin bir utanç ve öfke içinde kıvranan zavallı kadın, çevresindekilerin kendisine karşı soğuk davranışlarına daha fazla dayanamadı. En sonunda, bir mektup yazarak; kendini nehrin sularına bıraktı.

Mektupta şunlar yazılıydı:

Ben ölürsem, aynayı eritmek ve çana katmak kolay bir iş olacaktır. O çanı çalarak parçalayacak kişiye ise, ruhum büyük bir servet hediye edecektir.

Herkesin bildiği gibi; öfke içinde çıldırarak ölenlerin veya intihar edenlerin, son istek ya da taahhütlerinin tabiatüstü bir güce sahip olduğuna inanılır. Ölen kadının aynası eritilip çan döküldükten sonra; insanlar, mektupta yazılı olanları anımsadılar. Ölen kadının ruhunun, çanı parçalayacak olan kişiye büyük bir servet bahşedeceğinden kimsenin şüphesi yoktu. Bu yüzden, yeni çan, tapınak avlusuna asılır asılmaz; insanlar tapınağa adeta hücum ettiler. Herkes, büyük bir hevesle var gücüyle çanı çalıyor ve çanı kırmaya çalışıyordu. Ancak yeni çan, son derece sağlamdı. Aldığı güçlü darbelerden, hiç de etkilenmiş gibi görünmüyordu. Fakat insanlar bundan dolayı yılmamışlardı. İnsanlar, her gün, sabahtan akşama kadar; çıldırmışçasına çanı çalmaya devam ettiler. Rahipler, bu çılgınlığı engellemeye çalışsalar da; kimse, rahiplerin dediğine kulak asmıyordu.

Bir türlü susmak bilmeyen ve günün her saatinde büyük bir gürültüyle çalan çan, artık herkesi canından bezdirmişti. Rahipler de, artık bu sese tahammül edemez hâle gelmişlerdi.

Rahipler, en sonunda çanı olduğu yerden söktüler ve dağ

yamacından aşağı yuvarlayarak bir bataklığın içine attılar. Derin bataklık, çanı yutmuştu. Böylelikle, çan ebediyen karanlığa gömülmüş oluyordu.

Çandan geriye ise, sadece efsanesi kalmıştı.

Bu çan, *Mugenyama Çanı* olarak anılır.

Japonların, eskiden beri "*nazoraeru*" fiiliyle ifade edilen (ki aslında tek bu sözcükle her şey ifade edilmiş olmamaktadır) ve zihinsel faaliyetlerin büyülü güçlerine yönelik tuhaf bir inançları vardır. "*Nazoraeru*" sözcüğünü İngilizce'ye tam olarak çevirmek imkânsızdır. Bunun nedeni, bu sözcüğün çok sayıda taklitçi büyüsüyle ve dinsel ritüellerle ilgili olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır. "*Nazoraeru*" fiilinin sözlüksel karşılıkları olarak "*taklit etmek*", "*karşılaştırmak*", "*benzetmek*" gibi sözcükler verilebilir. Ancak, bu sözcüğün gizli anlamı "imgelem gücüyle bir nesneyi veya bir hareketi başka bir şeyle değiştirmek, bu şekilde sihirsel ve mucizevî bir sonuç elde etmek" şeklinde özetlenebilir.

Örneğin, bir Budist tapınağı inşa etmek istediğinizi ancak buna maddi gücünüzün yetmediğini varsayalım. Eğer zengin olsaydınız inşa edeceğiniz tapınağın yerine, aynı hislerle bir Buddha heykelinin önüne küçük bir taş koyabilirsiniz. Bu şekilde elde edeceğiniz sevap, bir tapınak inşa etmekle kazanacağınız sevapla aynı derecede olacaktır. Altı bin yedi yüz yetmiş bir ciltten oluşan Budist külliyatının tamamını okumanız mümkün olmayabilir. Ancak içine bu metinlerin konulduğu, silindir şeklinde dönen kitaplıklar yaptırarak; onları döndürebilirsiniz. Bu şekilde, onları baştan sona okumakla kazanacağınız sevapla aynı derecede sevap elde edebilirsiniz. Bu örnekler, zannedersem "*nazoraeru*" fiilinin dinsel anlamını açıklamak için yeterli olacaktır.

Bu sözcüğün taşıdığı sihirsel anlamları çok sayıda örnek kullanmadan anlatmak imkânsızdır. Ancak şimdilik küçük bir ör-

nekle yetinelim. Varsayalım ki, insan suretinde hasırdan küçük bir bebek yaptınız ve bu bebeği, gece yarısı, tapınak korusundaki bir ağacın üzerine (her biri 15 cm.'den uzun çivilerle) çivilediniz. Bu büyünün etkisiyle de, bu hasır bebeğin temsil ettiği adamın acılar içinde kıvranarak öldüğünü farz edelim. İşte bu olay, "*nazoraeru*" fiilinin anlamlarından birini ortaya koyar.

Veya bir başka örnek daha verelim. Diyelim ki, gece evinize hırsız girdi ve değerli eşyalarınızı çaldı. Siz de, bahçenizde hırsızın ayak izlerini buldunuz. Eğer vakit kaybetmeden hemen hırsızın sağ ve sol ayak izinin üzerinde bir miktar kuru *mogusa*[1] yakarsanız, hırsızın ayak altları yanarak şişecek; kendiliğinden gelip sizden af dileyene kadar acısı dinmeyecektir. Bu da, "*nazoraeru*" fiiliyle ifade edilen sihirsel durumlardan birisini anlatmaktadır.

Bu konuyla ilgili üçüncü türden örnek ise, *Mugenyama Çanı* efsanesiyle ilgili olarak anlatılanlardır.

Çan, bataklığın içine atıldıktan sonra doğal olarak çanı parçalama imkânı tamamen ortadan kalkmıştı. Ne var ki, bu imkânın bu şekilde kaybolmasına üzülen pek çok kimse; bu çanın yerine, çanı temsilen başka şeyleri kırıp parçalayarak, daha önce çanın sahibi olan kimsenin öfkeli ruhunu teskin etmeye çalıştılar. Bu çan, insanların başına ne kadar çok işler açmış bir çandı!

Böyle bir şey yapmış insanlardan birisi, Umegae adında bir kadındı. Bu kadın, Heike klanı savaşçılarından Kacivara Kagesue ile olan bağlantısı sayesinde tanınmış bir kadındı. Bir defasında, ikisi birlikte yolculuk ettikleri bir sırada; Kacivara Kagesue'nin parası bitti ve büyük bir sıkıntıya düştü. Umegae, *Mugenyama Çanını* hatırladı. Eline bronzdan yapılmış bir kap aldı ve parçalanana kadar kaba vurmaya devam etti. Bir yandan da, hiç aralık vermeden "Üç yüz altın! Üç yüz altın!" diye haykırdı. İkisinin kalmakta olduğu handaki bir başka yolcu, gürültünün nedenini merak edip de olan

[1] Uzakdoğuya özgü bir bitki. (Ç.N.)

biteni öğrenince; Umegae'ye üç yüz altın verdi. Daha sonraları, Umegae'nin bronz kabıyla ilgili bir şiir bile yazıldı. Bu şiir, halen geyşalar tarafından okunmaktadır.

Şiir, şu şekildedir:

Eğer Umegae'nin kabına vurup
Para kazanabilseydim
Tek isteyeceğim şey
Arkadaşlarımın özgürlüğü olacaktı!

Bu tür olaylar sayesinde, *Mugenyama Çanı* efsanesi dilden dile dolaştı ve ünü iyice arttı. Birçok insan, Umegae'yi örnek alarak; *Mugenyama Çanının* kendilerine sağlayacağı iyi şanstan faydalanmak istedi. Bu kişiler arasında; Mugenyama yakınlarındaki Oi nehri kıyısında yaşayan serseri ve hovarda bir çiftçi de vardı. Bu çiftçi, tüm parasını eğlence uğruna tüketince; kendi evinin bahçesindeki çamurdan *Mugenyama Çanına* benzeterek bir çan yaptı ve yüksek sesle zenginlik isteyen dualar ederek, çamur çanı parçaladı.

O sırada, bahçedeki toprağın içinden uzun saçları havada uçuşan ve beyaz elbiseli bir kadın belirdi. Kadının elinde, üzerinde kapağı olan bir çanak vardı.

Kadın, çiftçiye şöyle dedi:

—"Büyük bir içtenlikle yapmış olduğun duaya cevap vermek için buraya geldim. Lütfen, bu çanağı kabul et!"

Kadın, çanağı adama verdikten sonra gözden kayboldu.

Adam, büyük bir mutluluk içinde evine girdi ve hemen karısına müjdeli haberi verdi. Sonra da, çanağı karısının önüne koydu. Çanak, oldukça ağırdı. Karı koca birlikte, çanağın kapağını büyük bir heyecanla açtılar. Çanak, ağzına kadar doluydu...

Neyle mi?

İşte onu söyleyemem!

Aynadaki Kız

Şogun Aşikaga[1] döneminde, güney İse'deki Ogavaçi Tapınağı yıkılmaya yüz tutmuştu. Bölgenin *daimyō*su[2] olan Kitabatake ise, iç karışıklıklar gibi sebeplerden dolayı tapınağın yeniden inşası ile ilgilenememişti.

Tapınağın rahibi Matsumura, Şoguna bağlılığı ile bilinirdi. Rahip Matsumura, bir gün *daimyō* Hosokava'dan yardım istemek için Kyoto'ya gitti ve durumu anlattı. Hosokava, Matsumura'yı büyük bir içtenlikle karşıladı ve tapınağın yeniden inşası konusunu Şoguna ileteceğine söz verdi.

Tapınağın yeniden inşası için Şogunun izni ve yardımı gerekiyordu. Ancak, bu iznin çıkması biraz vakit alacaktı. Onun için Hosokava, Matsumura'ya izin çıkana kadar Kyoto'da kalmasını teklif etti. Teklifi kabul eden Matsumura, ailesini de yanında getirerek Kyoto'da bir eve yerleşti.

Matsumura ailesinin yerleştiği ev, oldukça büyük ve güzel bir evdi. Ancak, bu evde uzun yıllardır kimse yaşamamıştı. Civarda

---

[1] 1568-1588 yılları arasında hüküm sürmüş olan Şogun. (Ç.N.)

[2] Büyük bir bölgeye hükmeden yüksek rütbeli samuray. (Ç.N.)

oturanlar arasında, bu evde bir uğursuzluk olduğu söylentisi dolaşıyordu. Evin geniş bahçesinin kuzeydoğusunda bir su kuyusu vardı. Daha önce bu evde yaşayanlar, belirli bir sebep olmaksızın, kendilerini bu kuyunun içine atarak intihar etmişlerdi. Ne var ki, Matsumura bir rahip olduğu için ruhlardan ve hayaletlerden zerre kadar korkmuyordu. Matsumura ve ailesi, bu yeni evde sıradan bir yaşam sürmeye başladı.

O yaz, müthiş bir kuraklık hüküm sürmekteydi. Aylardır bölgeye tek bir yağmur damlası bile düşmemişti. Nehir yatakları kurumuş, su kuyularında su kalmamıştı. Başkent Kyoto'da büyük bir su sıkıntısı yaşanıyor, halk susuzluktan âdeta kırılıyordu. Ancak ne hikmetse, Matsumura'nın yaşadığı evin bahçesindeki kuyunun içi su ile dolup taşıyordu. Su, son derece temiz, berrak ve soğuktu; sanki bir pınardan geliyordu. Sıcak yaz mevsimi boyunca pek çok kimse, kuyudan su çekmek için Matsumura'nın evine gelmişti. Matsumura, su için gelenleri geri çevirmiyor; kuyudan istedikleri kadar su çekmelerine müsaade ediyordu. Kuyudaki suda ise hiçbir eksilme olmuyordu.

Ancak, bir gün yakındaki bir konaktan her gün su çekmeye gelen bir hizmetkâr, su kuyusunda ölü bulundu. Hizmetkârın intihar etmesine sebep olabilecek hiçbir şey yoktu. Rahip Matsumura, kuyu ile ilgili söylentileri hatırladı. Bunun kötü bir ruhun işi olabileceğini düşündü.

Matsumura, kuyuya çit çekme bahanesiyle kuyunun etrafını dikkatle incelemeye başladı. Kuyunun başında dikilirken, kuyudaki suda ani ve büyük bir dalgalanma olduğunu farkederek şaşırdı. Kuyudaki su, sanki içinde büyük bir canlı hareket ediyormuşçasına aniden dalgalanmış ve yine aniden durulmuştu.

Matsumura, büyük bir merak içinde kuyuya doğru eğildi ve suya baktı. Suyun içerisinde; on dokuz, yirmi yaşlarında genç bir kız vardı. Kız, inanılmayacak derecede güzeldi. Ayrıca yüzünde özenle yapılmış bir makyaj vardı. Genç kız, yana dönük olan

yüzünü Matsumura'ya doğru çevirdi ve Matsumura'ya gülümsedi.

Matsumura'nın kalbi hızla çarpmaya başlamıştı. Matsumura, bir sarhoş gibi başının döndüğünü hissetti. Etraf, bir anda kararmıştı. Gördüğü tek şey, genç kızın tıpkı ay gibi parlak ve beyaz gülümseyen yüzüydü.

Kızın olağanüstü güzelliği, Matsumura'nın başını döndürmüştü. Dahası; genç kız, sanki Matsumura'yı kuyunun derinliklerine çekmek istiyor gibiydi. İşte, o anda, Matsumura iradesini gösterdi ve kendine hâkim olmasını bildi. Hemen gözlerini kapattı. Gözlerini tekrar açtığındaysa; kızın görüntüsü kaybolmuş, ortalık yine aydınlanmıştı.

Matsumura, kendini kuyunun başında kapaklanmış hâlde bulmuştu. Eğer o baş dönmesi veya baş dönmesine sebep olan ve insanın aklını başından alan kızın görüntüsü biraz daha devam etseydi, Matsumura'nın bir daha güneş ışığını göremeyeceği kesindi.

Matsumura, hemen eve döndü ve evdekilere ne olursa olsun kuyunun yakınına gitmemelerini ve kimseye kuyudan su çekmesine izin vermemelerini tembihledi. Ertesi gün de, kuyunun etrafına sağlam bir çit yaptırdı.

Çitin yapılmasından yaklaşık bir hafta sonra, aylardır süren kuraklık; güçlü bir fırtına ve şiddetli bir yağmurla sona erdi. Ardı ardına şimşekler çakıyor, gökgürültüsünün ürküntü veren sesi, Kyoto şehrini sanki deprem oluyormuşçasına titretiyordu.

Şiddetli yağmur ve fırtına; üç gün, üç gece boyunca devam etti. Sağanak yağmur yüzünden Kamo nehri taşmış; yükselen nehir suları, bazı köprüleri yerle bir etmişti.

Fırtınanın üçüncü gecesi, geç bir saatte Matsumura'nın kapısı çalındı. Kapının dışından, içeri girmek isteyen bir bayanın sesi duyuldu. Ancak Matsumura, kuyudaki olaydan sonra oldukça temkinli davranıyordu. Ev halkına bu sese inanmamalarını söyledi ve kapıya doğru yöneldi. Kapıyı açmadan, kapının arkasından bu esrarengiz ziyaretçiye seslendi:

—"Kimi arıyorsunuz?"

Kapının dışındaki bayan cevapladı:

—"Sizi rahatsız ettiğim için lütfen beni affedin. Benim ismim Yayoi. Size söylemek istediğim çok önemli bir şey var. Lütfen, içeri girmeme müsaade edin!"

Fakat, Matsumura tedbiri elden bırakmıyordu. Kapıyı, sadece yarısına kadar açtı. Kapı aralığından, kuyuda gülümseyen genç kızın yüzü göründü. Ancak, genç kız bu defa gülümsemiyordu. Çok üzgün bir hâli vardı.

Matsumura:

—"Eve giremezsin!" diye gürledi. "Sen insan değilsin! Kuyudaki kötü ruhsun! Neden insanları aldatıp, acımasızca öldürüyorsun?"

Genç kız, çok hoş ve duru bir sesle yanıt verdi:

—"Ben de, aslında bununla ilgili konuşmak istemiştim. Ben, asla insanlara zarar vermeyi istemedim. O kuyuda çok eskiden beri, kuyunun efendisi olan bir ejderha yaşıyor. Bu yüzden, kuyudaki su hiç eksilmez. Ben, yıllar önce bu kuyuya düştüm ve ejderhanın emrine girmek zorunda kaldım. Ejderha, insan kanıyla beslendiği için beni insanları kuyuya düşürmek için kullandı. Ancak, Gök Tanrı tarafından ejderhaya Şinşū'daki Torii gölüne gitmesi ve orada yaşaması emredildi. Ayrıca Gök Tanrı, bu ejderhanın bir daha Kyoto'ya dönmesini yasakladılar. Bu gece, sizden yardım dilemek için evinize geldim. Ejderha kuyudan çıkıp gittiği için kuyuda hiç su kalmadı. Bu yüzden, insanlar beni çok geçmeden görecektir. Ne olur, benim kuyudan çıkmama yardımcı olun! Bu iyiliğinizin karşılıksız kalmayacağından emin olabilirsiniz!"

Genç kız; bunları söyledikten sonra, geldiği karanlığın içinde kayboldu.

Sabah olmadan önce fırtına dinmişti. Güneş doğduğunda, berrak mavi gökyüzünde tek bir bulut bile kalmamıştı.

Matsumura, sabah erkenden kuyuya bakmaya gitti. Gördüğü manzara inanılacak gibi değildi. Her zaman su ile dolu olan kuyu, bu kez kupkuruydu.

Kuyuyu temizlemekle görevli kadın, kuyuda biriken çöpleri dışarı çıkardı. Kuyu, içinde hiç su olmadığından; temizlenmesi bu kez çok kolay olmuştu. Kuyunun dibinden, fırtınanın sürüklediği yaprak ve ağaç dallarının dışında; eski tarzda yapılmış bir saç tokası ve ilginç bir şekli olan madenî bir ayna da çıkmıştı.

Matsumura, bu aynanın, kuyu ile ilgili sırrı çözmede önemli bir ipucu olabileceğini düşündü. Çünkü aynaların ruhu vardı ve aynaların ruhu kadındı.

Ayna, çok eskiydi ve her tarafını pas tutmuştu. Matsumura, önce aynayı büyük bir özenle temizledi. Ortaya her zaman görülmesi mümkün olmayan, usta bir işçilikle yapılmış değerli bir ayna çıktı. Aynanın arkasına güzel bir figür ve birkaç sözcük kazınmıştı. Sözcüklerden bazıları hâlen okunabiliyordu. Onlardan birisi "üçüncü ayın üçüncü günü" sözcüğüydü. Matsumura, mart ayının eski dildeki söylenişinin "Yayoi" olduğunu biliyordu.

Matsumura, adının "Yayoi" olduğunu söyleyen genç kızı; daha doğrusu esrarengiz varlığı hatırladı. Yanına gelen varlığın, bu aynanın ruhu olabileceğini düşündü. Onun için, bu aynanın ruhuna da; insan ruhuna gösterdiği saygının aynısını göstermeye karar verdi.

Matsumura, aynayı tekrar temizledi ve parlattı. Kıymetli bir ağaçtan, bu aynanın girebileceği büyüklükte özel bir kutu ve evde onu muhafaza edeceği özel bir bölme yaptırdı. Aynayı kutunun içine koydu ve büyük bir saygıyla evdeki özel bölmeye yerleştirdi.

O gece Matsumura, huzurlu bir şekilde, evdeki çalışma odasında tek başına otururken; aniden, yanı başında Yayoi belirdi. Önceki hâlinden çok daha güzeldi. Bu ışıltılı güzellik, bembeyaz bulutların arasında ışıldayan bir yaz gecesindeki ay ışığı gibi insana huzur veriyordu.

Yayoi, Matsumura'nın önünde saygıyla eğilerek duyduğu memnuniyeti gösterdi ve anlatmaya başladı:

—"Beni o derin ızdırap ve yalnızlıktan çekip kurtardığınız için size ne kadar teşekkür etsem azdır. Size şükranlarımı sunmaya geldim. Sizin de bildiğiniz gibi, ben aslında bulduğunuz aynanın ruhuyum. İmparator Saimei zamanında, Kore'den Japonya'ya getirildim. Uzun bir zaman, İmparatorluk sarayında kaldım. Ancak daha sonra Fucivara ailesinin eline geçtim ve kuşaklar boyu bu ailenin hazinesi içinde yer aldım. Daha sonra ise, bu kuyuya düştüm. Yıllar süren iç karışıklıklar boyunca, kimsenin dikkatini çekmeden kuyunun dibinde öylece kaldım. Kuyunun efendisi olan ejderha ise, daha önce bu yakınlardaki bir gölde yaşıyormuş. Göl, üzerine ev yapmak için insanlar tarafından doldurulunca; ejderha da, bu kuyuya gelerek kuyuyu sahiplendi ve kuyunun efendisi oldu. Ben de, onun hizmetinde çalışmak zorunda kaldım. Ejderha, beni kullanarak çok sayıda kimseyi kuyuya düşürdü. Ancak, sonunda Gök Tanrının gazabına uğradı ve kuyudan kovuldu. Sizden son olarak bir isteğim olacak. Beni, eski sahiplerimle kan bağı olan Şogun Aşikaga'ya teslim eder misiniz? Eğer bu isteğimi yerine getirirseniz karşılığını muhakkak fazlasıyla göreceksiniz. Ayrıca size yaklaşmakta olan büyük bir tehlikeden bahsetmek zorundayım. Yarından sonra, bu evde oturmamalısınız. Çünkü bu ev, birkaç güne kalmadan yıkılacak."

Yayoi, bunları söyledikten sonra tekrar gözden kayboldu.

Ertesi gün, Matsumura hemen ailesini ve eşyalarını başka bir eve taşıdı. O gün, müthiş bir fırtına koptu. Fırtına ve yağmur, öncekinden çok daha şiddetliydi. Ev, fırtına ve sel sularına dayanamayarak; tıpkı Yayoi'nin dediği gibi yıkıldı. Matsumura, Yayoi'nin uyarısı sayesinde büyük bir felaketten kurtulmuştu.

Kısa bir süre sonra; Matsumura, Hosokava'nın yardımıyla Şogun ile görüşme fırsatı buldu. Şogun Aşikaga'ya aynayı ve aynanın başından geçenleri yazdığı bir belgeyi teslim etti. Şogun Aşikaga, aldığı hediyeye çok memnun olmuştu. Bu anlamlı hediyeye karşılık, Ogavaçi Tapınağı'nın yeniden inşası için rahip Matsumura'ya büyük miktarda para yardımında bulundu.

Notlar

【Yerine Getirilen Söz】

Özgün Kaynak:

Ugetsu Monogatari, I. cilt, 1776

Hearn Yapıtı:

「A Japanese Miscellany」 Boston: Little, Brown, and Co., 1901

Hikâyenin kaynağı olan "Kikka'nın Yemini" (*Kikka No Çigiri*), ünlü yazar Ueda Akinari (1734-1809) tarafından 1776 yılında beş cilt halinde yayınlanan *Ugetsu Hikâyeleri* (*Ugetsu Monogatari*) içinde yer almaktadır. *Ugetsu Hikâyeleri*, XVIII. yy ortalarında Japonya'da büyük ilgi gören *yomihon* türünün en başarılı örnekleri arasında kabul edilmektedir.[1]

Yomihon, içinde az sayıda resim bulunan ve daha çok metni ön plana çıkaran bir türdür.[2] Yakınçağ Japon edebiyatı (XVI.-XIX. yy) içerisinde, düşünsel düzeyi yüksek bir yazın türü olarak kabul edilmektedir. *Wakan-konkōbun*[3] üslubunun kullanıldığı bu türde, daha çok Çin etkisinin güçlü bir biçimde görüldüğü fantastik hikâyeler işlenmiştir.[4]

Yomihon, kendi içerisinde birinci ve ikinci evre olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Birinci evre, Çin kökenli *hakuwa*[5] öykülerinin çeviri ve adaptasyonuna dayanmaktadır. Birinci evreye ait eserler, Yakınçağ Japon edebiyatının orta döneminde, Kansai bölgesindeki sanatçılar tarafından meydana getirilmiştir. Bu eserler, daha çok kısa fantastik

---

[1] *Shinshōsetsu Kokugo Binran*. (1995). Tokyo Shoseki. s.153.

[2] *Kuria Kanna Kokugo Bunran*. (2003). Sūken Shuppan. s.121.

[3] Temelde Japonca olmakla birlikte, Çinceye ait bazı unsurların kullanıldığı bir üslup.

[4] *Edo Yomihon No Kenkyū*, Edo Yomihon No Kenkyū Josetsu, Takagi Moto *http://mitizane.lt.chubu.jp/metadb/up/CD0000E0027/edoyo/edoyo00.html*

[5] *Hakuwa Şōsetsu* (Bái huà xiǎo shuō): Hakuwa öyküleri, Çin'de konuşma diliyle yazılmış öykülerdir. Edebi dille yazılan *Genbun Şōsetsu*'nun karşıt anlamlısı olarak kullanılmaktadır.

öykü derlemeleridir. İkinci evre ise, Edo'lu[1] yazarlar tarafından kaleme alınan orta uzunluktaki fantastik öykülerden oluşmaktadır.[2]

"Kikka'nın Yemini" (*Kikka No Çigiri*); birinci evrenin en önemli eserleri arasında kabul edilen *Ugetsu Hikâyeleri*'nin birinci cildinde, ikinci öykü olarak yer almaktadır. Ueda Akinari, bu öyküsünde iç içe geçmiş gerçek ve gerçekdışılığı, görkemli bir *vakan-konkôbun* üslubuyla kaleme almıştır.

Ueda Akinari'nin kaleme aldığı "Kikka'nın Yemini" ile, Hearn'ün kaleme aldığı "Yerine Getirilen Söz" arasında önemli bazı farklılıkların bulunduğu görülmektedir. "Kikka'nın Yemini"nde; Hasebe ve annesinin karakterini irdeleyen giriş kısmı, Akaana ve Hasebe arasındaki dostluğun başlangıcı (Akaana'nın bir yolculuk sırasında hastalanması ve Hasebe'nin onu tedavi etmesi vb.), Hasebe'nin Akaana'nın döneceği gün için yapacağı kutlama ve bekleyiş psikolojisi, Hasebe'nin bir hayalete dönüşen Akaana'nın ruhu ile olan konuşmaları, Akaana'nın ruhu ayrıldıktan sonraki Hasebe'nin davranışları vb. gibi motifler oldukça ayrıntılı bir biçimde betimlenmektedir.

Buna karşın "Yerine Getirilen Söz"deyse, hikâyenin Akaana'nın yola çıkış sahnesiyle başladığı ve konu örgüsünün özgün metne sadık kalınmakla birlikte önemli ölçüde sadeleştirildiği görülmektedir. Hearn'ün bu eserinde, özellikle temeli Konfüçyanist düşünceye dayanan bazı unsurları ve ayrıntılı betimlemeleri kısalttığı dikkat çekmektedir. Hearn'ün bu yaklaşımında, genelde Konfüçyanizm'e ilişkin fazla bir bilgiye sahip olmayan Batı okurunu göz önünde bulundurduğu sezinlenmektedir.

Hearn'ün, pek çok eserinde (özellikle "Kulaksız Hôiçi"de olduğu gibi), hikâyeye yeni detaylar ve unsurlar katarak; hikâyeyi daha canlı, renkli ve çarpıcı bir hale getirdiği görülür. Ancak Hearn, bu

---

[1] Başkent Tokyo'nun eski adı.

[2] *Edo Yomihon No Kenkyü*, Edo Yomihon No Kenkyü Josetsu, Takagi Moto http://mitizane.ll.chiba-u.jp/meta-bin/up/CTU0015012/7/edoyo/edoyo000.html

eserinde tam tersine bir yol izlemiş; hikâyeyi zenginleştirerek değil, sadeleştirerek daha ilginç ve akıcı bir hale getirmiştir. Hearn, büyük edebi yeteneğiyle; yeniden yazma yönteminde iki farklı ve birbirine zıt yaklaşımın nasıl kullanılabileceğini iki başarılı örnekle göstermiştir.

☆☆☆☆☆☆☆

【Yerine Getirilmeyen Söz】

Özgün Kaynak:

Hearn'ün, eşi Setsuko'dan dinlediği bir İzumo halk hikâyesi.[1]

Hearn Yapıtı:

「A Japanese Miscellany」 Boston: Little, Brown, and Co., 1901

Diğer bazı yapıtlarında olduğu gibi; Hearn'ün bu eserinde de, kadın figürü hikâye içinde önemli bir yer tutmaktadır. Hikâyede betimlenen samuray eşleri, bir bakıma Hearn'ün zihninde canlandırdığı "sadık, fedakâr, düşünceli, şefkatli, sevecen, iyi niyetli, utangaç" Japon kadını prototipini yansıtmaktadır.[2] Hikâyenin düğüm noktasını, bu niteliklere sahip bir kadının şaşırtıcı dönüşümü ve intikamı oluşturmaktadır.

"Yerine Getirilmeyen Söz", sıra dışı konusunun yanı sıra; okuyucunun tüm duyularını ustaca harekete geçiren detaylarıyla da dikkat çekmektedir. Örneğin; soğukta açan güzel kokulu erik çiçe-

---

[1] *"Futari no Idaina Nihon Shōkaisha, Hearn To Mōrasu, Lafcadio Hearn Botsugo 100nen Nanabi Ni Wenceslau de Moraes Seitan 150nen, Kinen Kikōsho Tenjikai"*, (Kyoto Gaikokugo Daigaku Fuzoku Toshokan).

http://www.kufs.ac.jp/toshokan/hearn/c-moraes/hearnov-fra2.htm

[2] Okan Haluk Akbay. (2012). "Kwaidan'da Görülen Kadın Tipleme leri", XII. Uluslararası Dil, Yazın, Deyişbilim Sempozyumu, Trakya Üniversitesi. (Basılmamış bildiri).

ğinden haz duyan kadının, öldükten sonra bir hayalete dönüşerek küçük bir zili çalarak etrafına korku saçması gibi motifler; okuyucunun beş duyusuna da hitap eden tipik bir Hearn kurgusu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Benzer bir motife, hikâyenin final sahnesinde de rastlanmaktadır. Kan izlerinin peşinden giden üç kişinin geçtiği yol "süsen çiçekleriyle çevrili göletin yanı" olarak betimlenmektedir. Süsen çiçeklerinin açmış olması, olayın gerçekleştiği dönemin haziran ayı (yağmur mevsimi) olduğunu göstermektedir. Bahsi geçen üç kişi, nemli otların ve kumların üzerinden geçerek kan izlerini takip ederler. Bu ayrıntı ve göndermeler; okuyucunun da, sıcak ve nemli havanın insana neredeyse nefes aldırmayan boğuculuğunu hissetmesini sağlamakta ve final sahnesinin okuyucu üzerindeki etkisini artırmaktadır.

Hikâyede geçen intikam öyküsü, eski Japon toplumunda yaygın olarak uygulanan ve "*ievamari-uçi*" olarak bilinen bir baskın geleneğini de yansıtmaktadır. Bu gelenek, eşinden ayrılan erkeğin bir ay içinde yeni bir eş alması durumunda; önceki eşin (kadın arkadaşlarıyla birlikte) erkeğin evini basarak yeni eşe saldırmasına dayanmaktaydı. Bazı durumlarda can kayıplarıyla sonuçlanan bu baskın geleneği, aslında onuru zedelenen kadının intikam almasına izin veren toplumsal bir ritüel özelliği taşımaktadır. Bu baskın, temelde kişisel bir tatmin anlamı taşımakla birlikte; toplumda bazı dengeleri korumak için düşünülmüş bir uygulama şeklinde de değerlendirilmektedir.[1]

Hearn'ün doğaüstü olayları konu alan hikâyelerinde "*bakemono*"lar[2] önemli bir yer tutar. "*Bakemono*"ların, başlıca iki gruba ayrıldığını söylemek mümkündür:[3]

(1) Sonradan insan görünümü alan çeşitli hayvan, bitki veya

---

[1] NHK Sōgō, 09.06.2011, - Taimu Sukūpu Hantaa 3, Dai 5 Wa- "Shurajō! Kessen No Tsumatachi"

[2] Çeşitli doğaüstü varlıkları ifade eden bu kavram için "hayalet, hortlak, canavar" gibi sözcükler dilimizdeki karşılıkları olarak düşünülebilir.

[3] *Kokugo Jiten*. Shimmeikai. (2002). s.1118.

cansız nesneler,

(2) Ne olduğu tam olarak bilinmeyen, tuhaf görünümlü çeşitli güç veya varlıklar.

İkinci gruba giren varlıklar içinde; işledikleri bir hata yüzünden, henüz hayattayken veya öldükten sonra *"bakemono"*ya dönüşen varlıklar da bulunmaktadır. Samurayın ilk eşi de; işlediği bir hata yüzünden, bir *"bakemono"*ya dönüşür. Kadının işlediği hata, kocasına karşı duyduğu aşırı sevgidir. Eski Japon toplumunda; aşırı sevgi ve tutkunun, zaman içinde önü alınamayan doğaüstü bir güce veya bir lanete dönüştüğüne inanılmıştır.[1]

Hearn'ün kaleme aldığı Japon halk hikâyeleri içinde, karşı cinsten birine karşı aşırı duyduğu tutkunluk yüzünden bir hayalete dönüşmelerde, başrol çoğunlukla bir kadındır.[2] Eski Japon toplumunda (özellikle Konfüçyanist düşüncenin de etkisiyle), kadınların duygularını ifade etmede çekingen kalmaları, daha doğrusu böyle bir imkâna sahip olmayışları; Japon halk hikâyelerinde kadınların içsel dünyalarının çokça konu edilmesinin nedenlerinden biri olarak düşünülebilir.

Hikâyenin sonunda yer alan küçük diyalog ise; aslında Hearn ile arkadaşı arasında değil, Hearn ile eşi Setsuko arasında geçmiştir.[3]

☆☆☆☆☆☆☆

---

[1] *Nihon Dai Hyakka Zensho*. (1998). CD Rom. Tokyo: Shōgakkan.

[2] Okan Haluk Akbay. (2013). "Kaidan Bunka No Nitto Hikaku", Vol.25, YAKUMO, Japan, Sayfa: 23-30.

[3] *"Futari no Idaina Nihon Shōkaisha, Hearn To Moraes, Lafcadio Hearn Botsugo 100nen Nanabi Ni Wenceslau de Moraes Seitan 150nen, Kinen Kikōsho Tenjikai"*, (Kyoto Gaikokugo Daigaku Fuzoku Toshokan).

http://www.kufs.ac.jp/toshokan/hearn&moraes/hearnmr-fm2.htm

【Cesede Binen Adam】

Özgün Kaynak:
Konjaku Monogatari, XXIV. cilt, XII. yy.

Hearn Yapıtı:
「Shadowings」 London : Kegan Paul, 1905

【Barışma】

Özgün Kaynak:
Konjaku Monogatari, XXVII. cilt, XII. yy.

Hearn Yapıtı:
「Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things」 Boston and New York: Houghton, Mifflin and Co., 1904

Her iki hikâye de, *Konjaku Hikâyeleri*'nden (*Konjaku Monogatari*) alınmıştır. Her iki hikâyenin de ana temasını; kocaları tarafından terk edilen kadınlar oluşturmaktadır.

"Cesede Binen Adam", içerik olarak önemli ölçüde "Yerine Getirilmeyen Söz"ü andırmaktadır. Ancak bu hikâyede; ölü kadın, kendi kocasından intikam almaya çalışır. "Barışma"da ise, kabul edilemez bir nedenden dolayı kendisini terk eden kocasını, büyük bir içtenlik ve şefkatle bağrına basan bir kadının ruhu konu edilmektedir. "Barışma", Ueda Akinari'nin ünlü eseri *Ugetsu Hikâyeleri*'nin (*Ugetsu Monogatari*) ikinci cildinde yer alan "Asacigayado" isimli hikâye ile de büyük bir benzerlik göstermektedir.

Konjaku Hikâyeleri, klasik Japon eserleri arasında önemli bir yere sahip, ünlü bir hikâye derlemesidir. Kim tarafından ve ne zaman derlendiği kesin olarak belli olmayan eserin, Heian dönemi (794-1185)

sonlarında oluşturulduğu tahmin edilmektedir. Bazı bölümleri günümüze kadar ulaşmayan *Konjaku Hikâyeleri*'nin içinde, binden fazla hikâye yer almaktadır. Basit ve kolay anlaşılır metinlerden oluşan *Konjaku Hikâyeleri*, *vakan-konkōbun*[1] üslubuyla yazılmıştır. Eserde yer alan hikâyeleri;

(1) Budist öğretiye ilişkin hikâyeler

(2) Gündelik yaşama ilişkin hikâyeler, olmak üzere iki gruba ayırmak mümkündür. Özellikle; ikinci gruba giren hikâyeler, edebi değerlerinin yüksek oluşlarıyla dikkat çekmektedir.

Konjaku Hikâyeleri, sonraki dönemlerdeki Japon edebiyatı üzerinde etkili olan klasik eserler arasında yer almaktadır. *Konjaku Hikâyeleri*, Lafcadio Hearn'ün yanı sıra; Akutagava Ryūnosuke (1892-1927) ve Tanizaki Cuniçirō (1886-1965) gibi pek çok ünlü çağdaş Japon yazarı için de önemli bir esin kaynağı olmuştur.

☆☆☆☆☆☆☆

【Kaşin Koci'nin Hikâyesi】

Özgün Kaynak:
Yasō Kidan, II. cilt, 1894

Hearn Yapıtı:
「A Japanese Miscellany」 Boston: Little, Brown, and Co., 1901

Hearn, bu hikâyesinde, Muromaçi dönemi (1336-1573) sonlarında yaşadığı rivayet edilen ünlü sihirbaz Kaşin Koci'yi konu etmektedir.

Kaşin Koci'nin gerçekten yaşayıp yaşamadığı tartışmalıdır.

[1] Temelde Japonca olmakla birlikte, Çinceye ait bazı unsurların kullanıldığı bir üslup.

Kaşin Koci'nin hayali bir kişilik olduğuna yönelik iddialar bulunmaktaysa da; bazı yazılı kaynaklarda yer alan Kaşin Koci'ye ilişkin bir takım bilgiler, onun gerçekten yaşamış bir kişilik olduğu savını güçlendirmektedir.

Edo dönemine (1603-1868) ait *Tōheki Kenki* isimli bir kaynakta;[1] Kaşin Koci'nin aslen Kuvayama-Tanba'lı olduğu, bir süre Kōya dağında[2] yaşadığı, sihirbazlıkla uğraştığı için yaşadığı yerden kovulduğu ve yaşamının geri kalan kısmını ülkenin çeşitli bölgelerinde sihirbazlıklar yaparak geçirdiği bilgisine rastlanmaktadır. Diğer yandan, Zuiryūken (1687-1784) tarafından kaleme alınan *Kyocitsu Zatsudanshū* isimli bir kitapta da, Kaşin Koci'ye ve onun sihirbazlık yeteneğine ilişkin çeşitli bilgilere rastlanmaktadır.[3]

Hearn, bu hikâyesinde, Kaşin Koci'nin muhatabı olarak Oda Nobunaga (1534-1582)[4] ve Akeçi Mitsuhide'yi (1528?-1582) işlemiştir. Bazı kaynaklarda; Kaşin Koci'nin, Akeçi Mitsuhide'yi devirerek başa geçen Toyotomi Hideyoşi'nin (1537-1598)[5] önünde de çeşitli sihirbazlıklar sergilediği bilgisi yer almaktadır.

Bir rivayete göre, Kaşin Koci; Toyotomi Hideyoşi'ye, bir savaş sırasında öldürdüğü bir kadının görüntüsünü gösterir. Bir kadını öldürmekten dolayı büyük bir vicdan azabı duymakta olan Toyotomi Hideyoşi, bu sırrının başka birisi tarafından bilinmesinden dolayı çok rahatsız olur. Toyotomi Hideyoşi, Kaşin Koci'nin hemen yakalanarak idam edilmesini emreder. Ne var ki, Kaşin Koci bir anda fareye dönüşür ve oradan kaçar.[6]

Japon toplumunda, sihirbazlık ve büyücülüğün büyük ilgi gördüğü ve oldukça eski bir geçmişe sahip olduğu bilinmektedir.

---

[1] Kaynak, bir hekim ve tarihçi olan Kurokawa Dōyū (1623-1691) tarafından yazılmıştır.

[2] Günümüzdeki Wakayama eyaleti içinde bulunmaktadır.

[3] Rekishijin. (2011). "Sengoku Ninja Buyū Retsuden Dai 6 Kai" - Kashin Koji, 05/2011

[4] Ülke birliğinin sağlanmasında önemli katkıları olan bir samuray ve siyasetçi.

[5] Oda Nobunaga'dan sonra yerine geçerek ülke birliğini sağlayan bir samuray ve siyasetçi.

[6] Rekishijin. (2011). "Sengoku Ninja Buyū Retsuden Dai 6 Kai" - Kashin Koji, 05/2011

Kökenleri Çin kaynaklı Taoizm'e kadar inen büyücülük, *Onmyōdō*[1] ve *Şugendō*[2] gibi öğretilerle büyük bir gelişim göstermiş; kendine has özelliklere sahip ezoterik bir gelenek meydana getirmiştir.[3]

☆☆☆☆☆☆☆

【Gömülen Sır】

Özgün Kaynak:
Shinsen Hyaku Monogatari, III. cilt, 1766

Hearn Yapıtı:
「Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things」 Boston and New York: Houghton, Mifflin and Co., 1904

Eski aşkının ortaya çıkmasından endişe eden bir kadın hayaletinin konu edildiği "Gömülen Sır"; Hearn'ün, duygusal yönü ağır basan hikâyeleri arasında yer almaktadır.

Hikâyenin kaynağı olan *Yeni ve Seçilmiş Yüz Hikâye* (*Shinsen Hyaku Monogatari*), özellikle Edo döneminde (1603-1868) halk arasında oldukça yaygın ve popüler olan *Yüz Hikâye* (*hyaku monogatari*) eğlencesinin bir yansıması olarak yazılmıştır. Geçmişi oldukça eskilere dayanan bir eğlence olan *Yüz Hikâye* (*hyaku monogatari*), hava kararıktan sonra bir arkadaş grubu arasında sırayla korku hikâyelerinin anlatılmasına dayanmaktaydı. Her hikâyenin bitiminde, daha önceden yakılmış olan yüz mumdan biri söndürülür ve tüm mumlar

---

[1] Çin kökenli bir tür büyücülük ve fal metodu.
[2] Japon halk inanışları, Taoizm ve Budizm'den etkilenerek gelişen bir tür büyücülük ve fal metodu.
[3] Toshio Nakami. (2009). *Nihon No Yōjutsushi Retsuden*. Chūkei Shuppan.

sönünce bir hayaletin ortaya çıkacağına inanılırdı.[1] Bu yüzden, tüm hikâyeler bittikten sonra ortaya çıkacağına inanılan esrarengiz durum veya belirecek hayalet; anlatılan hikâyelerin içeriğinden belki de daha fazla merak konusu olurdu.

Bu eğlencenin toplumda büyük bir ilgi görmesi üzerine, Edo döneminde çok sayıda *yüz hikâye* derlemesi kaleme alınmıştır. Bu derlemeler arasında *Shokoku Hyaku Monogatari* (1677), *Otogi Hyaku Monogatari* (1732), *Shinsen Hyaku Monogatari* (1766) gibi eserler, başarılı örneklerden birkaçı olarak sayılabilir.

Yüz hikâye, sadece derleme tarzında işlenen bir konu olarak kalmamış; geleneksel Japon resminde de işlenen temalardan biri olmuştur. Özellikle Maruyama Ōkyo (1733-1795) ve Katsuşika Hokusai (1760-1849), bu tarzda başarılı eserler veren iki önemli ressam olarak bilinmektedir. *Yüz hikâye*, geleneksel Japon resminin yanı sıra *kabuki*, *cōruri*, *ukiyoe* gibi sanat dallarında da işlenen bir tema olmuştur.

Yüz hikâye derlemelerini oluşturan korku hikâyelerinde; "hayalet" (*yūrei*), hiç şüphesiz en önemli karakterdir. Hayaletler, çoğunlukla kadındır ve beyaz bir elbise[2] giyerler. Hayaletlerin görünümlerine ilişkin bir başka ortak noktaysa, ayaklarının olmayışıdır. Gerek Maruyama Ōkyo'nun (1733-1795) ünlü resmi *Yūreizu*'da resmedilen hayalet olsun, gerek Hearn'ün bu hikâyede betimlediği *O-sono* karakteri olsun; pek çok eserde hayaletlerin ayaksız bir biçimde betimlendiği görülmektedir.

Günümüze ulaşan en eski hayalet resminin, Çikamatsu Monzaemon'a (1653-1724) ait olduğu düşünülen *Hanayama İnkisaki Arasoi* (1673) isimli eserde yer alan bir resim olduğu kabul edilmek-

---

[1] Kotobank, "Hyaku Monogatari"
http://kotobank.jp/word/%E7%99%BE%E7%89%A9%E8%AA%9E

[2] *Kyōkatabira* adı verilen ve ölüye giydirilen beyaz kıyafet, korku hikâyelerinde hayaletlerin beyaz elbise giymiş olarak tasavvur edilmelerinin nedenlerden birisi olarak düşünülebilir.

teyse de;[1] Japon halk inanışında "ayakları olmayan hayalet" imajının yerleşmesinde, Maruyama Ōkyo'nun ünlü eserinin büyük rolü olduğu kabul edilmektedir.[2]

☆☆☆☆☆☆☆

【Mujina】

Özgün Kaynak:

Hyaku Monogatari (Sōshichi Machida), Dai 33, 1894

Hearn Yapıtı:

「Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things」 Boston and New York: Houghton, Mifflin and Co., 1904

"Mujina"; Japon halk inanışında, çeşitli görünümlere girerek insanları kandırmasıyla ünlü porsuğun bir diğer ismidir.

Porsuk, birçok Japon masal ve halk hikâyesinde; insanları kolayca kandırabilen ve insanları kandırmaktan keyif alan bir figür olarak karşımıza çıkmaktadır. Porsuğun başrolde yer aldığı masal ve halk hikâyelerinin bazılarında, porsuk tarafından kandırılan insanın düştüğü komik durum anlatılırken; bazılarındaysa korku öğelerinin ön plana çıktığı görülür.[3] "Mujina"da ise; porsuk, yüzü olmayan bir yaratık olan *nopperabō*'ya dönüşerek yaşlı bir adamı korkutmaktadır.

Nopperabō karakterinin kökeni, eski Çin kaynaklarından

---

[1] "Ikai-Yōkai Daihakuran-kai", 6, Ehime-ken Rekishi Bunka Hakubutsukan Gakugeiin Burogu, 2007
http://www.i-rekihaku.jp/gakublo/tukubetsu/105

[2] TBS, 06.08.2012, - Nazotoki! Edo No Susume - Yūrei

[3] "Shizen-dayori", Dai 20 Gō, Saitama-ken Shizenhakubutsukan, 1993
http://www.kumagaya.or.jp/~sizensi/print/dayori/20/20_6.html

Chuang-tzu'da geçen bir hikâyeye dayanmaktadır. Hikâyeye göre; *Konton* adında yüzü olmayan bir adam, Kuzey Denizi Tanrısı ve Güney Denizi Tanrısını büyük bir içtenlikle ağırlar. *Konton*'un bu misafirperverliğinden çok memnun olan iki Tanrı; *Konton*'u sevindirmek için göz, kulak, burun ve ağız yerlerine yedi adet delik açarlar. Ne var ki, son deliğin açılmasıyla birlikte *Konton* hayatını kaybeder ve bir canavara dönüşür.[1]

Çin kültüründen Japon kültürüne geçen *Nopperabō*, zaman içerisinde pek çok Japon masal ve halk hikâyesinde kullanılan bir figür haline gelmiştir.

☆☆☆☆☆☆☆

【Rokuro-Kubi】

Özgün Kaynak:
Kaibutsu Yoron, IV. cilt, 1804

Hearn Yapıtı:
「Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things」 Boston and New York: Houghton, Mifflin and Co., 1904

Korkusuz bir rahibin, bir grup *rokuro-kubi* ile karşılaşmasını konu alan "Rokuro-kubi", Hearn'ün en çok bilinen eserleri arasında yer almaktadır.

Japon korku anlatılarının önemli figürleri arasında yer alan *rokuro-kubi*, kökeni Güneydoğu Asya'ya dayanan hayali bir yaratıktır.[2] 1776 yılında yayınlanan *Gazu Hyakki Yakō* isimli bir kitapta, *rokuro-kubi*

---

[1] "Chūgoku Shinwa Densetsu Jiten"
http://flamboyant.jp/promenade/prodeity/prodeity069/prodeity069.html

[2] Katsumi Tada. (2000). *Yokai Zukan*. Tokyo: Kokusho Kankōkai, s.159.

figürünün *hitōban* olarak bilinen ve başının bedeninden ayrıldığına inanılan bir yaratıktan esinlenilerek yaratıldığı bilgisi yer almaktadır.

Dış görünümü normal bir insandan farksız olan *rokuro-kubi*nin, Japon korku anlatılarında iki farklı şekilde resmedildiği görülmektedir. Birinci gruba girenlerin başı bedeninden ayrılmakta[1]; ikinci gruba girenlerinse, sadece boyunları uzamaktadır.[2] Günümüz popüler Japon korku kültüründe, ikinci gruba giren *rokuro-kubi*nin daha fazla yer aldığı gözlemlenmektedir.

☆☆☆☆☆☆☆

【Kar Kadın】

Özgün Kaynak:

Hearn'ün, Nişitama ili - Çōfu köyünde yaşayan yaşlı bir kadından dinlediği bir halk hikâyesi.[3]

Hearn Yapıtı:

「Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things」 Boston and New York: Houghton, Mifflin and Co., 1904

"Kar Kadın", Hearn'ün en çok bilinen hikâyeleri arasında yer almaktadır. Hearn'ün bu hikâyede yarattığı *kar kadın* (Yuki-onna) figürü de, popüler Japon korku kültürü içerisinde önemli bir yere sahiptir.

"Karlı bir kış günü aniden beliren, bembeyaz gizemli kadın ka-

---

[1] "Kaii-Yōkai Denshō Dētabēsu", International Research Center for Japanese Studies, 2002 *http://www.nichibun.ac.jp/YoukaiDB2/ikai/index.html*

[2] "Kinsei Ni Okeru Rokurokubi No Tenkai" Nihon Minzoku Gakkai *http://www.fsinet.jp/regular_meeting/regular_meeting_data/abstract/848.html*

[3] Hearn, Kwaidan (1904) isimli eserinin önsözünde bu bilgiyi vermektedir.

rakteri"; Japonya'nın pek çok bölgesinde, korku anlatılarında yer alan figürlerden birisidir. Özellikle, kış mevsiminin çetin geçtiği birçok bölgede *kar kadın* figürüne benzeyen ve *Yuki-musume*, *Yuki-onago*, *Yuki-jirō*, *Yukinba* vb. gibi isimlerle bilinen figürlerin varlığı bilinmektedir.[1]

Japonya genelinde farklı *kar kadın* tiplemeleri bulunmaktaysa da; popüler korku kültürü içerisinde hâkim olan *kar kadın* figürünün, Hearn'ün kaleme aldığı "Kar Kadın" hikâyesiyle ortaya çıktığı kabul edilmektedir.[2] Sadece bir kişiyi değil, bir topluluğu görsel ve işitsel halüsinasyon yoluyla kandırması; *kar kadını* diğer figürlerden ayıran önemli özelliklerin başında gelmektedir.[3]

☆☆☆☆☆☆☆

【Umetsu Çūbei'in Hikâyesi】

Özgün Kaynak:
Tsūzoku Bukkyō Hyakka Zensho, II. cilt, 1898

Hearn Yapıtı:
「A Japanese Miscellany」 Boston: Little, Brown, and Co., 1901

Hikâyede, öykünün başkahramanı olan Umetsu Çūbei'in yanı sıra; *Ucigami* de önemli bir figür olarak karşımıza çıkmaktadır. *Ucigami*, Şinto inanışının temel kavramları arasında yer alır. Birbirine kan bağıyla bağlı insanları (*Uciko*) koruyan ve gözeten *Kami*[4] olan

---

[1] Nobuyoshi Furuhashi. (1992). *Nihon Shinwa Densetsu Sōran*. Tokyo: Shinjinbutsu-Oraisha. s.276-277.

[2] NHK Sōgō, 01.01.2012, "Shin Nihon Fudoki Supesharu – Yuki No Yoru"

[3] "Nihon Yōkai Tanbō", Yōkai Densho No Tanjō
http://www.tezukayama-u.ac.jp/yokai/japanese/tanbou03.html

[4] Şinto teolojisinin temelini oluşturan; "ulu varlık", "yüce güç", "kutsal ruh" şeklinde tanımlanabilecek doğaüstü varlıklara verilen genel isim.

Ubusunagami, zaman içerisinde belirli bir bölgeyi koruyan *Ucigami* inanışına dönüşmüştür.[1]

Japon halkının geleneksel ve milli dini olan Şintoizm; *hatsumōde*,[2] *hatsumiyamairi*,[3] *yakuyoke*,[4] *yakudoşi*,[5] *şiçigosan*,[6] *cişinsai*[7] gibi gündelik yaşama dair önemli birçok ritüel barındırmaktadır.[8] Bu ve benzer ritüellerin, Şinto geleneklerine göre aslında *Ucigami*nin kutsanmış olduğu tapınaklarda gerçekleştirilmesi gerekirken; günümüzde bu ritüeller için büyük ve popüler tapınakların tercih edildiği görülmektedir. Bu durum, günümüz Japon toplumunda *Uciko* ve *Ucigami* gibi kavramların ifade ettikleri anlamların önemli ölçüde değiştiğini göstermektedir.[9]

Ünlü Japon halkbilimci Kunio Yanagita, "emanet alınan bir bebeğin kucakta giderek ağırlaşması" motifini işleyen bir hikâyenin *Konjaku Hikâyeleri*'nde de bulunduğunu, ayrıca benzer halk hikâyelerinin Japonya'nın birçok bölgesinde görüldüğüne dikkat çekmektedir.[10] [11] Bu konuyu işleyen halk hikâyelerinin en ünlü örneğiyse,

---

[1] "Jinja No Iroha", Jinja Honchō
http://www.jinjahoncho.or.jp/iroha/jinja/index5.html

[2] Yeni yılın ilk günü yapılan tapınak ziyareti.

[3] Bebeğin doğumundan sonra ilk ayını doldurmasını kutlama amacıyla yapılan tapınak ziyareti.

[4] Felaket, kötü şans, şeytan ve kötü ruhlardan kurtulmak için yapılan dini tören ve ritüeller.

[5] Çeşitli felaketlerin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olduğuna inanılan yaşlar. Erkeklerde 25, 42, 61; bayanlarda 19, 33, 37 olarak kabul edilir.

[6] 3 ve 5 yaşlarına girmiş erkek çocuklarıyla 3 ve 7 yaşına girmiş kız çocuklarının sağlıklı bir şekilde büyümelerini kutlamak için, her sene 15 Kasımda yapılan geleneksel bir kutlama.

[7] İnşaata başlamadan önce, inşaatın sorunsuz bir biçimde tamamlanması temennisiyle yapılan dini tören.

[8] "Jinja E No Izanai", Jinja Honchō
http://www.jinjahoncho.or.jp/izanai/index.html

[9] "Anata Ga Shiranai Hatsumōde No Gimon To Sahō", 03.01.2012, Nihon Keizai Shinbun,
http://www.nikkei.com/article/DGXNASFK27011_X21C11A2000000/

[10] Kunio Yanagita. (2001). *Yokai Dangi*. Kōdansha, s.33-34.

[11] Japonya'nın değişik bölgelerinde; emanet edilen bebeğin altın külçesine, çekice, taşa vb. dönüşmesi gibi aynı motifin farklı çeşitlemeleri bulunmaktadır.

Akita hanlığındaki Satake ailesinin hizmetinde çalışan bir samuray olan Seno Ogoro Beekanetada'nın başından geçtiği rivayet edilen olaydır. Bu hikâye, 1850'li yıllarda büyük ün kazanarak tüm Japonya'ya yayılmıştır.[1]

☆☆☆☆☆☆☆

【İkiryō】

Özgün Kaynak:
Shin Chomonjū, V. cilt, 1890

Hearn Yapıtı:
「Kotto: Being Japanese Curios, with Sundry Cobwebs」 New York and London: Macmillan Co.,1902

【Şiryō】

Özgün Kaynak:
Bilinmemektedir.

Hearn Yapıtı:
「Kotto: Being Japanese Curios, with Sundry Cobwebs」 New York and London: Macmillan Co.,1902

"*İkiryō*" ve "*şiryō*"; Japon halk inanışları içerisinde, birbirine zıt iki kavram olarak ele alınabilir. Hearn'ün *Kotto* (1902) isimli eserinde bu iki hikâyenin arka arkaya yer alması da, bir bakıma bu özelliği yansıtmaktadır. Ayrıca, birinci hikâyede, felakete neden olan kişinin

[1] *Saiku Rekishi Hakubutsukan*
http://www.ubunka.pref.mie.lg.jp/saiku/senuo/journal.asp?record=324

elinde olmadan böyle bir şeye sebebiyet vermesine karşılık; ikinci hikâyede felaketin kişinin iradesi dâhilinde gerçekleşmesi de, iki hikâye ve iki kavram arasında önemli bir karşıtsallık oluşturmaktadır.

"*İkiryō*" ve "*şiryō*" kavramlarının; eski dönemlerden bu yana çeşitli edebi eserlerde de işlenmiş olduğu görülmektedir. Klasik Japon edebiyatının önemli eserlerinden biri olan *Genji Monogatari*'de[1] geçen *Rokucō No Miyasudokoro* karakteri, bunun önemli örnekleri arasında sayılabilir.

Eserin başkahramanı olan *Genji*, güzel ve kültürlü bir bayan olan *Rokucō No Miyasudokoro* ile evlenir. Ne var ki, eşi *Genji*'ye büyük bir aşkla bağlanan *Rokucō No Miyasudokoro*; hayattayken bir *ikiryō*ya, öldükten sonra ise bir *şiryō*ya dönüşür. *Rokucō No Miyasudokoro*, özellikle *şiryō*ya dönüştükten sonra oldukça korkunç ve zalim bir karakter haline gelir. *Genji*'nin etrafındaki kadınlara eziyet eder, hatta onlardan bazılarını öldürür. Ancak bu durum, *Rokucō No Miyasudokoro*'nun bir seçimi değildir. Hatta tam tersine, bu durumdan büyük bir utanç ve ızdırap duyar.[2]

*Şiryō*ya ilişkin bir başka ünlü hikâye ise, 75.Japon imparatoru olarak tahta geçen İmparator Sutoku (1119-1164) ile ilgilidir. Hōgen isyanı (1156) yüzünden tahtını kaybeden ve bir adaya sürgüne gönderilen İmparator, sürgünde kendisini Budizm'e adar. İmparator Sutoku dönemini konu alan *Hōgen Monogatari* (XIII. yy) isimli esere göre; İmparator, isyan sırasında ölen arkadaşlarının ruhu için kendi el yazısıyla bir *sutra*[3] kopyalar ve bu *sutra*yı başkentteki bir tapınağa sunmak ister. Ancak sarayın ileri gelenleri, bu *sutra*nın bir büyü olabileceğini düşünerek bu isteği reddederler. İmparator Sutoku, bu duruma çok öfkele-

---

[1] Murasaki Şikibu (973?-1014?) tarafından yazılmıştır. 1001 yılında tamamlandığı tahmin edilmektedir.

[2] Huixin Sun. (2006). "Genji No Monogatari Ni Okeru Mononoke", *Nagasaki Junshin Daigaku Ningen Bunka Kenkyū* Vol.4. s.82-75.

[3] (Budizm) Kutsal metinler.

nir ve bir *şiryō*'ya dönüşmeyi dileyerek son nefesini verir.[1]

Birkaç sene sonra, isyan sırasında İmparator Sutoku'ya karşı savaşan bazı kimseler ilginç bir şekilde arka arkaya ölürler. Bu durum, pek çok kişi tarafından İmparator Sutoku'nun laneti olarak yorumlanır. Bir *şiryō*'ya dönüştüğü düşünülen İmparator Sutoku'nun ruhunun huzura kavuşması için; İmparatorun ruhu, Kyoto'daki Şiramine Tapınağı'nda kutsanır.[2]

"Şiryō" isimli hikâyede, *hyōi* inancının da yer aldığı görülmektedir. "Bir canlının veya kutsal bir varlığın ruhunun, bir başka canlının bedenine hulul etmesi" şeklinde tanımlanabilecek *hyōi*; çoğunlukla, *ikiryō* ve *şiryō* kavramlarıyla ilintili olarak, birlikte ortaya çıkar. *Genji Monogatari* isimli eserde de; *Rokujō No Miyasudokoro*'nun pek çok kez başka bir canlının bedenine girerek *Genji*'nin karşısına çıktığı görülmektedir.

☆☆☆☆☆☆☆

【Hayalet Şelalesi Efsanesi】

Özgün Kaynak:
Bungei Kurabu, VII. cilt, No.11, 1900 (?)

Hearn Yapıtı:
「Kotto: Being Japanese Curios, with Sundry Cobwebs」 New York and London: Macmillan Co.,1902

Kinki (tabu, yasak), Japon halk inanışları arasında önemli kavramlar arasında yer alır. Bazı davranışların uğursuzluk getireceği nedeniyle yasaklanmasına dayanan bu inanışın pek çok çeşidinin,

[1] Seiichi Kishitani. (2005). *Hōgen Monogatari*. Tokyo: Iwanami Shoten.
[2] Öfkeli ruhların sakinleşmesi ve huzura kavuşması için tapınaklarda kutsanması, Japon halk inanışları içinde sık görülen olgulardan biridir.

günümüz Japon toplumunda da güçlü bir şekilde yaşadığı görülmektedir.

Bazı tapınaklara bayanların girmesinin yasak oluşu (*nyonin-kinsei*), ölümü çağrıştırması nedeniyle "4", ızdırabı çağrıştırması nedeniyle "9" rakamlarının kullanımına ilişkin bazı kısıtlamalar (*imi-kazu*); *butsumetsu*[1] günlerinde önemli işleri yapmaktan kaçınma gibi inanışlar; Japon halk inanışları içerisinde en çok bilinen *kinki*ler arasında sayılabilir.

"Hayalet Şelalesi Efsanesi", aslında Tottori eyaletinin Hinogun beldesine ait eski bir halk hikâyesidir.[2] Hinogun beldesi başta olmak üzere, eyalet genelinde oldukça yaygın bir anlatı olan bu hikâyenin, küçük bazı farklılıklar içeren çeşitlemelerine de rastlanmaktadır.

Hikâyede geçen Takiyama Tapınağı'nın arazisi içerisinde, yaklaşık 70 metre yükseklikten dökülen bir şelale (Ryō-Ou şelalesi) bulunmaktadır.[3] Bu şelaleyle ilgili olarak, bölge halkı arasında yaygın olan "iki yaşından küçük çocukların kesinlikle şelale yakınına götürülmemesi" şeklindeki bir inanışın varlığı eskiden beri bilinmektedir.[4]

Hikâyede; bir annenin, bu yasağa riayet etmemesi yüzünden, sırtındaki bebeğin ölümüne sebep olması konu edilmektedir. Hikâyenin sonunda çocuğu kimin öldürdüğü açıkça belirtilmemektedir. Ancak, öykünün halk arasında anlatılan şeklinde, bunu yapanın çoğunlukla *tengu*[5] olduğu söylenmektedir.[6]

---

[1] Uğursuz olduğu kabul edilen bazı günler.

[2] Yurei taki Densetsu
http://homepage2.nifty.com/matsue-jo/matue_itou/yuureitaki_episode.html

[3] *Tottori-Ken, Hino, Takiyama Kōen*
http://www.town.hino.tottori.jp/dd.aspx?menuid=1273

[4] *Daisen Mitsubatsu Shiji No Yama*
http://www.geocities.jp/biotop21/takizan.htm

[5] Dağlarda yaşadığına ve uçabildiğine inanılan hayali bir yaratık.

[6] *Daisen Mitsubatsu Shiji No Yama*
http://www.geocities.jp/biotop21/takizan.htm

Hearn'ün, hikâye sonunda bu ayrıntıyı vermeme sebebi olarak; *tengu*'nun Batı dünyasında fazla bilinen bir figür olmayışı düşünülebilir. Hearn'ün bazı eserlerinde, metin akışının bozulmaması ve kimi ayrıntıları okuyucunun hayal dünyasında tamamlamasını istediği için; Batı okuyucusunun aşina olmadığı bazı unsurlara yer vermediği görülmektedir.[1]

☆☆☆☆☆☆☆

【Kulaksız Hōiçi】

Özgün Kaynak:
Gayū Kidan, II. cilt, 1782

Hearn Yapıtı:
「Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things」 Boston and New York: Houghton, Mifflin and Co., 1904

Bu hikâye, Hearn'ün ünlü eseri *Kwaidan*'da (1904) ilk hikâye olarak yer almaktadır. Eşi Setsuko, bu hikâyenin Hearn'ün en sevdiği hikâyelerden biri olduğunu nakletmiştir.[2]

Hearn, eski bir halk hikâyesi olan "Kulaksız Hōiçi"yi; hikâyenin özüne bağlı kalarak, ancak Batı okuyucusunun anlamasına yardımcı olacak tarihsel bilgiler vb. gibi çeşitli detaylar ekleyerek yeniden kurgulamıştır. Hearn'ün, yardımcı açıklamaların yanı sıra psikolojik betimlemeler ve diyaloglar da ekleyerek hikâyeyi zenginleştirdiği görülmektedir.

Hearn'ün kurguladığı "Kulaksız Hōiçi" ile, özgün "Kulaksız Hōiçi" arasındaki önemli farklardan birisi; hikâyenin orjinalinde baş-

---

[1] *Lafcadio Hearn – Kyuzō To Jitsuzō.* (1994). Iwanami Shoten, s.172.
[2] Sukehiro Hirakawa (edt.). (1992). *Koizumi Yakumo – Kaisō To Kenkyū.* Kōdansha, s.46.

rahibin tapınaktan ayrılmadan Hōiçi'yi uzaktan seyretmesine karşılık, Hearn'ün hikâyesinde cenaze töreni için tapınaktan ayrılmasıdır.

Kahramana yardımcı olan karakterin, yaklaşan bir tehlike karşısında kahramanı yalnız bırakması; Batı kültürüne ait masal ve hikâyelerde sıklıkla görülen bir motiftir.[1] Hearn'ün bu hikâyede, özgün şeklinden farklı olarak kahramanı final sahnesinde yalnız bırakması; Batı okuyucusunu dikkate alması şeklinde yorumlanabilir.

☆☆☆☆☆☆☆

【Oşidori】

Özgün Kaynak:
Kokon Chomonjū, XX. cilt, XIII. yy

Hearn Yapıtı:
「Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things」 Boston and New York: Houghton, Mifflin and Co., 1904

Yunan mitolojisinde geçen bir hikâyeye göre; Trakya kralı Keyukus, karısı Alkiyone'ye derin bir aşkla bağlıdır. Günün birinde, ülkesinin büyük bir felaketle karşılaşacağını öğrenen Keyukus; Tanrılara danışmak için denize açılmaya karar verir. İçinde kötü bir his olan Alkiyone, kocasıyla birlikte denize açılmak için ısrar etse de; Keyukus bunu kabul etmez. Tek başına denize açılan Keyukus, şiddetli bir fırtınaya yakalanır ve bindiği sandal denizin derinliklerine gömülür.

Bütün bu olup bitenler; aslında Kral Keyukus'un, karısı

---

[1] "Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler" ve " Uyuyan Güzel" gibi masallar buna birer örnek olarak verilebilir.

Alkiyone'ye duyduğu büyük aşkı kıskanan Evlilik Tanrıçası Hera'nın işidir. Alkiyone ise, bu durumdan habersiz; kocasının sağ salim geri dönmesi için, her gün Tanrıça Hera'nın tapınağına giderek dualar etmektedir. Sonunda Alkiyone'ye acıyan Tanrıça Hera, Uyku Tanrısı Hypnos'tan; Alkiyone'ye rüyasında gerçekleri göstermesini ister. Bunun üzerine Tanrı Hypnos, oğlu Morfeus'a Alkiyone'nin rüyasına girmesini ve gerçekleri anlatmasını emreder. Morfeus, Keyukus'un görünümüne girerek; rüyasında Alkiyone'ye denizde boğularak öldüğünü anlatır. Alkiyone, bu büyük acıya dayanamaz ve kocasına kavuşabilmek için kendini denizin sularına bırakır. Ulu Zeus, tek suçları birbirini sevmek olan Keyukus ve Alkiyone'ye acır ve ruhlarını birer yalıçapkınına çevirir. Keyukus ve Alkiyone, böylece bir daha birbirlerinden hiç ayrılmazlar.

Hearn'ün, önemli Japon klasikleri arasında sayılan *Kokon Chomonjū*'dan (XIII. yy) alıntıladığı bir hikâye olan "Oşidori" ile "Keyukus ve Alkiyone" arasında birçok benzerlik göze çarpmaktadır.

Eşlerin birbirlerine duydukları derin sevgi, kocanın beklenmedik ölümü, kocasını kaybeden kadının büyük acısı, suyun kenarında kocanın peşinden hayatına son verme vb. gibi öğeler; her iki hikâyede de görülen ortak noktalardan birkaçıdır.

Hearn, bazı eserlerinde Yunan ve Japon mitolojileri arasındaki çeşitli benzerliklere dikkat çekmektedir.[1] Hearn'ün, Yunan mitolojisine dair derin bir bilgiye sahip oluşu bir tesadüf değildir. Hearn, annesinin anavatanı olan Yunanistan'a büyük bir sevgiyle bağlanmış; Yunanistan, Hearn için yaşamı boyunca hep özlemini duyduğu düşsel bir diyar olmuştur. Eski Yunan destanlarını okuyarak büyüyen Hearn'ün içsel dünyasında, eski Grek kültürü ve mitolojisi, düşsel dünyaların kapılarını açan bir anahtar olmuştur. Hearn'ün, eski bir Yunan öyküsüyle benzerlikler gösteren "Oşidori"yi kaleme almasın-

[1] Bon Koizumi. (1995). *Mirzoku gakusha Koizumi Yakumo – Nihon Jidai No Katsudō Kara*. Tokyo: Kōbunsha. s.109.

da; Hearn'ün, Yunan mitolojisine olan yakınlık ve hayranlığının etkili olduğu düşünülebilir.

Diğer yandan, ördekgillerden bir su kuşu olan *oşidori* (Mandarin ördeği - Lat. *Aix galericulata*); Japon kültüründe eşler arasındaki derin sevgi ve bağlılığın sembolü olarak bilinmektedir. Çağdaş Japoncada, birbirine bağlı çiftler için kullanılan "*oşidori çifti*" (*oşidori-fufu*), evlilik töreni anlamında kullanılan "*oşidori yemini*" (*en-ō no çikai*)[1] gibi tabirler, gündelik yaşamda sık kullanılan deyimler arasında bulunmaktadır.

☆☆☆☆☆☆☆

【Sağduyu】

Özgün Kaynak:
Uji Shūi Monogatari, II. cilt, XIII. yy

Hearn Yapıtı:
「Kotto: Being Japanese Curios, with Sundry Cobwebs」 New York and London: Macmillan Co.,1902

【Çūgorō'nun Hikâyesi】

Özgün Kaynak:
Bungei Kurabu, VII. cilt, No.11, 1900 (?)
Hearn Yapıtı:
「Kotto: Being Japanese Curios, with Sundry Cobwebs」 New York and London: Macmillan Co.,1902

---

[1] "En-ō", *oşidori* için kullanılan sözcüklerden birisidir.

"Sağduyu" isimli hikâyede, bir porsuğun kutsal bir varlığın görünümüne girerek bir rahibi kandırması; "Çūgorō'nun Hikâyesi" isimli hikâyedeyse, bir kurbağanın kadın görünümüne girerek bir erkeği kandırması ve ölümüne sebep olması konu edilmektedir.

Hayvanların çeşitli görünümlere girerek insanları şaşırtmaları, korkutmaları, kandırmaları ve hatta öldürmeleri; Japon masal ve halk hikâyelerinde sıkça kullanılan motiflerin başında gelmektedir.[1]

Başta porsuk, tilki vb. olmak üzere, bazı hayvanların çeşitli görünümlere girmeleri; temeli oldukça eskilere dayanan bir halk inanışıdır. Eski Japon toplumunda; doğada gözlemlenen ve açıklanamayan kimi tuhaf olaylar, bazen doğaüstü güçlere sahip hayvanların yaptıkları esrarengiz olaylar şeklinde yorumlanmıştır. Bu düşünce, aynı zamanda sebebi anlaşılamayan fenomenlere bir açıklama getirerek; korku ve endişelerden kurtulma amacı da taşımıştır.[2]

Hayvanların, insanlarda bulunmayan bir takım yeteneklere sahip olmaları; insanların dikkatini çekmiş ve bu yüzden hayvanlara ilişkin çeşitli halk inanışları doğmuştur. Örneğin, bir depremler ülkesi olan Japonya'da; yayın balıklarının depremi önceden hissetmeleri; eski Japon toplumunda, depreme okyanusun dibinde yaşayan dev bir yayın balığının sebep olduğuna yönelik bir inanışın ortaya çıkmasına yol açmıştır.[3]

"Sağduyu" isimli hikâyede geçen porsuk; Japon halk inanışları içerisinde, çeşitli görünümlere girerek insanı kandırma yeteneğine sahip hayvanların başında gelmektedir. Porsuğun böyle bir inanışa konu olmasında; eski Japon toplumunun bir tarım toplumu oluşu ve porsuğun tarım arazilerinin hemen yakınlarında yaşayan bir hayvan

---

[1] Japoncada hayvanların farklı görünümlere girmesini ifade etmek için çoğunlukla "*bakeru*" fiili kullanılmaktadır.

[2] "Kaii-Yōkai Denshō Deetabeesu", International Research Center for Japanese Studies, 2002 *http://www.nichibun.ac.jp/youkaidb/#kaii/*

[3] *Tōkai Daigaku Jishin Yochi Kenkyū Sentaa*
http://www.sems-tokai.ac.jp/manuzu/hajimete/hajimete_0.htm

olması önemli bir rol oynamıştır.[1] Tüm dünyada büyük ilgi gören *Pom Poko* (1994) isimli uzun metrajlı çizgi filmde de, yaşam alanlarını kaybeden porsukların çeşitli görünümlere girerek insanlarla mücadele etmeleri konu edilmektedir.

Öte yandan, "Çūgorō'nun Hikâyesi" isimli hikâyede geçen kurbağa figürünün de, Japon halk inanışları içerisinde özel bir yere sahip olduğu görülmektedir. Kurbağanın hem suda, hem karada yaşayabilme özelliği ve yüksek yaşam gücü; kurbağanın doğaüstü güçlere sahip bir hayvan olduğu inanışının doğmasına neden olmuştur. Kurbağanın iki farklı ortamda yaşayabilmesi; kurbağanın hem bu dünya, hem de öteki dünya ile ilişkili bir hayvan olduğu şeklinde de yorumlanmıştır.[2]

☆☆☆☆☆☆☆

【Azize Benten'in Merhameti】

Özgün Kaynak:
Chinpon Zenshū, III. cilt, 1898

Hearn Yapıtı:
「Shadowings」 London : Kegan Paul, 1905

Bu hikâyede, Yedi Şans Tanrısı (*Şiçi-fukucin*)[3] içinde yer alan *Benzaiten*'in, bir insana yaptığı iyilik konu edilmektedir. Hikâyede geçen *Benten*, aslında *Benzaiten*'in kısaltılmış şeklidir. *Benzaiten*, Japon halk inanışları arasında önemli bir yeri olan Yedi Şans Tanrısı (*Şiçi-fukucin*) içindeki tek Tanrıça (Azize)'dır.

---

[1] Tamio Tobe. (2013). Kami-sama Ni Natta Dōbutsutachi, Yamato Shobo, s.234-238.
[2] Tamio Tobe. (2013). Kami-sama Ni Natta Dōbutsutachi, Yamato Shobō, s.261-266.
[3] Yedi Şans Tanrısı (*Şiçi-fukucin*), mutluluk ve bereket getirdiğine inanılan yedi Tanrı figüründen oluşmaktadır: *Ebisu, Daikokuten, Bişamonten, Benzaiten, Fukurokucu, Curucu, Hotei*.

Yedi Şans Tanrısı inanışının Muromaçi döneminde (1336-1573) ortaya çıktığı tahmin edilmektedir. Ancak günümüzde *Benzaiten, Daikokuten, Ebisu, Curōcin, Bişamonten, Hotei, Fukurokucu* şeklinde sıralanan Yedi Şans Tanrısı'nı oluşturan Tanrıların, tarih boyunca farklılıklar gösterdiği ve günümüzdeki şeklini Edo döneminde (1603-1868) aldığı bilinmektedir.[1]

Yedi Şans Tanrısı, günümüz Japon toplumunda en yaygın halk inanışları arasında yer almaktadır. Yedi Şans Tanrısı, birbirinden farklı özelliklere sahip yedi Tanrıdan oluşmaktadır.

Japon mitolojisinde geçen İzanagi ve İzanami'nin oğlu olduğuna inanılan *Ebisu*, Yedi Şans Tanrısı içinde Japon kökenli tek Tanrı olarak dikkat çekmektedir. İlk başlarda balıkçıların Bereketli Av Tanrısı olan *Ebisu*, daha sonraları Ticaret Tanrısı olarak kutsanmaya başlanmıştır.

Daikokuten, Hint mitolojisi Tanrılarından Şiva ve Japon mitolojisi Tanrılarından Ōkuninuşi'nin birleşimiyle oluşmuş bir Tanrıdır. Japon mitolojisinde yeryüzünü ıslah eden Tanrı olarak bilinen Ōkuninuşi, temelde Ziraat Tanrısı olmakla birlikte; halk arasında zamanla mutluluk, bereket ve zenginlik getirdiğine inanılan bir Tanrı haline gelmiştir.

Budizm kaynaklı bir Hint Tanrısı olan *Bişamonten*; insanları hastalık ve felaketlerden koruyan, kötü ruhları uzaklaştıran, dilekleri yerine getiren, insanlara cesaret duygusu veren bir Tanrı olarak Japon insanının yüzyıllar boyu sığındığı bir güç olmuştur.

X. yüzyılda Çin'de yaşamış bir Zen rahibi olan *Hotei*, Yedi Şans Tanrısı içinde yegâne gerçekten tarihte var olmuş bir kişiliktir. Sırtında büyük bir torba ve yüzünde gülümsemeyle resmedilen *Hotei*, mutluluk ve bereket sembolü olarak Japon insanının kalbinde kendine özgü bir yer edinmiştir.

Taoizm kaynaklı bir Çin Tanrısı olan *Curōcin*, uzun ömrün

---

[1] *Shichi Fukujin No Kōsei*
http://park1.wakwak.com/~hisamoto/Nihonkoza.html

sembolü olarak kabul edilmektedir. *Curōcn* çoğunlukla, siyah bir geyik ve elinde bir şeftaliyle resmedilir. Yine, Taoizm kaynaklı bir Çin Tanrısı olan *Fukurokucu* ise; mutluluk, zenginlik ve uzun ömrü temsil eder ve kendisine dua edenlere bu üç şeyi bahşettiğine inanılır.

Kökeni Hint Tanrıçalarından Sarasvati'ye dayanan *Benzaiten* (*Benten*), zaman içerisinde Budizmin inanç sistemi içine dâhil edilmiş; ilk başlarda Nehir (Su) Tanrıçası iken, daha sonraları bilgi, güzel söz, müzik ve zenginlik Tanrıçası haline gelmiştir.

Son derece kıskanç bir Tanrıça oluşu, *Benzaiten*'in ilginç bir özelliğidir. *Benzaiten*'in bu özelliği, halk arasında "*Benzaiten*'e adanmış olan tapınaklara, eşlerin birlikte gitmemeleri gerektiği; çünkü *Benzaiten*'in birbirini seven çiftleri ayırdığı"na yönelik bir inanışın doğmasına da yol açmıştır.

Hearn'ün bu hikâyesinde; kıskançlığıyla bilinen *Benzaiten*'in "sevenleri birbirine kavuşturan merhametli yüzünü" işlemesi; hikâyenin ilginç bir yönünü oluşturmaktadır.

☆☆☆☆☆☆☆

【Ayna ve Çan】

Özgün Kaynak:
Yasō Kidan, I. cilt, 1894

Hearn Yapıtı:
「Kwaidan: Stories and Studies of Strange Things」 Boston and New York: Houghton, Mifflin and Co., 1904

【Aynadaki Kız】

Özgün Kaynak:
Tōjitsu Kikan, V. cilt, 1849

Hearn Yapıtı:
「The Romance of the Milky Way and Other Studies & Stories」 Boston and New York: Macmillan Co., 1905

Son iki hikâyenin konusunu, "ayna" ve aynaya ilişkin çeşitli olaylar oluşturmaktadır. "Ayna ve Çan" isimli hikâyede, aynasını tapınağa bağışlayan ancak daha sonra bu yaptığından pişman olan bir kadın anlatılmaktadır. "Aynadaki Kız" isimli hikâyedeyse; bir kuyunun dibine hapsolmuş bir aynanın, genç bir kız suretinde bedenlenmesi konu edilmektedir. Her iki hikâye de, "kadın" ve "ayna" arasındaki ilişkiyi ele alması bakımından ilginç bir özellik taşımaktadır.

Aynanın, tarih boyunca Japon kültüründe özel bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Eski Japon toplumunda, ayna sadece günlük yaşamda kullanılan bir nesne olmamış; dini ayin ve ritüellerde kullanılmasının yanı sıra, güç ve iktidar sembolü olarak da kabul edilmiştir.[1] Buna ilişkin önemli örneklerden birisi, Japon imparatoriçesi Himiko'nun (?–247?) 239 yılında Çin hükümdarına bakırdan yapılmış yüz adet aynayı hediye olarak göndermesidir.[2] Ayrıca ayna, yansıtma gücü nedeniyle çağlar boyunca kötülük ve felaketleri uzaklaştıran bir koruyucu olarak da kabul edilmiştir.[3]

Aynanın, Japon mitolojisi içinde de önemli bir rol oynadığı

---

[1] *Yaezu-Shi, Shiyakusho*
http://www.city.yaizu.lg.jp/rekimin/tsunkazai/a29.html
[2] *Yayoi Museum, Gishi Wajinden*
http://www.yoshinogari.jp/ym/topics/index.html
[3] *Fuji TV, Shōnen Takeshi*
http://www.fujitv.co.jp/takeshi/takeshi/column/koshitsu/koshitsu.html

görülür. Japon mitolojisinin temel kaynağı kabul edilen Kojiki'de geçen bir epizota göre; Deniz Tanrısı Susano-o'nun kendisine zarar vermesinden korkan Güneş Tanrıçası Amaterasu bir mağaraya saklanır. Güneş Tanrıçasının mağaraya kapanması, tüm evrenin karanlığa gömülmesine neden olur. Bunun üzerine Bilgelik Tanrısı Omoikane, Güneş Tanrıçası Amaterasu'yu gizlendiği yerden çıkarmak için, kayalıkların önünde Neşe Tanrıçası Ame No Uzume'yi dans ettirir. Neşe Tanrıçasının dansı ile keyiflenen diğer Tanrılar kahkahalarla gülmeye başlar. Kahkahaları duyan Güneş Tanrıçası Amaterasu, ne olduğunu anlamak için dışarı bakar ve kahkahaların sebebini sorar. Neşe Tanrıçası Ame No Uzume, aralarında misafir olarak gelen üstün bir Tanrının bulunduğunu, bu yüzden de tüm Tanrıların neşe içinde gülüştüklerini anlatır. Bu üstün Tanrıyı görmek için dışarı bakan Güneş Tanrıçası Amaterasu'nun önüne bir ayna tutulur. Aynadaki görüntüsünü misafir Tanrı zanneden Güneş Tanrıçası Amaterasu, şaşkınlık içinde vücudunun bir kısmını mağaradan dışarı çıkarır. O sırada, mağaranın ağzında beklemekte olan Güç Tanrısı Tacikarao, Güneş Tanrıçası Amaterasu'yu kollarından tutarak mağaradan dışarı çıkarır. Böylelikle karanlık sona erer ve tüm kâinat yeniden eski aydınlığına kavuşmuş olur. *Yata no kagami* olarak bilinen bu kutsal ayna, Japon mitolojisinde *kusanagi no tsurugi*[1] ve *yasakani no magatama*[2] ile birlikte üç kutsal nesneyi (*sanşu no cingi*) meydana getirmektedir.

Aynaya ilişkin bir diğer ünlü ve ilginç öykü ise, XV. Japon İmparatoru Ōcin'in annesi olan İmparatoriçe Cingū'ya aittir. Aynadan kutsal ışıkların çıktığına ve dolayısıyla aynanın kutsal bir nesne olduğuna inanan İmparatoriçe Cingū, Ayna Tapınağı'nı[3] (*Kagami Cinca*) inşa

[1] Deniz Tanrısı Susano-o'nun öldürdüğü dev yılanın bedeninden ortaya çıkan kutsal kılıç.

[2] Güneş Kamisi Amaterasu'nun kutsal mücevheri.

[3] Saga eyaletinin Karatsu şehrinde bulunmaktadır.

ettirir ve kendi ruhunu bir aynanın içine aktararak, aynayı tapınağa adar.[1]

Aynaya dair halk inanışları, günümüzde de tüm canlılığıyla yaşamaya devam etmektedir. Günümüz Japon toplumunda, en önemli kutlamalar arasında yer alan yılbaşında; evleri süsleyen, daire biçimindeki iki katlı pirinç macununa *kagami-moçi*[2] adı verilmektedir. Ocak ayının 11. günü bu pirinç macununun pişirilerek yenilmesine ise *kagami-biraki* adı verilmektedir. *Kagami-moçi* ve *kagami-biraki*'nin, yeni yılda mutluluk ve bereket getirdiğine inanılmaktadır.

[1] *Karatsu Kankō Kyōkai*
http://www.karatsu-kanko.or.jp/history_maruyo.html#

[2] "Kagami" sözcüğü Japoncada "ayna" anlamına gelmektedir.

KAYNAKÇA

AKBAY, Okan Haluk. (2012). "Kwaidan'da Görülen Kadın Tiplemeleri", XII. Uluslararası Dil, Yazın, Deyişbilim Sempozyumu, Trakya Üniversitesi. (Basılmamış bildiri).

AKBAY, Okan Haluk. (2013). "Kaidan Bunka No Nitto Hikaku", Vol.25. YAKUMO, Japan.

"*Anata Ga Shiranai Hatsumōde No Gimon To Sahō*", 03.01.2012, Nihon Keizai Shinbun. (e.t. 18.10.2013) http://www.nikkei.com/article/DGXNASFK27011_X21C11A2000000/

"*Chūgoku Shinwa Densetsu Jiten*" (e.t. 22.10.2013) http://flamboyant.jp/prcmini/prcdeity/prcdeity069/prcdeity069.html

"*Daisen Mitsubatsu Shiji No Yama*" (e.t. 04.10.2013) http://www.geocities.jp/biotop21/takizan.htm

"*Edo Yomihon No Kenkyū*", Edo Yomihon No Kenkyū Josetsu, Takagi Moto (e.t. 11.10.2013) http://mitizane.ll.chibau.jp/metadb/up/C0000050027/edoyo/edoyo00.html

"*Fuji TV, Shōnen Takeshi*" (e.t. 07.10.2013) http://www.fujitv.co.jp/takeshi/takeshi/column/koshitsu/koshitsu.html

FURUHASHI, Nobuyoshi. (1992). *Nihon Shinwa Densetsu Sōran*. Tokyo: Shinjinbutsu-Oraisha.

"*Futari no Idaina Nihon Shōkaisha, Hearn To Moraes, Lafcadio Hearn Botsugo 100nen Narabi Ni Wenceslau de Moraes Seitan 150nen, Kinen Kikōsho Tenjikai*", (Kyoto Gaikokugo Daigaku, Fuzoku Toshokan). (e.t. 24.10.2013) http://www.kufs.ac.jp/toshokan/hearn&moraes/heamor-fra2.htm

HIRAKAWA, Sukehiro (edt.). (1992). *Koizumi Yakumo – Kaisō To Kenkyū*. Kōdansha.

"*Ikai-Yōkai Daihakurankai*", 6, Ehime-ken Rekishi Bunka Hakubutsukan Gakugeiin Burogu, 2007 (e.t. 21.10.2013)
http://www.i-rekihaku.jp/gakublo/tokubetsu/105

"*Jinja E No Izanai*", Jinja Honchō (e.t. 09.10.2013)
http://www.jinjahoncho.or.jp/izanai/index.html

"*Jinja No Iroha*", Jinja Honchō (e.t. 09.10.2013)
http://www.jinjahoncho.or.jp/iroha/jinja/index5.html

"*Kaii-Yōkai Denshō Deetabeesu*", 2002 (e.t. 13.10.2013)
http://www.nichibun.ac.jp/YoukaiDB2/ikai/index.html

"*Kaii-Yōkai Denshō Deetabeesu*", 2002 (e.t. 13.10.2013)
http://www.nichibun.ac.jp/youkaidb/ikai/

"*Karatsu Kankō Kyōkai*" (e.t. 17.10.2013)
http://www.karatsu-kankou.jp/history_manyo.html#

KISHITANI, Seiichi. (2005). *Hōgen Monogatari*. Tokyo: Iwanami Shoten.

"*Kinsei Ni Okeru Rokurokubi No Tenkai*"
Nihon Minzoku Gakkai (e.t. 28.10.2013)
http://www.fsinet.jp/regular_meeting/regular_meeting_data/abstract/848c.html

KOIZUMI, Bon. (1995). *Minzokugakusha Koizumi Yakumo – Nihon Jidai No Katsudō Kara*. Tokyo: Kōbunsha.

Kokugo Jiten. (2002). Tokyo: Shinmeikai.

Kotobank, "Hyaku Monogatari" (e.t. 22.10.2013)
http://kotobank.jp/word/%E7%99%BE%E7%89%A9%E8%AA%9E

Kuria Karaa Kokugo Binran. (2003). Sūken Shuppan.

Lafcadio Hearn – Kyozō To Jitsuzō. (1994). Iwanami Shoten.

NAKAMI, Toshio. *Nihon No Yōjutsushi Retsuden*. (2009). Chūkei Shuppan.

NHK Sōgō, 01.01.2012, "Shin Nihon Fudoki Supesharu – Yuki No Yoru" (TV Programı)

NHK Sōgō, 09.06.2011, - Taimu Sukūpu Hantaa 3, Dai 5 Wa- "Shurajō! Kessen No Tsumatachi" (TV Programı)

Nihon Dai Hyakka Zensho. (1998). CD Rom. Tokyo: Shōgakkan.

"*Nihon Yōkai Tanbō*", Yōkai Denshō No Tanjō (e.t. 12.10.2013)
http://www.tezukayama-u.ac.jp/yokai/japanese/tanbou03.html

Rekishijin. (2011). "Sengoku Ninja Buyū Retsuden Dai 6 Kai" - Kashin Koji, 05/2011

"*Saiku Rekishi Hakubutsukan*" (e.t. 26.10.2013)
http://www.bunka.pref.mie.lg.jp/saiku/senwa/journal.asp?record=324

"*Shichi Fukujin No Kōsei*" (e.t. 13.11.2013)
http://park1.wakwak.com/~hisamaro/1kisokoza.html

Shinshōsetsu Kokugo Binran. (1995). Tokyo Shoseki.

"*Shizen-dayori*", Dai 20 Gō,
Saitama-ken Shizenhakubutsukan, 1993 (e.t. 14.10.2013)
http://www.kumagaya.or.jp/~sizensi/print/dayori/20/20_6.html

SUN, Huixin. (2006). "Genji No Monogatari Ni Okeru Mononoke", *Nagasaki Junshin Daigaku Ningen Bunka Kenkyū* Vol.4.

TADA, Katsumi. (2000). *Yōkai Zukan*. Tokyo: Kokusho Kankōkai.

TBS, 06.08.2012, - Nazotoki! Edo No Susume – Yūrei (TV Programı)

TOBE, Tamio. (2013). Kami-sama Ni Natta Dōbutsutachi, Yamato Shobō.

"*Tōkai Daigaku, Jishin Yochi Kenkyū Sentaa*" (e.t. 29.11.2013)
http://www.sems-tokaiuniv.jp/namazu/hajimete/hajimete_0.htm

"*Tottori-Ken, Hino, Takiyama Kōen*" (e.t. 04.10.2013)
http://www.town.hino.tottori.jp/dd.aspx?menuid=1273

"*Yaezu-Shi, Shiyakusho*" (e.t. 22.09.2013)
http://www.city.yaizu.lg.jp/rekimin/bunkazai/a29.html

YANAGITA, Kunio. (2001). *Yōkai Dangi*. Tokyo: Kōdansha.

"*Yayoi Museum, Gishi Wajinden*" (e.t. 16.10.2013)
http://www.yoshinogari.jp/ym/topics/index.html

"*Yureitaki Densetsu*" (e.t. 19.09.2013)
http://homepage2.nifty.com/matsue-jo/matue_itou/yuureitaki_episode.html

Neredeyse tarihin derinliklerinde kaybolmaya yüz tutmuş pek çok Japon halk hikâyesini yeniden gün yüzüne çıkaran Lafcadio Hearn (1850-1904), "Geleneksel Japonya"yı kendine özgü yaklaşımlarla dünyaya tanıtmış önemli bir Japonologdur.

Japonya üzerine çeşitli konularda eserler veren Lafcadio Hearn'ü farklı kılan özelliklerin başında, Hearn'ün yetenekli bir edebiyatçı olması gelmektedir. Hearn, özellikle "kaidan" olarak bilinen ve konularını doğaüstü olaylardan alan Japon halk hikâyelerini; çağdaş edebiyat normlarında yeniden yorumlayarak onlara adeta tekrar hayat vermiştir.

Lafcadio Hearn'ün yeniden yazma tekniğiyle kaleme aldığı yirmi Japon halk hikâyesine yer veren bu seçki, Japon kültürüne farklı bir açıdan bakmanızı sağlayacak.

çizgi